

Gorenjski Glas

SREDA, 27. DECEMBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 103, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Obnova starega jedra Kamne Gorice

V petek zvečer, tik pred začetkom praznikov, so v Kamni Gorici s sprehodom po prenovljenih ulicah v središču trškega jedra zaznamovali zaključek prve faze projekta izgradnje komunalne infrastrukture.

MARJANA AHAČIČ

Kamna Gorica – Gradnja se je začela avgusta lani, do konca letošnjega leta pa so v središču kraja v celoti zgradili kanalizacijsko in vodovodno omrežje, vključno s potrebnim črpališčem za fekalno kanalizacijo. Na trasah vseh vodovodov so urejene tudi ceste oziroma javne površine, meteorne kanalizacije in cestna razsvetljava.

Prva faza v celoti obsega izgradnjo primarnega vodovodnega omrežja v dolžini 1366 metrov in kanalizacijskega omrežja v dolžini 953 metrov, ki bo omogočalo priklop 241 populacijskih

enot oziroma skoraj polovico celotne obremenitve v aglomeraciji Kamna Gorica.

Skupna vrednost pogodbenih del znaša 1,71 milijona evrov; večino sredstev je prispevala občina, investicijo pa sta z nekaj manj kot 600 tisoč evri sofinancirali Evropska unija in država. Nekaj manj kot 400 tisoč evrov vredno obnovo cest oziroma javnih površin, meteorne kanalizacije in cestne razsvetljave je iz proračuna v celoti financirala Občina Radovljica.

Doslej izvedena dela predstavljajo del prve od dveh faz izgradnje komunalne infrastrukture v Kamni Gorici. V prihodnjem letu se bo

projekt nadaljeval še z izgradnjo primarnega vodovodnega omrežja, ki bo potekalo po glavni regionalni cesti, in fekalne kanalizacije, ki se navezuje na to cesto. Prav tako je za prihodnje leto načrtovana priprava projektne dokumentacije za drugo fazo izgradnje komunalne infrastrukture za preostali del naselja. »Najzahtevnejša dela so končana, ceste so asfaltirane, urejeni so dovozi in javna razsvetljava. Po naši oceni in oceni krajanov je kraj zdaj urejen kvalitetno in lepo,« je zadovoljen predsednik sveta KS Kamna Gorica Dušan Beton.

▶ 2. stran

Za projekt izgradnje komunalne infrastrukture v središču Kamne Gorice je Občina Radovljica namenila 1,7 milijona evrov, del sredstev sta prispevali država in Evropska unija.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Koliko stane praznična okrasitev

Po večjih gorenjskih krajih in turističnih središčih so tudi letos poskrbeli za praznično okrasitev. Preverili smo, ali so občine letošnjo okrasitev še dopolnile in koliko denarja so temu namenile.

S. Š., V. S., N. T., M. A.

Kranj – V Kranju, kjer so praznično razsvetljavo prižgali 3. decembra, so ohranili koncept okrasitve mesta iz preteklih let. Rdeča nit decembrske okrasitve so sicer tudi letos svetlobni verzi dr. Franceta Prešerna: Dobro v srcu mislimo, Vsi naj si v roke sežejo ter Kozarce zase vzdignimo. Ti bodo, kot je v zadnjih letih v navadi, ostali prižgani do 8. februarja, slovenskega kulturnega praznika. Nepogrešljiv del okrasitve sta novoletni smreki na Glavnem trgu in pred Prešernovim gledališčem.

▶ 4. stran

V Kranju je praznična okrasitev podobna kot v prejšnjih letih, poenotili pa so barvo praznične razsvetljave. / Foto: Gorazd Kavčič

Na Lancovem zgradili kanalizacijo

V okviru projekta gradnje fekalne kanalizacije so uredili kanalizacijski sistem in črpališča ter navezavo na čistilno napravo v Radovljici.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Na Spodnjem Lancovem so zaključili gradnjo fekalne kanalizacije, tako da bo v začetku prihodnjega leta, ko bo sistem dan v uporabo, več kot tristo prebivalcev naselja priključenih na ustrezen sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda.

V okviru projekta je občina Radovljica uredila kanalizacijski sistem in črpališča ter navezavo na obstoječo čistilno napravo v Radovljici; skupaj je bilo zgrajenih šest kilometrov kanalizacije. Sočasno je bil

obnovljen vodovod, izvedena pa so bila tudi dela, povezana s sanacijo cest po izgradnji kanalizacije, so pojasnili na radovljiški občinski upravi.

Vrednost naložbe je 2,9 milijona evrov, sofinancirata jo Evropska unija in država.

Skupna vrednost naložbe je 2,9 milijona evrov, poleg Občine Radovljica pa jo s kar 1,7 milijona evrov sofinancirata Evropska unija iz Kohezijskega sklada in Republika Slovenija.

AKTUALNO

Čas virusov: gripa prihaja

Po vsem svetu se stalno pojavlja virus gripe, s katerim se po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije vsako leto okuži približno milijarda ljudi in povzroči od 290 do 650 tisoč smrti.

3

GORENJSKA

Odvisni od naravnega snega

Družinsko smučišče Zatrnik, ki je odvisno izključno od naravnega snega, je pripravljeno na novo sezono. Obratovati bo začelo takoj, ko bo snežna odeja dovolj debela.

5

GORENJSKA

Protipoplavni ukrepi bodo preiščeni

Predstavniki projektantskega podjetja EHO Projekt so predstavili spremenjen projekt protipoplavne zaščite v Škofji Loki, ki so ga prilagodili ugotovitvam iz avgustovskih poplav.

8

KULTURA

Mickinih tristo

Kakopak gre za tristo ponovitev predstave Županova Micka, ki so jo na oder Prešernovega gledališča v Kranju prvič postavili pred dvanajsetimi leti. Štirje igralci in dva godca so odigrali prav vseh tristo predstav.

12

VREME

Oblačno in razmeroma toplo bo. Možna je kakšna kaplja dežja.

4/9 °C

jutri: oblačno in toplo

9 770352 666018

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Pomoč za štiriletnega Miloša

Štiriletni Miloš je deček z zelo težko in redko genetsko boleznijo kože, ki je za božično darilo prejel gensko zdravljenje v ZDA, za katero se jim je uspelo dogovoriti v Društvu Viljem Julijan. Kot eden prvih otrok iz Evrope bo prejel novorazvito zdravljenje za to doslej neozdravljivo bolezen.

»Kot mama sem neskončno srečna in neskončno hvaležna, da bo moj fantek končno prejel zdravljenje za to grozovito in neizprosno dedno bolezen, s katero se bori že od rojstva. To je resnično najlepše možno božično darilo zanj, več od tega si kot mama ne bi mogla želeli,« pravi njegova mama Daliborka iz Velenja. »Z vsem srcem sem hvaležna Društvu Viljem Julijan za njihov trud in pomoč.« Miloš se je rodil z eno najbolj hudih neozdravljivih genetskih bolezni, bulozno epidermolizo distrofične oblike. Bolezen je vseživljenjska in povzroča izredno krhkost kože, zaradi česar po celotnem telesu bolnikov ves čas spontano nastajajo krvave odprte rane. Otrokom s to boleznijo pravijo tudi otroci metuljevih kril. »Ta zelo kruta bolezen se kaže tako, da je koža krhka in ranljiva kot metuljeva krila, zato bolnikom rečejo, da so metulji. Vsaka sekunda, minuta, ura in dan prinašajo nove rane. Rane na koži, rane v ustih, rane na očeh, sluznicah. Spontane rane se kažejo po celem telesu, obenem pa vsak dodaten pritisk povzroči novo rano. Ranice v ustih otežujejo prehranjevanje in odpiranje ust, rane povzročajo tudi solzenje oči, zato bolniki vsakih nekaj mesecev ostanejo za dva do tri dni v zatemnjeni sobi. Nenehne rane povzročajo tudi zaraščanje prstov na rokah in nogah ter slabo gibljivost sklepov, čez čas je zato potreben invalidski voziček. Rane povzročajo tudi odpadanje nohtov na rokah in nogah ter težave z rastjo las in zob. To je resnično grozljiva bolezen, ki zahteva 24-urno nego,« razlaga Miloševa mama. »Miloš je zato tudi zelo pogosto v bolnišnici, na hospitalizacijah, imel je tudi že številne operacije in posege.« Za to neusmiljeno in kruto bolezen, ki povzroča hude bolečine in trpljenje, do nedavnega ni bilo nobenega zdravila ali zdravljenja. Spomladi pa je bilo v ZDA uradno odobreno prvo revolucionarno gensko zdravljenje, ki omogoča veliko hitrejše celjenje ran in preprečuje njihovo nastajanje. Ker zdravilo v EU še ni odobreno, so v Društvu Viljem Julijan na prošnjo Miloševe mame pristopili k urejanju možnosti, da bi šel deček lahko v ZDA, da bi čim prej prejel to zdravljenje. To jim je tik pred božičem tudi uspelo in Miloš bo v prvem tednu januarja prejel prvi odmerek zdravila v obliki kreme, ki jo je treba redno nanašati na rane. Pri tem stroške zdravljenja, ki znašajo skoraj milijon evrov, v celoti krije Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Dr. Nejc Jelen, predsednik Društva Viljem Julijan, je pojasnil: »Zdravilo vsebuje zdrav gen COL7A1, ki je pri teh bolnikih okvarjen. Ta gen s pomočjo virusnega nosilca preide v celice, ki začnejo izdelovati kožno beljakovino, ki je okvarjena ali odsotna. To so resnično izjemna zdravila.« Miloš bo v ZDA odšel s svojo mamo, bivala pa bosta pri sorodnikih. V ZDA bosta ostala vsaj pol leta. Ker so stroški bivanja in predvsem medicinskih pripomočkov, ki jih bo Miloš potreboval, v ZDA zelo visoki, zdaj v Društvu Viljem Julijan zbirajo sredstva za kritje teh stroškov, ki bodo znašali okrog osem tisoč evrov.

Za Miloša lahko denar prispevate s SMS-sporočilom s ključno besedo MILOŠ10 ali MILOŠ5 na 1919 ali z nakazilom na TRR Društva Viljem Julijan, št. računa: SI56 0400 1004 8660 136, namen: »Za Miloša«, sklic: S100 22112023.

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 8. decembra 2023, prejme dve vstopnici za koncert Tomislava Bralića in Klape Intrade v Športni dvorani Trata Romana Kos iz Škofje Loke. Nagrajenki čestitamo!

Svojci padlih v vojni plačali ceno za vse nas

Na Brdu pri Kranju je pred božično-novoletnimi prazniki in ob dnevu samostojnosti in neodvisnosti predsednik vlade Robert Golob gostil svojce padlih v osamosvojitveni vojni.

SIMON ŠUBIČ

Brdo pri Kranju – »Vaše žrtve bodo ostale za vedno zapisane v našem spominu, ne samo narodnem, tudi osebnem,« je na tradicionalnem prednovoletnem sprejemu za svojce padlih v vojni za Slovenijo, obrambno-varnostne strukture Republike Slovenije in predstavnike veteranskih organizacij poudaril njihov gostitelj, pred-

»Lansko leto na Krasu in letos v velikem delu Slovenije smo lahko videli, da čut solidarnosti in enotnosti, ki nas je vodil pred 33 leti, tudi danes, ko so drugačne okoliščine in izzivi, med ljudmi ostaja enak.«

sednik vlade Robert Golob. »Tisti, ki ste izgubili svojce, ste plačali za vse nas, zato je pomembno, da ste v središču pozornosti ravno v času, ki je čaroben,« je dodal.

Slovenija je danes varna država v vedno bolj nevarnem svetu, je na sprejemu,

»Čut solidarnosti in enotnosti, ki nas je vodil pred 33 leti, tudi danes med ljudmi ostaja enak,« je dejal predsednik vlade Robert Golob, ki je bil gostitelj sprejema. / Foto: Gorazd Kavčič

ki je potekal tudi ob dnevu samostojnosti in neodvisnosti, poudaril Golob. »Varna država je tudi zato, ker lahko svojo varnost temelji na usposobljeni in vedno bolj opremljeni vojski in policiji. In četudi se stvari ne da spreminjati čez noč, je varnost naših državljanov in državljanov na prvem mestu med prioriteta vlade. Hkrati se zavedamo, da sta usposobljeni in predani vojska in policija zelo pomemben

steber, s katerim si lahko pomagamo tudi v časih naravnih nesreč,« je dejal.

»Lansko leto na Krasu in letos v velikem delu Slovenije smo lahko videli, da čut solidarnosti in enotnosti, ki nas je vodil pred 33 leti, tudi danes, ko so drugačne okoliščine in izzivi, med ljudmi ostaja enak,« je dodal Golob, ki si je za konec zaželel, da bi v novo leto vstopili še bolj povezani: »Še bolj povezani okoli skupnih pozitivnih

vrednot in skupaj za dobro naše domovine.«

Prednovoletnega sprejema so se med drugim udeležili tudi predsednica republike Nataša Pirc Musar, predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič, obrambni in notranji minister Marjan Šarec in Boštjan Poklukar, načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš in generalni direktor policije Senad Jušič.

Obnova starega jedra Kamne Gorice

◀ 1. stran

»Delo ni bilo preprosto; Kamna Gorica je staro naselje, ulice so zelo ozke, kanalizacija je šla po petih mostovih v starem delu vasi, kar pomeni, da je bilo potrebnih kar nekaj zahtevnih gradbenih posegov. Na koncu so morali na nekatere dele asfalt voziti celo samokolnicami, drugače ni šlo,« je povedal.

Pri izvedbi je imela pomembno vlogo prav krajevna skupnost. »Naša naloga je bila, da težave oziroma želje krajanov usklajujemo z izvajalci. Projekt je bil res zahteven; skupaj z izgradnjo vodovoda in kanalizacije je šlo v zemljo tudi elektro mrežje, napeljava za javno razsvetlavo, pripravljene so cevi za telekomunikacijsko infrastrukturo. Krajevna skupnost je zato že pri pripravi projekta opozarjala na potencialne težave in zahteve

Praznično vzdušje v središču Kamne Gorice v petek zvečer. Prireditev so začeli s koncertom MePZ Lipnica v tamkajšnji cerkvi sv. Trojice in zaključili z druženjem pod lipo.

/ Foto: Marjana Ahačič

krajanov. Že ob letošnjih hudih nalivih se je izkazalo tudi, da smo dobro uredili odtok meteornih voda, ki kljub izjemno veliki količini dežja tokrat niso prišle na površje.«

Kar nekaj krajanov se je v času izvedbe projekta

odločilo, da obenem poskrbijo za obnovo temeljev svojih hiš, pri čemer je s podporo in nasveti sodeloval tudi Zavod za varstvo kulturne dediščine. »Obnove starih hiš so namreč res zahtevne, vsak je unikatna,« je povedal Dušan Beton.

Kot je pojasnil radoveljski župan, bodo projekt nadaljevali spomladi, ko bodo gradili vodovod in kanalizacijo pod državno cesto, ki gre skozi Kamno Gorico proti Kropi. Načrtujejo, da bo ta del projekta zaključen do konca leta 2024.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme TINKA KOŠIR iz Smednika.

Čas virusov: gripa prihaja

Po vsem svetu se stalno pojavlja virus gripe (influenca), s katerim se po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije vsako leto okuži približno milijarda ljudi in povzroči od 290 do 650 tisoč smrti.

JURIJ KURILLO, DR. MED.

Kranj – Po strokovni opredelitvi so virusi zelo drobne paličaste ali krogličaste žive tvorbe, ki jih sestavljajo beljakovinske molekule in ribonukleinska (RNA) ali deoksiribonukleinska (DNA) kislina. Nimajo lastne presnove (v nasprotju z bakterijami), zato pa izkoriščajo tuje celice, da te namesto njih izdelujejo virusne snovi, kar pravzaprav imenujemo virusna infekcija. Ti znotrajcelični zajedavci so izredno majhni, od dvajset do več kot štiristo nanometrov (1 nanometer je 1 milijardina metra), in jih je mogoče videti zgolj z elektronskim mikroskopom. Virusi so razširjeni vsepovsod po našem planetu in tako mnogi zajedajo celice rastlin, živali in človeka. Povzročajo tudi različne bolezni, ki se lahko širijo po širšem ozemlju (epidemije) ali celo po vseh celinah (pandemije). Vsem zemljanom je zagotovo ostala v najbolj živem spominu pandemija covid-19, ki jo je povzročil na novo mutiran koronavirus sars. Ta sicer še vedno povzroča zdravstvene težave mnogim ljudem po svetu, vendar se je na splošno nekako »umiril« in postal manj nevaren kot prejšnja leta.

Za gripo vsako leto zbolijo milijarda ljudi

Ne glede na vse druge bolezenske klice se po vsem svetu stalno pojavlja virus gripe (influenca), s katerim se po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (2023) vsako leto okuži približno milijarda ljudi in povzroči od 290 do 650 tisoč smrti. Za človeka so nevarni trije virusi influence: virus A, B in C. Virus A ima več podtipov, med katerimi ta čas krožita podtipa A (H1N1) in A (H3N2). Samo ta virus zmora povzročiti pandemijo, medtem ko lahko virusi influence B sprožijo le lokalno epidemijo, omejeno zgolj na manjšo skupino ljudi, recimo v nekem vrtcu ali šoli. Virusi C so manj pogosti, povzročajo pa lažja obolenja. Gripa se v zmerno toplih predelih pojavlja sezonsko, v zimskih mesecih. Med prebivalstvom se potem naglo širi, še posebno v gosto naseljenih mestih, kjer so ljudje v tesnejših stikih. Povzročitelj se na zdrave ljudi prenaša po zraku z drobnimi, izkašljanimi kapljicami pa tudi po neposrednem stiku z okuženimi predmeti.

Letošnje cepivo vključuje štiri antigene virusov gripe, ki bodo po predvidevanjih Svetovne zdravstvene organizacije krožili po svetu v prihajajoči sezoni (NIJZ). / Foto: Gorazd Kavčič

Znaki gripe vidni po dveh dneh

Znamenja obolenosti se pri gripi pokažejo kar hitro, že v dveh dneh po okužbi. Bolnik dobi nenadno visoko vročino, kašlja, ima suho grlo, začuti bolečine v mišicah in polašča se ga splošna utrujenost. Dražeč kašelj utegne trajati dva tedna in več. Po enem tednu se si-

pojavi simptomov in nato še nekaj dni. Majhni bolni otroci izločajo večje količine virusa in so zato kužni tudi teden dni ali celo več.

Večina bolnikov z gripo si bo opomogla po enem tednu. Zdravljenje naj bo usmerjeno v simptome, zlasti visoko vročino, z antipiretiki, pitjem velike količine tekočine, morda obklad-

Španska gripa je terjala kar dvajset, nemara tudi več milijonov žrtev po vsem svetu. / Foto: Wikipedija

cer bolnikovo stanje vidno izboljša, mogoči pa so tudi hujši zapleti, recimo pljučnica. Ta je pogosta pri ranljivih skupinah ljudi – starejših nad 65 let, kroničnih bolnikov, bolnikov, ki se zdravijo z imunoterapijo, nosečnicah, v nerazvitih območjih sveta pa tudi pri otrocih, mlajših od pet let. Zdravniki gripo večinoma diagnosticirajo po kliničnih znakih, po potrebi pa so jim na voljo tudi druge metode, kot je ugotavljanje protiteles, izolacija samega virusa idr. Bolnik je kužen tik pred

ki – še posebno pri majhnih otrocih. Pri dražečem kašlju bodo pomagali čaji in ustrezen sirup. Za medikamentozno zdravljenje gripe se bodo zdravniki odločili le pri hujših simptomih in v rizičnih skupinah.

Bolezen preprečimo s cepljenjem

Če hočemo obvladati gripo, še posebno v njeni epidemični obliki, moramo bolezni predvsem preprečiti. To pa pomeni množično cepljenje, ki ima sicer za seboj že več kot šestdesetletno

tradicijo. Ker virus influence postopoma spreminja svoje antigenske lastnosti, morajo proizvajalci ustrezno spreminjati tudi cepivo, kar nam prinaša vsakoletno cepljenje. Letošnje cepivo vključuje štiri antigene virusov gripe, ki bodo po predvidevanjih Svetovne zdravstvene organizacije krožili po svetu v prihajajoči sezoni (NIJZ). Cepljenje je lahko pri starejših osebah manj učinkovito, vendar bo bolezen vseeno omililo, saj se bo pojavilo manj bolezenskih zapletov in smrti. Redno letno cepljenje zato strokovnjaki (SZO, NIJZ) priporočajo nosečnicam, otrokom v starosti od 6 mesecev do 5 let, starejšim od 65 let, kroničnim bolnikom in zdravstvenim ter drugim delavcem, ki prihajajo zaradi svoje službe v stik s širšim krogom ljudi, kot so recimo pedagogi, gasilci, policisti. Po cepljenju je mlajša oseba zaščiten pred okužbo že po enem tednu, starejša pa po 14 dneh ali nekoliko pozneje.

Gripo lahko preprečujemo tudi z nekaterimi splošnimi higienskimi ukrepi: redno si umivamo roke, ob kašljanju ali smrkanju si pokrijemo nos in usta, ne dotikamo se svojih oči, nosu ali ust, ob slabem počutju ostanemo doma, izogibamo se stika z bolnimi ljudmi.

Najstrašnejša pandemija španske gripe

Zaradi učinkovitega cepljenja proti gripi najbrž ne bomo več doživeli strahot »španske« pandemije, ki je na začetku 20. stoletja, do leta 1922, terjala po ocenah kar dvajset, nemara celo več milijonov žrtev po vsem svetu (M. Bedjanič).

K

KOMENTAR
ANA ŠUBIC

Obrazi veselega decembra

Le še nekaj dni nas loči od skoka v novo leto. Odštevamo zadnje dneve decembra, meseca, ki ga večina težko pričakuje. Zadnji mesec v letu naj bi veljal za najbolj veselega, prazničnega, zabavnega, norega, čarobnega, bleščečega in še bi lahko naštevala izraze, s katerimi ga opisujejo. Kljub vsemu pa ga nekateri nimajo priložnosti občutiti na ta način.

V začetku decembra, ponekod pa še kak dan prej, mesta zažarijo v soju prazničnih luči, vrstijo se koncerti, sejmi in drugi dogodki, ki vabijo na druženja ob čaju, »kuhančku« ali drugih napitkih. Praviloma je decembrsko dogajanje najbolj pestro v zadnjih dneh v letu, zato ta čas res ne manjka priložnosti za uživanje v prazničnem vzdušju. Je pa dejstvo, da je urnik marsikatero družino najbolj nabito poln prav v decembru: poleg službenih obveznosti, predprazničnih poslovnih srečanj in zabav so tu še različni dogodki, povezani s šolskimi in obšolskimi dejavnostmi otrok, kot so šolski bazari, nastopi za starše, obiski dobrih mož ipd., treba je po nakupih za obdarovanje, se pripraviti na obiske ... Praznični december tako spremljata tudi stres in hitenje; običajno v še večji meri kot sicer. V začetku meseca se zdi, da bo ta dolg, da sta božič in novo leto še daleč, daleč stran, a ni tako. Dnevi kar bežijo. »Veseli« december torej – tako in drugače.

K sreči se tempo do božiča za večino ljudi nekoliko umiri in tako, če ne prej, vsaj zadnje dneve v letu začutijo praznični utrip, se poveselejo s prijatelji, zberejo na družinskih srečanjih ... V teh dneh pa ne smemo pozabiti na ranljive posameznike in družine. Zgodbe ljudi, ki živijo v velikem pomanjkanju, ki se ob čedalje višjih življenjskih stroških ne zmorejo prebiti skozi mesec, so bolni, v dolgovi, v skrbeh, ali jih bo nemara to zimo zeblo, ali bodo lahko obdarili otroke ..., sežejo v globoko v srce. Zanje december še zdaleč ni vesel in brezskrben, zato je prav, da pokažemo solidarnost in pomagamo po svojih zmožnostih, k čemur nas ta čas nagovarjajo tudi številne dobrodelne akcije.

Mnoge tare tudi osamljenost, sploh starostnike, ki živijo sami, so izgubili ljubljene osebe in jim tako praznike ni dano preživeti v krogu bližnjih. Osamljeni se v prazničnem času počutijo še bolj osamljene in zanje veseli december ni poln upanja, pač pa občutijo stisko, žalost, obup. Takšnim moramo v teh dneh pokazati, da niso pozabljeni. Že z majhno gesto lahko nekemu prižgemo iskrice v očeh. Razveselimo lahko že z voščilnico, na katero zapišemo pozitivne misli, telefonskim klicem, najbolj pa je seveda dragocen obisk v živo. Torej stisk roke, objem, lepa beseda, tolažba in čas, preživet s sočlovekom v takšni ali drugačni stiski.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

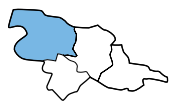
OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Parkirišče plačljivo

Ura parkiranja na parkirišču za Policijsko postajo v Kranjski Gori za osebna vozila stane en evro, celodnevno parkiranje pa sedem evrov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Kranjskogorski občinski svetniki so na nedavni seji sprejeli spremembe in dopolnitve pravilnika o določitvi

snega in dovolj nizkih temperatur in zadostuje za dodatnih 150 parkirišč. Ves čas je prisotna tudi rediteljska služba.

Predsednica odbora za gospodarstvo in gospodar-

Na parkirišču je prostora za približno dvesto osebnih vozil in petnajst avtobusov.

javnih parkirnih površin in plačilu parkirnine. Od 23. decembra dalje je plačljivo večje parkirišče za Policijsko postajo v Kranjski Gori. Ena ura parkiranja stane en evro, celodnevno parkiranje sedem evrov, veljajo pa tudi abonmaji A, B, C in D. Cena celodnevnega parkiranja za avtobuse je dvajset evrov. Parkirnine lahko uporabniki poravnajo na treh parkomatih na levi strani uvoza na parkirišče ali z uporabo aplikacije EasyPark, slovenski uporabniki pa tudi s SMS-sporočilom.

Na parkirišču je prostora za približno dvesto osebnih vozil in 15 avtobusov. Razširjeno začasno parkirišče na travniku bo vzpostavljeno le v primeru zadostne količine

ske javne službe Klavdija Gomboc je na seji občinskega sveta povedala, da so o tem govorili tudi z direktorjem kranjskogorskega smučišča, ki naj bi se strinjal s cenovno politiko na tem parkirišču, ki je v bližini smučišča. Kot je še dodala, se zavedajo, da s tem posegajo v smučarski turizem, a da v končni fazi tudi žičničarji, ki nimajo lastnega parkirišča, vedo, da urejena parkirišča pomenijo prispevek.

Spremenjen je tudi parkirni režim v zgornjem delu (nasproti žičnic v Kranjski Gori), kjer so že do zdaj parkirali avtodomi. Parkirišče za avtodome je po novem odprto med 7. uro in polnočjo, dnevno parkiranje pa stane 12 evrov.

Brezplačen smučarski avtobus v Kranjski Gori

Kranjska Gora – Vsako leto v Kranjski Gori Gora organizirajo smučarski turistični avtobus, katerega namen je povezati kraje v Zgornjesavski dolini. Brezplačen smučarski avtobus od 22. decembra in vse do 3. marca vozi v dopoldanskem času na relaciji Gozd - Martuljek - Kranjska Gora - Rateče - Nordijski center Planica in vam v popoldanskih urah omogoči vrnitev do izhodišča. Tako lahko svoj avto pustite kar doma ali na parkirišču pri namestitvenem ponudniku. Smučarski avtobus, kot so še pojasnili na Turizmu Kranjska Gora, lahko uporabljate tudi tekači na smučeh ali drsalci, saj vas pripelje do tekaških prog v Planici ali Ratečah in do drsališč. Vozni red je objavljen na spletni strani Turizma Kranjska Gora.

Božič s Slovenskim oktetom

Brezje – Letošnji božič je za Marijino svetišče na Brezjah še posebej svečan, saj se posebej spominjajo 800. obletnice postavitve prvih jaslic. Leta 1223 je pobožni Frančišek Asiški, ustanovitelj Frančiškovega reda, v italijanski vasi Greccio prvi obudil spomin na božični dogodek v Betlehemu. Brezje so namreč eno od redkih romarskih središč z Muzejem jaslic, v katerem je več kot 400 primerkov jaslic iz vseh delov sveta. Letošnji božič bodo na Brezjah počastili tudi s koncertom Slovenskega okteta. Najbolj prepoznavna slovenska vokalna skupina bo nastopila v brezjanski baziliki drevi ob 19. uri s koncertom pesmi z zgoščenke Božič s Slovenskim oktetom. Vstop bo prost.

Koliko stane praznična okrasitev po občinah

1. stran

Poleg prazničnih luči zlasti otroke v mestu najbolj razveseli pravljčni gozdiček na Glavnem trgu, v kanjonu Kokre pa so lesene jaslice. Tudi vrt gradu Khislstein je odet v pravljčno preobleko. Nekaj sprememb so letos naredili pri praznični osvetlitvi; ta je nekoliko bolj bogata kot prejšnja leta, lučke pa so dobile poenoteno, toplo belo barvo. Kot so izračunali na Mestni občini Kranj, stroški praznične okrasitve in osvetlitve znašajo približno devetdeset tisoč evrov, kar je podobno kot v preteklih letih.

V Škofji Loki so praznične luči božično-novoletne okrasitve zasvetile 1. decembra in bodo svetile do 15. januarja prihodnje leto. »Letos zaradi razumljivih razlogov nismo kupovali dodatne nove okrasitve, temveč smo le zamenjali dotrajane elemente. Strošek celotne praznične okrasitve, ki zajema njeno montažo in menjavo dotrajanih elementov za širše mestno središče Škofje Loke in podeželska naselja oziroma vaška jedra v občini, znaša 65 tisoč evrov,« so pojasnili na Občini Škofja Loka.

Alpska vasica do konca marca

Jeseniške praznične luči so letos prvič zasvetile 5. decembra. Na Trgu Toneta Čufarja so tokrat dodatno okrasili večino dreves, nad delom trga se razprostira 'zvezdnato nebo', okrasili pa so tudi pročelji zdravstvenega doma in cerkve na Koroški Beli. »Zvezdnato nebo nad Čufarjevimi trgovci je simbol tisočih želja za prihodnost Jesenic,« so pojasnili na občini ter dodali, da so vse lučke energetske varčne, vsako leto pa se nabor svetil še posodablja z novjšimi modeli, ki so v skladu s trajnostnimi smernicami. Jesenice bodo ostale osvetljene do 7. januarja, stroški osvetlitve so znašali nekaj več kot deset tisoč evrov, dodaten nakup luči pa ni bil potreben.

V Kranjski Gori, kjer so tradicionalni prižig izpeljali z.

Praznična okrasitev Škofje Loke / Foto: Gorazd Kavčič

decembra, okrasitev ni bistveno drugačna kot v prejšnjih letih, spremenili sta se lokaciji zvezd – ena sedaj stoji na vstopni točki Topolino, druga pa pri Policiji. Spremenjena je bila okrasitev na Ljudskem domu, kot novost pa so v parku za trgovino Extrem Vital postavili foto točko. Tako kot vsa leta do sedaj v občini stremijo k enotni okrasitvi, uporabljajo pa moderne LED lučke s časovnikom, vezanim na javno razsvetljavo. »Lučke bodo po vsej verjetnosti gorele do 15. januarja po celotni občini. V Kranjski Gori navadno gorijo do svečnice, Alpska vasica v Kranjski Gori pa ostane okrašena do konca prireditve v Planici, tako da bodo predvidoma ugasnile 24. marca. Znesek novoletne okrasitve, kamor sodijo nakupi novih lučk, zamenjava in vzdrževanje, je približno petdeset tisoč evrov,« pojasnjujejo na občini.

V Bohinju letos posebnih novosti oziroma sprememb pri praznični osvetlitvi niso uvajali, za praznično osvetlitev, ki bo predvidoma prižigana do sredine januarja, pa tako kot lani namenljajo deset tisoč evrov.

Poskrbeli za dodatno okrasitev

Na Bledu so praznično obdobje in bogat program Zimske pravljice začeli s prižigom lučk na prvo decembrsko soboto, pester program

pa se bo, kot pravijo na Turizmu Bled, odvijal vse do sredine januarja. Novoletno okrasitev so letos obogatili in razširili. »Praznični dekor bo poudaril že tako pristno rajsko podobo Bleda, ki je še posebej izjemna v času snežne odeje,« poudarjajo. Letos so dodatno okrasili območje med Trgovskim centrom Bled in celotno promenado ter z osvetlitvijo še posebej povezali Grajsko kopališče in grad. Osvežena idejna zasnova novoletne okrasitve se bo iz leta v leto nadgrajevala, obljudljajo.

V Trzinu so letos poskrbeli za nekaj sprememb. Okrasitev, katere prižig so izpeljali 5. decembra, so razširili na območje Osnovne šole Tržič, kjer so okrasili pot z gradu Neuhaus, drevored ob šoli in most čez Tržiško Bistrico. Na novo pa sta okrašeni tudi zunanosti cerkva Marijinega oznanjenja in svetega Jožefa. Kot so pojasnili na občini, so obiskovalcem želeli s toplimi rumenimi lučmi pričarati bogato, a ne kričečo praznično vzdušje gorskega mesta v srcu Karavank. »Ravno nedavna posodobitev celotne okrasitve je bila najboljše energetske rešitve, ki smo jo lahko sprejeli, saj imajo sodobne LED lučke izredno nizko porabo. Za dokup lučk vsako leto namenimo deset tisoč evrov, medtem ko demonstacija stane približno trideset

tisoč evrov,« so še sporočili. Praznične luči bodo gorele vse do 7. januarja.

Novost poslikave mestnih oken

Tudi v Radovljici so praznično osvetlitev mesta, predvsem starega mestnega jedra, prižgali prvi konec tedna v decembru. Z namenom varčevanja pri rabi električne energije so sicer obseg novoletne osvetlitve lani celo zmanjšali, letošnja pa ostaja podobna kot lani; dodatno so v manjšem obsegu okrasili le območje Kranjske ceste, so pojasnili na občinski upravi. Poleg lučk so sicer tudi letos poskrbeli za čarobno podobno mestnega jedra predvsem z ročno pletenimi vencami, girlandami ter izdelki iz vrbja. Letošnja novost pa so avtorske poslikave oken v mestu z belo kredno barvo. Avtorica poslikav je akademska slikarka in domačinka Meta Šolar, ki je na ta način na pobudo Turizma Radovljica v mestu na poseben način pripeljala umetnost. Obiskovalci se tako lahko decembra sprehajajo po galeriji na prostem. Na zavodu za turizem pa ob tem poudarjajo še trajnostni vidik projekta. »Decembrsko okrasitev smo dopolnili z izvirnostjo namesito z novimi lučkami. Pri tem je uporabljena le barva, ki se po uporabi enostavno obriše in ne pušča sledi.«

Nagrada vrtcu

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Projekt Vrtec Bohinj je dobil še drugo arhitekturno nagrado. Na

Balkanskem arhitekturnem bienalu je zmagal v kategoriji za najboljši odgovor na letošnje temo bienala – Nazaj h koreninam. Balkanski

arhitekturni bienale je prireditelj, ki jo vsaki dve leti organizira fundacija v Beogradu s podporo beograjskega Mestnega muzeja in srbške Fakultete za arhitekturo. Pri organizaciji bienala sodelujejo selektorji iz osmih držav. Med razstavljenimi

deli mednarodna žirija izbere zmagovalce v petih kategorijah – arhitektura, urbanizem, interier, nerealizirani projekti in najboljši odgovor na temo bienala. Projekt je dobil častno priznanje tudi na nedavnih Piranskih dnevih arhitekture.

Odvisni od naravnega snega

Družinsko smučišče Zatrnik, ki je odvisno izključno od naravnega snega, je pripravljeno na novo sezono. Obratovati bo začelo takoj, ko bo snežna odeja dovolj debela.

MAŠA LIKOSAR

Zatrnik – Čeprav je Rekreativno-turistični center (RTC) Zatrnik, ki upravlja tamkajšnje smučišče, že pripravljen na začetek nove zimske sezone, bodo morali na prve smučarje še počakati, kajti narava jim za zdaj še ni namenila zadostne količine snega. »Tako kot bo snežna odeja dovolj debela, bomo začeli obratovati,« je napovedal direktor Aleš Zalar. Ob tem pričakuje podobne razmere kot lani, ko so na sneg čakali vse do januarja. »Vremenske napovedi trenutno niso obetavne, snežnih padavin ni na vidiku,« je dodal.

Njihove tri nizkovrtno vlečnice so bile letos znova strokovno pregledane, ministrstvo za infrastrukturo pa jim je podaljšalo obratovalno dovoljenje. Dokupili so teptalnike za sneg, po novem imajo tri. Zaradi nezanesljive oskrbe s pitno vodo na Zarniku umetnega zasneževanja ne morejo vzpostaviti. »Če bi bila kapaciteta vodnega vira primerena, bi nekoč morda lahko zagotovili umetno zasneževanje, ki je na Zatrniku dovoljeno v skladu z zakonom o TNP,« je povedal Zalar.

Smučarske šole za najmlajše, ki jih na Zatrniku izvaja Smučarski klub Bled, ostajajo pomemben del ponudbe. K sodelovanju bodo znova povabili Turistično društvo Gorje, ki je doslej subvencioniralo osemdeset odstotkov vozovnice za gorjanske otroke, preostanek krije RTC, s čimer omogočijo domačim otrokom

Smučišče Zatrnik bo začelo obratovati takoj, ko bo dovolj naravnega snega. / Foto: Tina Dokl

brezplačno smuko. Urejena bosta tudi sankajska proga in krajši krog za tek na smučeh. Kot je povedal Zalar, se cena enotne celodnevne vozovnice ne bo bistveno spremenila, morda se bo podražila le za en evro. Lani je znašala dvanaest evrov.

Najprej gradnja nove sedežnice

Kot je še povedal Zalar, bodo v teh dneh podpisali koncesijsko pogodbo za gradnjo nove sedežnice Hotunjski vrh in za obstoječo sedežnico Berjanca. RTC Zatrnik bo po tem najprej začel pripraviti projektne dokumentacije za gradnjo nove sedežnice. »Pri sedežnici Berjanca so predvidena vzdrževalna dela, pri čemer bo treba narediti temeljito analizo. Z njo bomo zato malce počakali in se prvenstveno osredotočili na gradnjo nove sedežnice,« je pojasnil Zalar.

Hkrati je napovedal, da bo RTC Zatrnik Občini Gorje predlagal, da spremeni svoj občinski odlok o koncesiji za žičniške naprave na Zatrniku. »Predlagali bomo, da se odlok spremeni tako, da bo podeljevanje koncesije za preostale tri vlečnice mož-

V teh dneh bodo podpisali koncesijsko pogodbo za gradnjo nove sedežnice Hotunjski vrh in za obstoječo sedežnico Berjanca. RTC Zatrnik bo po tem najprej začel pripraviti projektne dokumentacije za gradnjo nove sedežnice.

no posamično, in ne več le za vse skupaj, kot je trenutno določeno,« je povedal.

Vlečnice bi tako obnavljali postopoma, pri čemer bi najprej pristopili k obnovi vlečnic Plana 1 in Plana 2. »Plana 1 poteka neposredno ob progah za otroke in smučarje začetnike. Z njo bi postali zanimivejši tudi za

izkušene smučarje. Če bomo pridobili koncesijo, načrtujemo začetek obnove že v naslednjem letu,« je ocenil.

V zvezi s tretjo vlečnico Zatrnik RTC načrtuje pridobitev strokovnega mnenja o tem, ali bi bilo bolje vlečnico obnoviti ali pa zaprositi

za koncesijo za gradnjo nove sedežnice. »Zgornji del vlečnice je precej strm, kar je v preteklosti povzročalo številne padce smučarjev. Sedežnica bi bila zagotovo varnejša rešitev, vendar bi zahtevala večji finančni vložek, zato bo odločitev premišljeno sprejeta,« je še povedal Zalar.

www.gorenjskiglas.si

Uporabniki bodo plačevali manj

Radovljjski občinski svet je potrdil višje cene storitve pomoč na domu. Z novim letom tudi nekoliko višje položnice za komunalno.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljjski občinski svet je včeraj soglašal s predlaganimi novimi cenami za storitev pomoč družini na domu, ki bodo z novim letom za uporabnike skoraj tretjino nižje kot doslej. Od 1. januarja dalje bodo namreč plačevali 2,89 evra na uro ob delavnikih, 4,05 evra na uro ob nedeljah in 4,34 evra na uro ob dnevih državnih praznikov.

Skupna cena storitve se je sicer za uro oskrbe med delavniki zvišala za skoraj 17 odstotkov in tako znaša 25,56 evra, ob nedeljah in praznikih pa za nekaj več kot 14 odstotkov, kar pomeni 32,49 evra na uro ob nedeljah in 34,80 evra na uro na dan državnih praznikov. Za uporabnike je znesek, ki ga plačajo, bistveno nižji zaradi subvencije občine in države.

Občina Radovljica namreč subvencionira osemdeset odstotkov stroškov za vodenje in koordiniranje in za neposredno izvajanje storitve na domu uporabnikov, del pa prispeva tudi država. Slednjega izvajalec storitve pomoč na domu, Dom dr. Janka Benedika, pri pripravi prvega predloga povišanja cen ni upošteval, zato svetniki na novembrski seji tudi niso sprejeli soglasja k predlagani ceni storitve.

Pri oblikovanju cene je radovljjski dom za starejše občane tokrat v skladu z zakonom o dolgotrajni oskrbi med drugimi predpisanimi elementi upošteval tudi subvencijo Republike Slovenije, na kar so na prejšnji

seji opozorili svetniki. Ker subvencija vpliva na ceno, ki jo plačujejo uporabniki, bo ta od 1. januarja 2024 občutno nižja, medtem ko se skupna cena storitve povišuje. Razlogi so v višjih stroških dela zaposlenih in materialnih stroških za neposredno oskrbo, je svetnikom pojasnil direktor doma Alen Gril. Župan Ciril Globočnik pa je napovedal, da bo občina preverila tudi, na kakšen način so bile oblikovane cene pred tokratno spremembo, torej vse od leta 2021, odkar storitev subvencionira tudi država.

Od 1. januarja bodo uporabniki za pomoč na domu plačevali 2,89 evra na uro ob delavnikih, 4,05 evra na uro ob nedeljah in 4,34 evra na uro ob dnevih državnih praznikov.

Svetniki so na zadnji seji v letošnjem letu potrdili tudi višje cene komunalnih storitev. S 1. januarjem bo za povprečno gospodinjstvo znesek povišanja na mesečni ravni znašal od slabega pol do 2,70 evra, odvisno od vrste odvajanja ter čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode.

So pa pri tem na Komunalni Radovljica v obrazložitvi predlaganega povišanja cen poudarili, da analiza trenutnih cen komunalnih storitev v občini Zgornje Gorenjske kaže, da bo cena komunalnih storitev v občini Radovljica tudi po uskladitvi ena najnižjih v regiji.

Rutaršce ustvarjajo

NIKA TOPORIŠ

Gozd - Martuljek – Skupina Ročna dela Rute je pred kratkim ponovno pripravila razstavo ročnih del, ki so

jo organizirali po kar desetih letih. Razstavo, razdeljeno na štiri sklope ročnih del, šivanje, kvačkanje in pletenje, ponovna uporaba

ter vezenje, so članice pomenovale Rutaršce ustvarjamo. Kot je pojasnila vodja skupine Marta Mertelj, je namen skupine deliti svoja znanja ter ohranjati ročna dela, ki so v današnjih časih kar malce pozabljena. »Skupina obstaja že od leta 2001 in zadovoljne smo, da po vseh teh letih še vedno držimo skupaj. Vsaka nekaj zna, ene pletemo, druge kvačkajo, vezejo, tudi kaj dobrega spečemo in si krajšamo čas,« je dejala. Rutaršce Marta Mertelj, Urška Košir, Marta Oitzl, Lili Gričar, Jadranka Robič, Nevenka Košir, Helena Zupan, Lidija Ahec, Lojzka Jerovšek in Tatjana Perovšek si želijo, da bi se skupini pridružila tudi mlajša generacija, rade pa sodelujejo tudi z drugimi društvi in si tako razširjajo znanje.

Razstava ročnih del je pritegnila kar nekaj obiskovalcev, ki so z veseljem prisluhnili postopkom izdelave in občudovali lične izdelke. / Foto: Tina Dokl

GRAJSKI PŘEDDVOR
29. december 2023

Veliki prednovoletni koncert
Alenka Gotar & Anže Šuštar • Power Band
Grad Dvor Preddvor

Občina Preddvor PREDDVOR grofingrofica www.visitpreddvor.si #visitpreddvor

Največ za prezračevanje šole

V občini Železniki bodo prihodnje leto za investicije namenili štiri milijone evrov.

ANA ŠUBIC

Železniki – Železniški občinski svetniki so v četrtek potrdili proračun za prihodnje leto. Načrtujejo 9,1 milijona evrov prihodkov oz. 48 tisoč evrov več kot v osnutku, odhodki pa so se zvišali za dober milijon na 10,6 milijona evrov. Razliko bodo pokrili s stanjem na računu in kreditom v višini 550 tisoč evrov. Kot je pojasnila svetovalka za proračun, finance in gospodarstvo Tanja Habjan, je dodatno zadolževanje potrebno zaradi načrtovanih novih investicij, podražitev, ki so jih doletele letos, in stroškov sanacij po ujmah, ki so jih pokrivali iz lastnih sredstev.

Investicijski odhodki in transferji znašajo štiri milijone evrov oz. skoraj 38 odstotkov proračuna. Največja investicija bo vgradnja centralnega prezračevanja z rekuperacijo v Osnovni šoli (OŠ) Železniki. Projekt je v celoti vreden 825 tisoč evrov, občina pa zanj pričakuje 676 tisoč evrov evropskih sredstev. Ravno v petek so se razveselili informacije, da jim jih je uspelo pridobiti na javnem razpisu ministrstva za okolje, podnebje in energijo, preostanek pa bo zagotovila občina. Kot so ustanoviteljica bo sofinancirala tudi nadaljnjo rekonstrukcijo in nadzidavo OŠ

Jela Janežiča Škofja Loka. Na postavki za izobraževanje so sicer skupaj predvideli skoraj 3,4 milijona evrov.

Za investicije in investicijsko vzdrževanje lokalnih cest in javnih poti so predvideli slab milijon evrov, poleg tega pa bodo sofinancirali gradnjo obvoznice v Železnikih in rekonstrukcijo državne ceste z Loga proti Rudnu. Transferni prihodki iz naslova sanacij po letošnjih neurjih so se zmanjšali, tako da zdaj za odpravo posledic škode na cestah po julijskih in avgustovskih ujmah načrtujejo odhodke v višini 235 tisoč evrov.

Kot je pojasnil župan Marko Gasser, so pri pripravi dokončnega proračuna upoštevali tudi nekaj dodatnih predlogov, denimo nadaljnjo ureditev tržnice pri pošti v Železnikih, za kar so predvideli 102 tisoč evrov. Prav tako so zagotovili sredstva za pripravo občinskega podrobnega prostorskega načrta za novo naselje v Dašnici. Skoraj 103 tisoč evrov bodo namenili za ureditev grbinastega poligona v sklopu Športnega parka Dašnica, pri čemer upajo na 30 tisoč evrov sofinanciranja s strani Fundacije za šport. Predvideli so tudi sredstva za projektno dokumentacijo za ureditev bazenskega bazena v Plavalnem bazenu Železniki.

Kako smo nekdaj praznovali božič

Zgornja Bela – V petek, 29. decembra, ob 17. uri vas vabijo v Tomaževo kajžo na Zgornji Beli na pogovorni večer z domačinko, etnologinjo Mojco Šifrer Bulovec, o tem, kako smo nekdaj praznovali božič. Predstavila bo običaje, šege in praznovanja v adventnem času in v obdobju božiča, novega leta in sv. treh kraljev. Organizatorji pogovorne večera pa dodajajo, da bodo veseli, če boste s seboj v okušanje prinesli svojo božično potico ter na ta način s prisotnimi delili spomine na lastna božična praznovanja.

Sprevod Dedka Mraza

Kranj – V petek bo v Kranju potekal sprevod Dedka Mraza. Kot nam je zaupal, se bo dogajanje začelo ob 17. uri, želi pa si, da se mu pridružite na celotni poti. Dedek Mraz se bo namreč s svojimi jeleni, palčki, medvedi, snežinkami ter drugimi bitji na pot podal izpred kranjske knjižnice ter se sprehodil po ulicah vse do Glavnega trga, kjer ga bo čakal glavni oder. Za tiste najbolj pridne, ki se mu bodo tudi pridružili na sprevodu skozi mestno jedro, pa je obljubil bombone.

Družina je v poplavih ostala brez doma

Kranj – Kranjski mestni svet se je na zadnji seji seznanil s sklenitvijo pogodbe o izjemni dodelitvi neprofitnega stanovanja Mestne občine Kranj (MOK) v najem družini, ki je ob avgustovskih poplavih ostala brez domovanja. Stanovanje so ji dodelili za predvideni čas obnove njihove nepremičnine, to je do konca oktobra 2025. Stroške najemnine za prvih dvanajst mesecev krije državni proračun. Čeprav gre za družino iz druge občine, so ji stanovanje, ki ni primerno za daljše bivanje, kljub temu dodelili, ker s strani kranjskih občanov ni bilo povpraševanja po tovrstni dodelitvi stanovanja.

Kranjske seje bodo snemali

Kranjski mestni svetniki so sklenili, da se morajo seje mestnega sveta v prihodnje snemati tudi slikovno, ne samo zvočno kot doslej, posnetki pa morajo biti objavljeni na občinski spletni strani.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski mestni svetniki so dve zaporedni seji namenili tudi razpravi o javnosti svojih sej. Že novembra jo je sprožila Saša Kristan (SDS), ki jo je zanimalo, zakaj seje mestnega sveta snemajo le zvočno, ne pa tudi slikovno, kot predvideva tudi poslovnik mestnega sveta. Posnetki bi morali biti tudi objavljeni na spletni strani občine, kakor imajo urejeno v številnih drugih občinah. »Občani me sprašujejo, zakaj ne morejo videti na spletu posnete seje, kaj se pogovarjamo, kako glasujemo, kaj sprašujemo. Sama ne vidim zadržkov, zakaj to ne bi bilo mogoče, ker smo ne nazadnje vsi izvoljeni s strani občanov in mislim, da imajo pravico vedeti, kaj delamo,« je dejala na novembrski seji. Ker se odtlej na tem področju ni nič zgodilo, je na decembrski seji s podpisami drugih svetnikov dosegla, da so to točko uvrstili na dnevni red.

Podžupan Janez Černe (SD) je sicer že novembra pojasnil, da težava ni v stroških, ampak ker bi moral zaradi evropske uredbe o varstvu podatkov vsak

Seje mestnega sveta v Kranju so doslej snemali le zvočno. / Foto: Simon Šubic

udeleženec na seji – ne samo mestni svetniki, ampak tudi poročevalci iz mestne uprave in vabljeni gostje – podpisati izjavo, da se strinja s slikovnim snemanjem. »Težava je, kako tehnično izvesti, da tistega, ki takega soglasja ne da, na slikovnem posnetku tudi ne bi bilo. V kolegiju vodij svetniških skupin je bilo zato tedaj rečeno, da se seje slikovno ne snemajo, dokler se to pametno ne uredi.«

Mateja Koprivec, vodja oddelka za pravne in kadrovske zadeve, je na zadnji

seji dodala, da je snemanje sej državnega zbora zapisano že v zakonu, zato tam s tem nimajo težav, drugače pa je s sejami mestnega sveta v Kranju, zato bo treba tiste, ki ne bodo podali soglasja, iz posnetka izrezati. »Tak posnetek, ki bo objavljen na spletu, pa verjetno potem ne bo povsem verodostojen.«

Pri kasnejši obravnavi točke o javnosti sej so vsi razpravljalci navajali, da so seje že po zakonu javne, zato ne vidijo ovir za njihovo snemanje, v delih, ko bi obravnavali gradivo z oznako zaupno,

pa se javnost lahko izključi in snemanje prekine. Zoran Stevanović (Resni.ca) je tudi opozoril, da že obstaja veliko mnenj informacijske pooblaščenke, ki pravijo, da če poslovnik jasno določa snemanje javnih sej, že sama udeležba na seji pomeni privolitev v snemanje.

Na koncu so sprejeli sklep, da se za leto 2024 in naprej vzpostavi vse potrebno za slikovno in zvočno snemanje sej mestnega sveta, posnetki pa naj se v desetih delovnih dneh po seji objavijo na spletni strani občine.

Koroško Rastje na visoškem odru

»Rastje, ki pripoveduje zgodbe« je bil naslov literarnega večera, ki ga je sredi novembra v domači dvorani pripravila recitatorska skupina KUD Valentin Kokalj Visoko. Z odra je govorila beseda slovenskih literatov iz Koroške.

JOŽE KOŠNJEK

Visoko – Čeprav Danijela Bakovnik leta 2012 umrle koroške slovenske literarne ustvarjalke Anite Hudl, ki se je leta 1968 preselila na Koroško in sta si tam s soprogom Joškom ustvarila dom in družino, ni osebno poznala, je z njo stekala globoko duhovno vez. Spoznavala je njeno življenjsko pot, brala njeno poezijo in prozo in jo občudovala, koliko energije in truda je vlagala nekdanja »prva dama koroške literature« v izdajanje literarne revije Rastje. Pa tudi sicer posvečata Danijela Bakovnik in Kulturno umetniško društvo Valentin Kokalj z Visokega v občini Šenčur veliko pozornost »nam najbližji deželi na drugi strani meje – Koroški in njenim ljudem.

Tako je bila doslej Danijela Bakovnik pobudnica že treh literarnih večerov s koroško vsebino, ki so jih izvedli

Članice in člani recitatorske skupine KUD Valentin Kokalj z Visokega na novembrskem literarnem večeru v dvorani visokega kulturnega doma / Foto: Kud Valentin Kokalj Visoko

člani recitatorske skupine v okviru KUD Valentin Kokalj. Prvi večer je bil novembra leta 2019 na Visokem. Drugi večer je bil lani v Kulturnem domu v Pliberku ob 10. obletnici smrti Anite Hudl, ki se je kot Anita Debevec iz Kamnika preselila na Koroško in se tam poročila z Joškom Hudlom.

Tretji, zadnji literarni večer je bil prejšnji mesec v

kulturnem domu na Visokem. Na večeru, ki ga je vodila članica recitatorske skupine Slavica Bučan, so Marika Bakovnik, Maruša Felkar, Dragomila Seško, Jelka Štefanec, Sonja Zupančič in Janez Žaler brali dela koroških literatov, ki so bila objavljena v literarni reviji Rastje med letoma 2013 in 2022. Na citre je igrala Barbara Osterman z Luž. Revijo

izdaja Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji, ki ga je dolgo vodila pokojna Anita Hudl. Na večeru s pomenljivim naslovom »Rastje, ki pripoveduje zgodbe« so sledili misli, da literatura gradi mostove, in ne zidov. K temu bo prispeval tudi četrti literarni večer, ki ga Visočani skupaj s koroškimi prijatelji načrtujejo v Pliberku v Podjuni na Koroškem.

Obnovljeno Smrtnikovo slopno znamenje

Jezerjani znamenje poznajo tudi pod imenom Kovkova kapelca oziroma še pogosteje Marošk znamne.

ALENKA BRUN

Jezerko – Občina Jezerko v proračunski postavki Ohranjanje kulturne dediščine namenja sredstva za sofinanciranje projektov na področju kulturne dediščine. Projekte nato uresničuje s pomočjo javnega razpisa. Letos so financirali obnovo Smrtnikovega slopnega znamenja. Jezerjani znamenje poznajo tudi pod imenom Kovkova kapelca oziroma še pogosteje Marošk znamne. Ime izhaja iz preteklosti in je povezano z izrazom Kovkov marof. Zgodovina znamenja in tudi posesti oziroma Kovkove kmetije, ki je bila včasih na Kovkovem marofu, je zelo zanimiva. Znamenje pa sicer stoji na poti med Kovkovo in Rezmanovo kmetijo.

Znamenje naj bi po nekaterih podatkih datiralo v 18. stoletje, po drugih v 14. stoletje. »Po tem bi se lahko sklepalo, da spada v čas turških vpadov. Še odkriva-

Smrtnikovo znamenje je bilo potrebno obnove. / Foto: arhiv lastnika

ne bo več v naše kraje. Domnevajo, da bi bil na levem delu fasade lahko naslikan okostnjak, prekrižan, kot znamenje zavračanja kuge in smrti, ki jo ta prinaša, kar

zdi, da je že pokojni avtor Jezerskih štorij Andrej Karničar zapisal legendo o Kovkovem janičarju, fantu, ki naj bi ga Turki odpeljali s seboj, ga izurili za janičarja in se je potem z vpadi vračal v te kraje ter nekoč spoznal, da je bil tod doma.

Smrtnik se spominja tudi, kako so znamenje prvič, pred dobrimi tridesetimi leti, nekako rešili propada. Takrat je pel pri Moškem pevskem zboru Kranj. Pevci so naredili akcijo in našli zasilno rešitev, da se znamenje ni podrlo. »Letos pa smo znamenje tudi s pomočjo občinskih sredstev temeljito obnovili. Reševanja smo se lotili po segmentih,« nadaljuje. Smrtnikovo znamenje

je tako dobilo novo streho (rezane macesnove skodle), sledilo je podbetoniranje temeljev v armiranem betonu, izdelava podnožnega betona in drenaže s cevjo za odvodnavanje zaledne vode, tla so tlakovali z materialom iz okolice, za znamenjem postavili škarpo. Ograjo pa je znamenje dobilo zato, ker stoji na pašniku. Smrtnik pove, da je neverjetno, kako rade ob tem znamenju počivajo živali, pa naj gre za ovce ali govedo. Nasmehne se, da je bilo vedno videti, kot da bi bile pri maši.

Projekt obnove znamenja je tako rekoč zaključen, čaka ga še restavratorski del, za katerega pa je načrt tudi že izdelan.

»Potopili« božično drevesce

Na božični večer je preddvorski Park Bor gostil tradicionalni dogodek – 24. Potop božičnega drevesca v jezero Črnava. Ime prireditve je ostalo, čeprav zadnji dve leti drevesce v lučkah zažari zgolj na jezerski gladini.

ALENKA BRUN

Preddvor – Običaj obuja legendo o Hudičevem borštu, gozdčku sredi Zaplate, ki se ob mogočnem Storžiču zrcali na površini preddvorskega jezera. Dogodek je ponovno popestril hudič (Jože Ekar), ki je sicer tokrat pri-

letos je drevesce namreč zažarelo na jezeru in tudi letos je prižig lučk pospremil lagerski šov. Pri organizaciji so Zavodu za turizem priskočili na pomoč Občina Preddvor, Prostovoljno gasilsko društvo Preddvor, Gasilsko reševalna služba Kranj, Potapljaški klub Som, Športno

Osvetljeno božično drevo na jezeru Črnava / Foto: Alenka Brun

šel v Preddvor pod pretvezo taksista in kar v samokolnici na mesto dogajanja pripeljal povezovalko večera, radijko Jano Jenko. Obiskovalce dogodka je nagovorila tudi Ernesta Koprivc, direktorica Zavoda za turizem Preddvor. Spomnila je, da bo prihodnje leto potop jubilejni, in dodala, da upa, da bodo drevesce dejansko lahko potopili ter bo v lučkah ponovno zažarelo pod vodo. Lani in

raziskovalno društvo Destroyer Sub in Društvo za podvodne dejavnosti Kranj. Člani slednjega so z baklami plavali do drevesca in tako simbolično prinesli luč, medtem ko je hudič med štehtjem dreves na Zaplati ugotovil, da mu dve manjkata, njuna posebnost pa je, da ob dotiku človeške roke zažarita – razsvetljeno drevo sredi jezera je bilo zagotovo eno od dveh manjkajočih.

Janez Smrtnik pove, da je neverjetno, kako rade ob tem znamenju počivajo živali, pa naj gre za ovce ali govedo. Nasmehne se, da je bilo vedno videti, kot da bi bile pri maši.

jo, ali je to res,« pove lastnik znamenja Janez Smrtnik. Sam se iz otroštva spominja slike turškega vojaka. »Z desno roko je držal konico sablje. Strokovnjaki pa so odkrili, da je v levi roki imel ščit. Freska naj bi predstavljala zaobljubo, da Turkov

kaže na možnost kužnega znamenja. Kaj je naslikano na sprednji strani nad polkrožno nišo, še ni dorečeno. V polkrožni niši pa je prikazano križanje s tremi podobami: Kristusom križanim, Marijo in Janezom,« pripoveduje. Zanimivo pa se mu

V novo leto s proračunom

V Komendi bodo 2,4 milijona evrov namenili odpravi posledic poplav.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Komenda – Pred prazniki so tudi komendski občinski svetniki v drugi obravnavi potrjevali v letu 2024 predvidene proračunske prihodke in odhodke. Prve načrtujejo v višini 7,9 milijona evrov, odhodkov naj bi bilo 13,7 milijona. Za predčasno poplačilo dveh posojil bodo namenili blizu 366 tisoč evrov.

Višja svetovalka za finance in proračun Martina Bajde je na zadnji seji občinskega

sveta omenila tudi sredstva, ki jih načrtujejo za odpravo posledic poplav na občinski infrastrukturi – gre za 2,4 milijona evrov –, urejanje cestne infrastrukture, za katero so predvideli več kot milijon evrov, športni center z osemsto tisoč evri planiranih sredstev, po tristo tisoč evrov so namenili za vlaganja v vodovodni in kanalizacijski sistem ...

Ocenjujejo, da bodo v leto 2024 prenesli 6,2 milijona evrov in tako uravnotežili

prejemke in izdatke. Polovica teh sredstev je po navedbah občine rezultat realizacije v letu 2023, preostalo je prenos iz preteklih let. Deset članov občinskega sveta je podprlo predlagani proračun, štirje, med njimi Mirko Pogačar, ki je izrazil dvom v oceno izvedbe in načrtovanja odhodkov, so se vzdržali glasovanja. Sprejet je bil tudi amandma, s katerim so med načrtovana investicijska dela uvrstili ureditev ceste na Gori pri Komendi.

Dr. Franceta Berglja

DNEVNI CENTER

Dnevni center je namenjen starejšim od 65 let, ki so doma osamljeni, si želijo druženja ali potrebujejo pomoč druge osebe.

DEJAVNOSTI DNEVNEGA CENTRA

- Socialna in zdravstvena oskrba
- Organizirana prehrana
- Organizirane dejavnosti
- Vključitev v ostale domače prireditve in aktivnosti

INFORMACIJE:
DOM UPOKOJENCEV DR. FRANCETA BERGLJA, JESENICE
tel: 04 58 34 103, email: info@dfb.si

Obnavljajo stadion za šolo

V zadnjih tednih so potekala dela na športnem stadionu za Osnovno šolo Škofja Loka-Mesto.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – V poletnih mesecih so se na Občini Škofja Loka skupaj z Zavodom za šport prijaviteli na javni državni razpis za subvencioniranje obnov zunanjih športnih objektov in na razpisu dobili največ možnih sredstev, kar pomeni polovico prijavljenih stroškov za obnovo stadiona za Osnovno šolo Škofja Loka-Mesto, to je 43 tisoč evrov.

Trenutno prenavljajo tribune, polovica je že obnovljena. Zamenjali so že zaščitne mreže za goloma. V skladišču Zavoda za šport

je shranjena in pripravljena nova podlaga za odbojarsko in košarkarsko igrišče, ki jo bodo položili ob koncu zime. Prav tako bodo postavili pitnik za vodo ter poskrbeli še za zaščitne ograde okoli nogometnega oziroma rokometnega igrišča ter nekaj trim oz. fitnes naprav. Rok za izvedbo je do sredine marca prihodnje leto.

Z obnovo bodo veliko pridobili tako učenci šole kot tudi športniki, ki stadion uporabljajo za treninge. Prav tako nanj pogosto prihajajo rekreativci, ki ga radi izkoristijo za aktivno preživljanje prostega časa.

Trenutno prenavljajo tribune. / Foto: Vilma Stanovnik

Obnova Prašnikarjevega groba

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik, Mekinje – Občina Kamnik je lani začela obnavljati grob Alojza Prašnikarja na pokopališču v Mekinjah. Dela potekajo v več fazah in v sodelovanju s kranjsko območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Najprej so odstranili kovinske dele in jih odpeljali v delavniško obdelavo, restavriral pa so vse kamnite dele in kamnit robnik vzdali v nove temelje.

Restavriral so tudi zgornji del nagrobnika ob steni cerkve, prav tako so obnovili pozlačeni napis. Kot sporočajo s kamniške občinske uprave, je v teku še obnova spodnjega dela nagrobnika, ki se bo zaradi vremenskih razmer nadaljevala spomladi.

Prašnikar je v 19. stoletju v Kamniku začel razvijati zdraviliški turizem, ko je na sotočju Nevljice in Kamniške Bistrice ustanovil javno kopališče, imenovano Kurhaus.

Zbiranje odpadnega olja tudi v občini Železniki

Železniki – Komunala Škofja Loka je postavila prvi dve zbiralnici za zbiranje odpadnega jedilnega olja tudi v občini Železniki. Uporabniki lahko zbrano odpadno olje prelijejo v rumena zbiralnica na ekološkem otoku v Selcih in na lokaciji tržnice v Železnikih. Ob tem jih prosijo, da svojih zbirnih posod ne puščajo ob zbiralnici, ampak jih odnesejo domov. Opozorili so, da odpadnega jedilnega olja ne smemo zlivati v odtok, greznice ali male komunalne čistilne naprave ter na komposte ali travnate površine. »Opadno olje se koristno predela v bi odizel, ekološko gorivo, ki ne onesnažuje okolja,« so poudarili na Komunali Škofja Loka.

Protipoplavni ukrepi bodo preiščeni in celoviti

Predstavniki projektantskega podjetja EHO Projekt so prejšnji teden v Sokolskem domu predstavili spremenjen projekt protipoplavne zaščite, ki so ga prilagodili ugotovitvam iz avgustovskih poplav. »V zadnjem tednu smo imeli sestanke z najbolj prizadetimi občani, ker je država v fazi odkupovanja zemljišč, da bodo načrtovani ukrepi lahko izvedeni,« je povedal župan Tine Radinja.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Gre za enega najpomembnejših projektov v občini, na katerega se pripravljajo več kot desetletje. Ko je bil projekt letos praktično že pripravljen, so poplave 4. avgusta pokazale, da ga je treba prilagoditi. »Poplave so pokazale, kako nujni so protipoplavni ukrepi, ki pa morajo biti strokovni, preiščeni in celoviti,« je poudaril župan Tine Radinja. »Z Direkcijo RS za vode, ki je glavni investitor in financer projekta, se pogovarjamo, kako občane še bolj zaščititi, kaj je katastrofalni dogodek pokazal in kako načrtovati ukrepe sonaravno, s spoštovanjem današnjih smernic, v dobro vseh živih bitij v in ob vodi ter z razumevanjem, da so neki časi minili, tudi časi

Predstavnika podjetja EHO Projekt Domen Lajevc in Žiga Jeriha, Brankica Kropf iz Direkcije RS za vode in škofjeloški župan Tine Radinja / Foto: Gorazd Kavčič

že predstavili podrobnosti. Kot je dejal direktor podjetja Žiga Jeriha, se zavedajo, da ta projekt traja že 13 let. »Te katastrofalne poplave so pokazale, kako pereča situ-

acija je. Sama poplavna nevarnost tega območja izvira iz hidroloških obremenitev zaledja,« je povedal Jeriha. Zadnje poplave so tako prinesle potrebe po prilagoditvi določenih protipoplavnih ukrepov in rešitve so načeloma tudi že usklajene z nosilci urejanja prostora. Ključne prilagoditve projekta, ki so posledica ugotovitev hidravlične analize po avgustovskih poplavah, so preoblikovanje terena ob Nacetovi hiši v nasip, manjši popravki na območju kopališča, preoblikovanje sotočja s širitvijo struge od Puštalskega mostu dolvodno, odstranitev desne brežine in

treh mesecih v prilagoditev projekta vložena ogromno dela. »Rešitve so dobre, projekt prav tako. Upam, da nam ga bo v sklopu načrta za okrevanje in odpornost uspelo tudi zaključiti,« je poudarila. »Ko se projekt uvrsti v financiranje, mora biti zaključen do konca junija 2026, kar pomeni, da so časovnice za zaključevanje projektov zelo kratke. Računamo, da bomo do konca marca prihodnje leto imeli pravico graditi, če želimo projekt izvesti v sklopu izvajanja načrta za okrevanje in odpornost.«

Občani izrazili bojazen

Med občani, ki so se udeležili predstavitev, sicer posebnega nezadovoljstva s predlogom novih ukrepov ni bilo zaznati. Večina zaupajo stroki in ukrepe pozdravljajo. Izrazili pa so nekaj bojazni, ali bodo posamezni ukrepi, zlasti na Sorški cesti, kjer bi si želeli višji nasip, zadostni. Na podlagi svojih izkušenj so podali tudi nekaj konkretnih predlogov za izboljšanje rešitev. Kot je napovedala Kropfova, bodo projektanti v prihodnjih dneh preučili predloge krajanov in na terenu še enkrat preverili predlagane rešitve. Absolutne zaščite pa na noben način ne bo mogoče zagotoviti, so pojasnili tako Kropfova kot projektanti. Dodatno zaščito bo mogoče doseči z izgradnjo visokovodnih zadrževalnikov v zaledju. »Gre za sistemske rešitve, ki jih država preučuje ter jih bo vključevala v nadaljnje postopke in načrte,« je povedal Jeriha.

Projektanti bodo v prihodnjih dneh preučili predloge krajanov in na terenu še enkrat preverili predlagane rešitve. Absolutne zaščite pa na noben način ne bo mogoče zagotoviti, pojasnjujejo.

varnosti. Posledice podnebnih sprememb so že tu in takšni dogodki bodo vedno bolj pogosti.«

Občina je projektantom škofjeloške protipoplavne zaščite zato naročila prilagoditev projekta novim razpoložljivim podatkom z upoštevanjem tudi tega, kar država načrtuje tudi v Poljanski in v Selški dolini, in pripravo še bolj robustnih ter odpornih rešitev, je še pojasnil Radinja.

Z izvedbo projekta se mudi

V podjetju EHO Projekt so projekt hitro prilagodili in v ponedeljek prebivalcem

acija je. Sama poplavna nevarnost tega območja izvira iz hidroloških obremenitev zaledja,« je povedal Jeriha. Zadnje poplave so tako prinesle potrebe po prilagoditvi določenih protipoplavnih ukrepov in rešitve so načeloma tudi že usklajene z nosilci urejanja prostora. Ključne prilagoditve projekta, ki so posledica ugotovitev hidravlične analize po avgustovskih poplavah, so preoblikovanje terena ob Nacetovi hiši v nasip, manjši popravki na območju kopališča, preoblikovanje sotočja s širitvijo struge od Puštalskega mostu dolvodno, odstranitev desne brežine in

Med občani sicer posebnega nezadovoljstva s predlogom novih ukrepov ni bilo zaznati. / Foto: Gorazd Kavčič

Rešitve so dobre

Občani se bojijo, da država ne bo uspelo pravočasno pridobiti zemljišč, da bi izvedba projekta lahko stekla. Kot je pojasnila Brankica Kropf z Direkcije RS za vode, je res najtežje dobiti zemljišča. »Se pa to malce spreminja. Tudi ljudje, ki živijo ob vodotokih, so bolj naklonjeni predajanju zemljišč za izdelavo protipoplavnih ukrepov, saj jih v prvi vrsti delamo zanje. Zato prosimo občino, ki pozna občane, da nam pomaga pri pridobitvi teh zemljišč. Mi ne želimo razlastitev, želimo le soglasje za pridobitev zemljišč, potrebnih za izvedbo protipoplavnih ukrepov.« Kropfova je še poudarila, da je bilo v zadnjih

Varovanje zdravja športnikov

V projekt Erasmus+ NUTRI-A so bili vključeni tudi nekateri vrhunski gorenjski športniki.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Z zaključno konferenco se je pred kratkim končal evropski projekt Erasmus+, poimenovan NUTRI-A, v katerega so bili vključeni tudi vrhunski športniki. Konzorcij projekta so sestavljale organizacije, ki predstavljajo športne klube, neprofitne organizacije in športno-tehnološka podjetja iz treh držav. Iz Slovenije je bilo to Društvo EKIPA11, ki ima sedež v medvoški občini. Poleg njega pa še T.J. Dukla Frenštat, z. s., in MySasy iz Češke ter Badminton klub Medvedgrad 1998 iz Hrvaške.

Zaključna konferenca je bila priložnost za poudarjanje pomembnosti varovanja

zdravja športnikov, ozaveščanja trenerjev in strokovnih delavcev, predstavitve inovativnih orodij na podlagi umetne inteligence in pomembnosti vpliva psihoterapije v športu kot del celostne obravnave športnika. Svoje izkušnje je delil Bruno Šulman kot nekdanji atlet, danes diplomirani psiholog, ki po zmagi v oddaji MasterChef Slovenija svojo vizijo vidi v profesionalni kuhinji. O pomembnosti celovite obravnave za doseganje vrhunskih rezultatov ter duševni kondiciji so v okviru okroglih miz razpravljali vrhunski trenerji: selektor slovenske nogometne reprezentance Matjaž Kek, dvakratni atletski trener leta Tevž Korent, nekdanji selektor

slovenske teniške reprezentance Blaž Trupej ter svetovni prvak in nosilec olimpijskega odličja Jaroslav Sakala. Svoje izkušnje so predstavili tudi vrhunski športniki: atletinja Agata Zupin, zmagovalec turnirja ATP Blaž Rola, svetovna rekorderka v smučarskih poletih Ema Klinc, športna plezalka Mia Kramp in plavalec in strokovnjak za potope na dah Samo Jeranko.

»V projektu se je osredotočalo na varovanje zdravja športnikov, predvsem mlajših, ter na ozaveščanje trenerjev in drugih strokovnih delavcev o motnjah hranjenja, ki lahko spremljajo športnike v času trajanja športne kariere in po njenem zaključku. Glavni cilj

Svoje izkušnje so predstavili tudi vrhunski športniki Samo Jeranko, Mia Kramp, Ema Klinc, Blaž Rola in Agata Zupin. / Foto: arhiv Društva EKIPA11

je bil izobraževanje odgovornih za razvoj mladih športnikov o pomenu pravilne prehrane in varovanju njihovega zdravja ter doseganju boljših športnih rezultatov, kar je v okviru dogodka predstavil Badminton klub Medvedgrad 1998 iz Hrvaške. Obsežna prehranska raziskava, v katero so bili vključeni športniki vseh treh sodelujočih držav obeh spolov in iz dvajset športnih disciplin, je pokazala, da imajo motnje hranjenja lahko uničujoče učinke na njihovo zdravje in

uspešnost. Projekt je potrdil, da so motnje hranjenja duševne narave in jih je mogoče odpraviti z multidisciplinarnim psihoterapevtskim pristopom in celostno obrnavo posameznika kot osebe,« so pojasnili v Društvu EKIPA11 in nadaljevali, da je glede psihološkega vidika partner v projektu T.J. Dukla Frenštat s pomočjo Jaroslava Sakale, nekdanjega vrhunjskega športnika, danes pa priznanega češkega trenerja, poudaril pogosto preteiranost športnikov, včasih

neustrezen športni kader in s tem neprimerno načrtovanje trenažnega procesa, pa tudi nezainteresiranost trenerjev za spremembe. »V razvoju mladih športnikov so pomemben element tudi starši, ki bi jih bilo treba aktivneje vključevati v športno življenje otrok in jim nuditi izobraževalne vsebine s področij, na katerih se ugotavlja primanjkljaj,« še poudarjajo.

Partnerji v projektu bodo še naprej aktivno sodelovali v okviru ustanovljene Zveze za duševno zdravje v športu.

V Vodichah še en poskus sprejema proračuna

V petek je sklicana še ena seja vodiških občinskih svetnikov. Pretekli teden se je zaradi nestrinjanja opozicijskih svetniških skupin s proračunom za leto 2024 končala že pri potrjevanju dnevnega reda.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Vodice – Vodiški občinski svetniki so se pretekli teden razšli po vroči razpravi o predlaganem dnevnem redu, v kateri je bil v ospredju predlog proračuna za leto 2024. V opozicijskih svetniških skupinah se niso strinjali z uvrstitvijo večnamenske športne dvorane med načrtovane investicije, saj kot so pojasnili, ni dovolj

Župan Aco Franc Šuštar je poudaril, da načrtovane investicije še ne pomeni gradnje, omogoča pa nadaljnjo komunikacijo o financiranju. Spomnil je na nepovratna sredstva, ki jih je odobrilo ministrstvo za izobraževanje, in med drugim odgovoril, da finančna konstrukcija še ni v celoti zaprta. Sedmerice svetnikov pojasnila niso prepričala. Izid glasovanja za umik

in za to, da bomo kaj dosegli. Prava pot je pogovoriti se, uskladiti, sprejeti in pustiti zaposlene v občinski upravi, da lahko delajo,« je bil razočaran nad dogajanjem, ki se je začelo že spomladi, ko je občinska uprava pripravila osnutka proračunov za leti 2023 in 2024, vendar drugega svetniki niso obravnavali, umik pa so ponovno izglasovali na oktobrski seji. Z direktorico občinske uprave sta tudi opomnila, da nesprejetje proračuna pomeni začasno financiranje, ki ne dovoljuje povečevanja števila zaposlenih v občinski upravi in izvajanja novih projektov.

Konec preteklega tedna je župan sklical še eno sejo. V predlogu proračuna, ki so ga svetniki prejeli z vabilom k obravnavi ta petek, ostaja večnamenska športna dvorana, vendar ne z milijonom evrov, kolikor je občina predlagala na zadnji seji, temveč za ta projekt namenja tisoč evrov, in sicer za osnovne operativne stroške.

V predlogu proračuna, ki so ga svetniki prejeli z vabilom k obravnavi ta petek, ostaja večnamenska športna dvorana, vendar ne z milijonom evrov, kolikor je občina predlagala na zadnji seji, temveč za ta projekt namenja tisoč evrov, in sicer za osnovne operativne stroške.

denarja za ta projekt, odbori niso obravnavali finančne konstrukcije, dvorane ni v osnutku proračuna, ki so ga potrdili na novembrski seji in je bil nato v javni obravnavi, za spremembo bi bil primeren kvečjemu amandma ...

proračuna z dnevnega reda (sedem svetnikov za, štiri proti), ki je prinesel še umik točk, povezanih s potrditvijo predlaganih prejemkov in izdatkov, je zaostрил svetniško debato, zato se je župan odločil končati sejo. »To ni prava pot za mandat

VELIKI DOBRODELNI KONCERT LIONS KLUBA ŠKOFJA LOKA

BIG BAND BLEED DIRIGENT PRIMOŽ GRAŠIČ

UROŠ PERIČ

ALENKA GODEC

OTO PESTNER

Vstopnina 15 €

Nakup vstopnic:

EVENTIM: prodajna mesta
TIC ŠKOFJA LOKA, Cankarjev trg
GORENJSKI GLAS, Kranj

sobota,
27. januar 2024,
ob 19. uri

Športna dvorana TRATA
ŠKOFJA LOKA

Generalni
pokrovitelj

Francetovi orgličarji radi razveseljujejo

Skupina Francetovi orgličarji bo kmalu stara devet let, zlasti iztekajoče se leto pa je bilo zanjo nekaj posebnega, saj se je udeležila tudi praznovanja ob Tavčarjevem letu.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – »Z dihanjem v orglice izvajamo prečudovite zvoke in ustvarjamo vedno zahtevnejše skladbe. Na poti rasti so nam pomagali mojstri na orglicah na različnih tečajih, spodbudne besede številnih naših poslušalcev in simpatizerjev ter strokovni komentarji priznanih glasbenikov in tudi virtuozov na ustni harmoniki. Seveda pa brez rednih skupnih vaj ne bi bilo napredka,« pravi Nataša Zadnik in dodaja, da so bili v iztekajočem se letu aktivni na različnih področjih in so prispevali svoj kamenček v mozaik glasbenega ustvarjanja.

»Še posebno nam je ostalo v spominu praznovanje, ko smo gospe iz Ljubljane pričarali, kot sama pravi, nepozaben dan, ki si ga velikokrat priključimo v spomin. Tudi sicer so nam jubileji velikokrat navdih, da se naučimo nove pesmi, ki jih potem lahko predstavimo še kje drugje.«

Ob praznovanju okroglih jubilejev so z orglicami risali nasmehe na obraze številnim slavljencem. »Še posebno nam je ostalo v spominu praznovanje, ko smo gospe iz Ljubljane pričarali, kot sama pravi, nepozaben dan,

ki si ga velikokrat priključimo v spomin. Tudi sicer so nam jubileji velikokrat navdih, da se naučimo nove pesmi, ki jih potem lahko predstavimo še kje drugje,« pojasnjuje Zadnikova.

Že vrsto let sodelujejo s Turističnim društvom Železniki. Redno se vključujejo v njihove programe. Tako so jim pred cvetno nedeljo, ko organizirajo izdelavo cvetnonedeljskih butaric, popestrili tradicionalno prireditev. S seboj so jih popeljali tudi v Arboretum Volčji Potok, kjer so med tulipani in cvetličnimi nasadi zaigrali na orglice in razveseljevali številne obiskovalce. Turistično društvo je organizi-

zbranimi glasbenimi vložki so še nadgradili proslavo in razveseljevali poslušalce ter organizatorje.

V kapeli Doma svete Katarine v Mengšu so orglice zaigrale med mašo in ob njenem koncu. Zasvetile so se marsikateri oči in poslušalci so se jim zahvalili za enkratno doživetje.

»Organic imenujejo orglice na Hrvaškem. V prečudovitem starem mestu na gričku Gračišče smo se predstavili s slovensko pesmijo Čebelar. Organizatorji so povabili tudi svetovne prvake na orglicah Mundharmonika Quartett iz Avstrije, ki so nam orgličarjem še posebej pobožali dušo,« tudi pravi Nataša Zadnik, ki je vesela, da so bili tudi del praznovanja Tavčarjevega leta.

»Turistično društvo Stari vrh je pripravilo prireditev 50 pomladi filma Cvetje v jeseni. Na Kovkarjevi domačiji so na prostem predvajali film Cvetje v jeseni. Poskrbeli so za romantičen ambience z balami sena in velikim ekranom. V kulturnem večeru smo Francetovi orgličarji sodelovali s tenoristom Janezom Trilerjem, pevcem v Slovenskem oktetu. Zaigrali smo tudi pesem iz filma Cvetje v jeseni, v katerem je

Francetovi orgličarji med nastopom pred Kovkarjevo domačijo / Foto: arhiv Francetovih orgličarjev

avtor glasbe Urban Koder. Prepletale so se melodije iz orglic, petje in recital ter pogovor z nekaterimi še živimi ustvarjalci filma. Med sodelujočimi v programu je bila tudi žena Urbana Kodra, ki nas je pohvalila za doživetje izvedbo pesmi,« se z veseljem spominja Zadnikova.

Udeležili so se tudi 21. mednarodnega orgličarskega festivala v Mokronogu in nastopili skupaj s Poljanskimi orgličarji.

»Letošnje leto so zaznamovali tudi strokovni posveti za orgličarje in orgličarske skupine, ki jih je organiziral JSKD, izpostava Škofja Loka, vodil pa jih je priznani slovenski orgličar Miro Božič. Tu smo nova znanja nabirali tudi Francetovi orgličarji. Rezultate dela smo predstavili na prvem Regijskem srečanju ustnih harmonikarjev Gorenjske, ki ga je prav tako pripravil JSKD, izpostava Škofja Loka. Olga Oblak,

vodja skupine, je na tej prireditvi ob kitarski spremljavi odigrala pesem Deklica,« še pravi Nataša Zadnik in dodaja, da se že pripravljajo za naslednje leto. Festivali, jubileji in okrogle obletnice so stalnica njihovega programa. Dnevi pred novim letom so daljši in večere lahko polepša tudi glasba. Tudi zato so v letu 2020 Francetovi orgličarji izdali svojo prvo zgoščenko, ki je še vedno na voljo.

Žirovka čez veliko lužo spet navdušuje s svojo čipko

Žirovska arhitektka Manca Ahlin, ki zadnja leta živi in ustvarja v ZDA, je za prenovljeni potniški terminal regionalnega letališča v teksaškem mestu Waco izdelala pletenega mamuta z mladičkom v naravni velikosti.

MATEJA RANT

Žiri – Skoraj pet krat pet metrov velika upodobitev odraslega mamuta in mladička, ki jo je poimenovala Lednodobni migranti, je narejena iz vrvi v obliki klekljane čipke, nanaša pa se na bližnji Nacionalni spomenik in muzej mamutom v Wacu, je pojasnila Manca Ahlin in dodala, da so njeno delo izbrali na natečaju, ob-

Projekt posodobitve potniškega terminala je bil po besedah Mance Ahlin vreden 8,8 milijona dolarjev, za kar so denar zagotovili večinoma iz zveznega proračuna ZDA.

javljenem v začetku lanskega leta, na katerega je prišlo več kot sto ponudb. Omenjeno delo se je tako pridružilo številnim drugim »mamutskim« projektom, kot se je izrazila, ki jih je ustvarila v

časlu svojega bivanja v ZDA.

Projekt posodobitve potniškega terminala je bil po besedah Mance Ahlin vreden 8,8 milijona dolarjev, za kar so denar zagotovili večinoma iz zveznega proračuna ZDA. »Med obnovo so se odločili tudi za polepšanje potniškega terminala, za kar so poleg mojega izbrali še tri druga umetniška dela, ki so jih ustvarili Mike Tabor, Eirini Li-

nardaki in Bryan Stanton.« Odraslega mamuta in mladiča je Manca Ahlin izdelala v dejanski velikosti s tehniko klekljanja. »Namestitev vrvi rahlo stran od stene ustvari dodaten 3D učinek

s sencami.« Motiv mamuta je izbrala zaradi bližine nacionalnega spomenika. »Lokalna najstnika sta leta 1978 odkrila veliko kost pri reki Bosque, ki sta jo predala muzeju univerze Baylor v analizo. Ugotovilo se je, da gre za kost kolumbijskega mamuta, ki je živel na tem območju pred med milijon do 10.000 leti nazaj. Kasnejše arheološke raziskave so odkrile pravo množično grobišče mamutov in predsednik Barack Obama ga je leta 2015 označil za nacionalni spomenik.«

Njene ogromne čipke krasijo še več drugih javnih prostorov v ZDA, dve njeni umetnini pa je mogoče občudovati tudi v njenih rodnih Žirih. Čipka Časovni trak je del stalne razstave v Muzeju Žiri z naslovom Klekljane čipke, 'špice' na Žirovskem, ki prikazuje značilne motive žirovske čipke skozi različna

Potniški terminal na letališču v teksaškem mestu Waco krase skoraj pet krat pet metrov velika čipka mamuta in mladička žirovske rojakinje Mance Ahlin. / Foto: Osebni Arhiv

obdobja in sloge. Njena čipka krasi tudi vhod v žirovsko kinodvorano, pri kateri je

združila dva motiva, znaka in čevljarstvo, nastala pa

je ob praznovanju 60-letnice tamkajšnjega kulturnega društva.

Legenda o zvonu še vedno živi

Na blejskem Grajskem kopališču je na božični dan ponovno oživila legenda o potopljenem zvonu. Tradicionalni dogodek, ki vsako leto znova poskrbi, da Bled ostaja pravljichen, so tokrat pripravili že sedemindvajsetič.

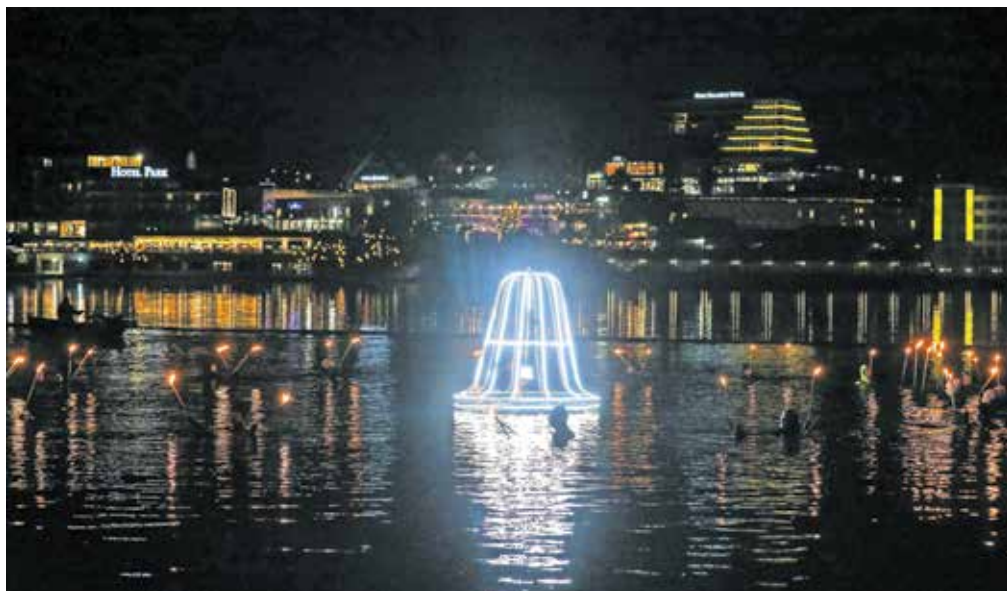
NIKA TOPORIŠ

Bled – Legenda o potopljenem zvonu, v kateri se prepletajo ljubezen, izguba in čudeži, na Bled že vrsto let privablja radovedneže z vseh koncev Slovenije in tudi številne turiste. Čarobna zgodba mlade vdove, ki je nekoč živela na blejskem gradu, opisuje tragično usodo njenega moža. Ubili so ga razbojniki ter njegovo

truplo odvrgli v jezero. Legenda pravi, da je žalostna vdova zbrala vse svoje srebro in zlato ter dala vlti zvonček za kapelo na otoku. Vendar do otoka nikoli ni prispel, saj je zvon skupaj z ladjico in čolnarji zaradi hudega viharja potonil. V tihih in mirnih nočeh ga je še vedno mogoče slišati, kako doni iz jezerskih globlin. Mlada vdova, potrta zaradi tragedije, se je odločila za pot v Rim,

kjer je našla tolažbo v samostanskem življenju. Po njeni smrti je papež v znak sočutja poslal nov zvonček za jezersko cerkev, ta pa naj bi imel posebne moči: kdor pozvoni z njim, se mu bo uresničilo tisto, kar si zaželi med zvonjenjem.

Mateja Vilman iz Javnega zavoda Turizem Bled, ki prireditev organizira skupaj z Društvom za podvodne dejavnosti Bled (DPD Bled), je dejala, da je dogodek vsakič znova poseben, saj je Bled že sam po sebi pravljichen, legenda o potopljenem zvonu pa je prava pika na i. »Tudi tokrat smo povabili skupino Čupakabra, ki je zadolžena za svetlobni in ognjeni spektakel, pridružili so se nam potapljači, vse skupaj pa bomo zaključili na Jezerski promenadi, kjer nas čaka koncert Nuše Derenda,« je razložila in dodala, da si želi, da obiskovalci ovekovečijo praznični dan z blejsko legendo. Janez Andrej, predsednik DPD Bled, je pojasnil, da je uprizoritev legende

Legendo o potopljenem zvonu so uprizorili že sedemindvajsetič. / Foto: Tina Dokl

Potapljači so se podali v jezero, ki je imelo slabih osem stopinj Celzija. Bakle jih niso ogrele, so pa poskrbele za dodatno popestritev. / Foto: Tina Dokl

o potopljenem zvonu za njihovo društvo eden večjih dogodkov. »Danes se nam je pridružilo nekaj več kot dvajset potapljačev, tokrat samo iz Slovenije. Vsakič znova smo veseli tega sodelovanja,« je dejal, še preden so se z baklami potopili v jezero, ki je imelo osem stopinj Celzija. Dogodek je poleg Čupakabra s pesmijo Sveta noč v več

jezikih obogatila tudi sopranistka Janja Hvala, manjkali pa niso niti člani Društva za priznanje praženega krompirja kot samostojne jedi.

Dogodek je na grajsko kopališče privabil številne legend in spektakla željne obiskovalce. Tjaša Mlinarič iz Tržiča se je ogleda potopa udeležila skupaj z družino. »Prvič smo bili,

zelo nas je presenetilo, kakšen program so pripravili. Zanimivo in nadvse simpatično.« Petra Stare in Boštjan Peternel iz Žirovnice pa sta dejala, da sta prišla že drugič. »Lepo, lepi občutki. Pridemo pa predvsem zaradi zvončka, morda bo izpolnil kakšno željo. Predvsem zdravja si želimo,« sta pojasnila.

Legenda o Zlatorogovih solzah

Po dvajsetih letih so obudili običaj dviga smrečice iz jezera Jasna, na novo pa so ga pospremili z Legendo o Zlatorogovih solzah, ki – ko jo spoznate – prinaša veselje in radost.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Božič je čaroben čas, ki oživi tudi prav posebne pravljice, legende. Eno takšnih, Legendo o Zlatorogovih solzah, je na podlagi mitologije ustvaril domačin Franci Korazija, sam dogodek pa so na letošnji božični večer skupaj z več kot 15 prostovoljci umestili na jezero Jasna. Legenda pripoveduje o Vitrancu, ki je, ko so bile zime še zelo mrzle in polne snega, v dolino večkrat prišel pogledat, kako se godi vsem živim bitjem. Nekoč je ob

jezeru Jasna naletel na Zlatoroga, ki je točil ogromne solze, ki so zaradi hudega mraza sproti zmrzovale, se spremenile v čudovite kristale in padle na dno jezera. Vitrancu mu je obljubil pomoč in je k jezeru poslal štiri letne častar jim naročil, naj se potopijo v njegove globline in najdejo solze. »Na presenečenje vseh letnih časov so se Zlatorogove solze ujele na smrečico, se spremenile v svetleče kristale in oddajale čudovito svetlobo. Štirje letni časi so prinesli smrečico iz globlin in jo postavili na deblo, ki je

plavalo na vodni gladini. Čarobni kristali pa so se močno svetili, oddajali so prečudovito svetlobo, ki so se je razveselila vsa živa bitja. Vsem ljudem in vsem živalim je kazala pot in napolnila njihova srca z veliko toplino in upanja na lepše čase. Od takrat naprej Vitranc vsako leto pošlje štiri letne čase po Zlatorogove solze, ki svetijo in prinašajo veselje in radost po dolini.« Legendo, ki je bila na prireditvi originalno intepretirana v slovenskem in angleškem jeziku, so pospremili številni obiskovalci.

Dvig potopljene smrečice so v Jasni nazadnje imeli pred dvajsetimi leti. »Nostalgija po teh lepih časih nam je znova dala navdih, da prireditev obudimo. Da pa bi bila ta še lepša, sem se odločil, da napišem Legendo o Zlatorogovih solzah, in upam, da se tradicionalno ohranita tako legenda kot sama prireditev,« je povedal Korazija, zelo zadovoljen z letošnjim obiskom, ter zagotovil: »Vsako leto bomo še kaj dodali in izboljšali.«

Sodelovali so prostovoljci 'na suhem', ekipa Jasna

Dvig potopljene smrečice / Foto: Nik Bertonec

Chalet Resorta, in seveda potapljači. »To je bila odlična izkušnja, v vodi smo zmeraj radi. Voda v jezeru je imela dve stopinji in pol. Pred tem smo se dvakrat dobili, se dobro organizirali in vse pripravili za današnji večer,« so povedali potapljači Nejc

Sabolek, Peter Visočnik, Nikola Basta in Anže Bizjak, vsi štirje domačini. Kako visoka je bila smrečica v barvah kristalov pomladi, poletja, jeseni in zime, ki so jo potegnili na plano, pa je Franci Korazija v duhu legende pojasnil: »863 Zlatorogovih solz.«

Dogodek na jezeru Jasna s čarobno gorsko kuliso / Foto: Nik Bertonec

Glavni ustvarjalci legende v Jasni / Foto: Nik Bertonec

Mickinih tristo

Kakopak gre za tristoto ponovitev predstave Županova Micka, ki so jo na oder Prešernovega gledališča prvič postavili pred dvaindvajsetimi leti. Duhovita interpretacija Linhartove veseloigre je navduševala občinstvo doma in po svetu. Štirje igralci in dva godca so odigrali prav vseh tristo predstav.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Na odru nas pričakata oče in župan Jaka ter njegova hči Micka, upokojeni igralec Prešernovega gledališča Tine Oman in igralka aktualnega ansambla Vesna Pernarčič. On tudi po 22 letih še vedno riba zelje, ona na drugi strani stoji v škafu in ga tlači. Jaka odpre pogovor: »Lubezniva Micka, povej mi vunder, zakaj Anžeta nočeš? Ali ni on en lep, zali fant? Ali nima lepo hišo, lepe njive; živinco pak tako, de se enimu serce smeja, kader jo vidi?« Micka z ihto odgovori z vprašanjem: »Oča, povejte meni, zakaj vi kislu vinu radi ne pijete?« Jaka pa: »Šema! Zato, ke mi ne duši.« Micka odrezavo: »Prov! Jest tudi Anžeta nočem, zato ke mi ne dopade.«

In tako naprej že tristotič, odkar je bila aprila 2001 v režiji in priredbi Vita Tauferja Županova Micka prvič postavljena na oder Prešernovega gledališča. Dramaturške niti je povezovala Marina Postrak, avtor glasbe je bil Igor Leonardi, svetlobni oblikovalec Pascal Mérat, lektor pa Arko. Igralska zasedba se je v teh letih le malo spreminjala. V jubilejni predstavi so nastopili Borut Veselko (pred njim Matjaž Tribušon) v vlogi Tulpenheima, Matjaž Višnar (pred njim Gregor Čušin) v vlogi Monkofa, Micka je še vedno izvirna Vesna Pernarčič (v času porodniškega staža jo je menjala Vesna Slapar) in štirje, ki so nastopili prav v vseh predstavah: Darja Reichman kot Šternfeldovka, Tine Oman kot župan, Rok Vihar kot Anže, Pavel Rakovec v vlogi Glažka ter oba godca Robert Kavčič in Ciril Roblek.

Micka je ikona slovenstva

Županova Micka, dramatik A. T. Linhart jo je prevedel in priredil po igri Die

Priklonu nastopajočih je sledil zares dolg aplavz navdušenega občinstva. / Foto: Maša Pirc

Feldmühle (Podeželski ml-in) nemškega avtorja Josefa Richterja, je bila prvič uprizorjena 28. decembra 1789 v Stanovskem gledališču v Ljubljani in velja za prvo uprizorjeno posvetno besedilo v slovenščini. V zavesti Slovencev in v slovenski gledališki zgodovini je postala tako rekoč mitska ter temelj, na katerem stoji današnja slovenska dramatika. Prav ta temelj je po več kot dvesto letih želela preveriti Tauferjeva uprizoritev Županove Micke v Prešernovem gledališču. Preveriti je želela ikonografijo slovenstva, saj smo se Slovenci prav skozi Micko in Matička in njuno nacionalno ikonografijo skozi stoletja neprestano identificirali in reflektirali.

»Naša Micka je nekaj zelo posebnega, brhka mladenka, hkrati pa verjetno najstarejša redno in največkrat uprizarjana predstava repertoarnih gledališč za odrasle. V Prešernovem gledališču se je rodila, tu je odrasla, od tu je prepotovala celotno Slovenijo, od tu obiskovala tujino in tu je doma. Ponošen sem, da smem biti droben del njene zgodbe in da je Micka županova, slovenska,

kranjska in naša, s tem pa čisto malo tudi moja,« je ob jubileju povedal direktor gledališča Jure Novak.

Igra za igralski užitek

Dolg aplavz polne dvorane ob jubilejni ponovitvi je bila zagotovo najboljša potrditev, zakaj je igra doživela toliko uprizoritev. »To je bila moja prva vloga v tem gledališču, z njo sem se predstavila kranjskemu občinstvu in je že zato zame posebna, hkrati pa jo igram najdlje v svojem gledališkem življenju,« je po predstavi povedala Vesna Pernarčič, odrska Micka, ki je nekaj let v času materinstva, kot je dodala, vlogo posojala kolegici Vesni Slapar. »Igra nam je zlezla pod kožo in tako rekoč ne potrebujemo dodatnih vaj zanjo. Predstava je brezčasna, neke vrste učna ura, kako se delajo predstave na star način.«

»Predstava na prvi pogled deluje preprosta, a je treba vedeti, da je besedilo nekoliko posebno, povedati ga moraš v jeziku Linhartovega časa. Ob tem pa kljub toliko ponovitvam vedno rada kaj spremenim in kakšen detajl odigram drugače. Tako živim naprej s predstavo,« je dejala

odrska tristokratna Šternfeldovka Darja Reichman.

Eden treh, ki so odigrali vse predstave, je odrski župan Tine Oman. »Pred vsako naslednjo ponovitvijo grem dvakrat skozi besedilo. No, zadnjo noč sem tudi bolj slabo spal,« je v duhovitem tonu poudaril že več kot desetletje upokojeni Oman. »Kar nekaj ljudi mi je danes reklo, da predstava še vedno stoji in je taka, kot je bila prva. Le malo dražja je, saj nas je že skoraj polovica ekipe v pokojju.« Drugi igralec z vsemi ponovitvami je še ena igralska legenda Prešernovega gledališča, Pavel Rakovec, odrski Glažek, ki je letos zaznamoval svojo osemdesetletnico. »Vsaka predstava je kot eno novo rojstvo. Vloga te ponovno oživi, okrog tvoje malo starejše glave spet mnogo stvari mrgoli,« je v pesniškem slogu poudaril Rakovec in nadaljeval: »Če se to še malo posoli, je res krasno. Življenje se tako obnovi in moje celice so spet poskočne.«

»Godca (Robert Kavčič in Ciril Roblek) imava na začetku zavihane rokave. Pred snubljenjem jih morava odvihati. Se je velikokrat zgodilo, da je eden od naju to pozabil – in ta je bil dolžan pico in pivo. No, po tristotih predstavah sva še vedno lačna in žejna,« je bil iskri Ciril Roblek, sicer gledališki inspicent, na odru pa igra kitaro; nedolgo upokojeni organizator v gledališču Robert Kavčič pa raztegne harmoniko.

Ali bo v prihodnjem letu sledila še kakšna ponovitev? Kdo ve, razmišljajo sogovorniki. A kot je dejala Darja Reichman: »Županova Micka je večna. Naj živi še v pozna leta, saj se zna dostojanstveno starati ... Ne potrebuje liftingov in botoksa ... Potrebuje samo neomajno vero v gledališče in veselje in strast do njega.«

Od ujme do nutrije

Za besedo leta 2023 lahko na spletni strani Beseda leta izbirate med enajstimi finalistkami. Besedo z največ glasovi in kretnjo leta bodo razglasili 9. januarja.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Na ZRCSAZU so že osmič ob koncu leta pripravili izbor za besedo leta. Po slabem mesecu zbiranja predlogov so pred dnevi predstavili enajst kandidatke za besedo, ki je najbolj zaznamovala leto 2023. V izboru že po tradiciji prevladujejo besede, povezane z dogodki, ki so zaznamovali iztekajoče se leto, od naravnih katastrof do težav, s katerimi se srečujemo v slovenski družbi in svetu. To je lep dokaz, da se aktualni čas odraža tudi v našem vsakdanjem jeziku.

Letošnje finalistke so: bralna pismenost, draginja, gentrifikacija, nevihtna celica, nutrija, osebni zdravnik, »štempljanje«, ujma, UI (kratica za umetno inteligenco), vojna in zal (poizvedba z največjim prirasom v tem letu na Franu). Vsako leto posebej izberejo tudi novotvorjenke, tokratna najboljša je strojtvor (produkt umetne inteligence). Med izbrano enajsterico besed lahko na spletni strani Beseda leta glasujete za tisto, ki po vašem mnenju najbolj opisuje preteklo leto. Beseda z največ glasovi bo postala beseda leta. Ljubitelji rim pa lahko do 4. januarja napišete pesem, v katero je vključeni vseh enajst finalistk. Pesmi zbirajo na elektronskem

naslovu beseda.leta@zrc-sazu.si, zmagovalno pesem po izboru strokovne komisije pa bodo prebrali 9. januarja na razglasitvi besede in kretnje leta.

Izbir besede leta, ki ga vodi pobudnica akcije Simona Klemenčič z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, poteka že od leta 2016, vprašanje, ki ga vsako leto postavijo prebivalstvu, pa je: Če bi morali leto opisati z eno besedo ali besedno zvezo, katero bi izbrali? Iščejo torej besedo oziroma besedno zvezo (lahko je tudi kratica), ki je posebno pomembna za iztekajoče se leto in ponazarja dogajanje in spremembe v družbi, pri čemer so, kot pojasnjujejo na ZRC SAZU, najboljše kandidatke besede, ki so nove ali pa so v tem letu dobile nov pomen.

Na Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije je do 10. novembra prispelo 18 predlogov za kretnjo leta. Komisija je izbrala naslednjih pet kretenj, ki so se uvrstile v glasovanje: poplava, solidarnost, sirena, etimološki slovar in dostopnost.

Lani je bila beseda leta gasilec, pred tem pa so se od leta 2016 zvrstile besede: begunec (2016), evropski prvaki (2017), čebela (2018), podnebje (2019), karantena (2020) in PCT (2021).

Koncert harmonikarskega orkestra na Bledu

MARJANA AHAČIČ

Bled – Harmonikarski orkester Glasbene šole Radovljica in KUD A. T. Linhartaradovljica pod vodstvom Gašperja Primožiča je na tradicionalnem božično-novoletnem koncertu tudi letos navdušil polno Baročno dvorano Radovljiške graščine. Orkester se je v prvem delu predstavil z deli Corellija, Wojtarowicza, Moresa in d'Arienza, v

drugem pa s programom klasične glasbe Vivaldija, Mozarta in Händla, vsa v priredbi Gašperja Primožiča. S podobnim in razširjenim programom se bodo v petek, 29. decembra, ob 20. uri predstavili tudi na Novoletnem koncertu na Bledu, v cerkvi sv. Martina. Orkestru se bodo tokrat pridružili sopranistka Nataša Zupan, baritonist Ivan Andres Arnšek in Komorni zbor Ave.

Ekipa Županove Micke je jubilej proslavila tudi s torto. / Foto: Maša Pirc

Harmonikarski orkester je navdušil občinstvo. / Foto: Miro Podgoršek

Rokometaši so začeli priprave

Včeraj se je v Celju zbrala moška članska rokometna reprezentanca, ki jo že januarja v Nemčiji čakajo nastopi na evropskem prvenstvu.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Selektor slovenske moške rokometne reprezentance Uroš Zorman je za nastop na evropskem prvenstvu, ki bo med 10. in 28. januarjem prihodnje leto potekalo v Nemčiji, vpoklical 22 igralcev.

V Berlin, kjer se bodo med 11. in 15. januarjem v skupinskem delu naši rokometnaši pomerili s Ferci, Poljaki in Norvežani, bo odpotovalo 18 rokometashev. Na seznamu vabljenih igralcev so bili krilni igralci Staš Slatinek Jovičič, Tilen Kodrin, Tadej Mazej, Blaž Janc, Gašper Marguč in Domen Novak, zunanji igralci Nik Henigman, Borut Mačkovšek, Aleks Vlah, Dean Bombač, Rok Ovniček, Miha Zarabec, Nejc Cehte, Jure Dolenc in Tadej Kljun, krožni napadalci Blaž Blagotinšek, Kristjan Horžen, Matic Suholežnik in Stefan Žabič ter

Trenerja Cvijiča je zamenjal Markota

Škofja Loka – Iz Rokometnega društva Urbanscape Loka so sporočili, da so z dosedanjim trenerjem članske ekipe Gregorjem Cvijičem sporazumno prekinili sodelovanje, in sicer zaradi službenih in osebnih obveznosti na željo Gregorja Cvijiča. Ekipa pa ni bila dolgo brez trenerja, saj je edine gorenjske rokometne prvoligaše, ki so v tem mesecu zabeležili tri prvenstvene poraze in so trenutno z osmimi točkami na 11. mestu prvenstvene lestvice, prevzel nekdanji trener Siniša Markota.

VILMA STANOVNIK

Planica – Minuli četrtek zvečer so se za naslov najboljšega in najboljša v državi skakalci in skakalke pomerili pod žarometi na Bloudkovi velikanki v Planici.

Že po prvi seriji je vodil Lovro Kos (SSK Ilirija) pred Timijem Zajcem, tretji pa je bil Anže Lanišek. V finalu je Kos potrdil prvi naslov prvaka.

»Skoki so bili danes zelo dobri, mogoče je bil drugi malo manj, malo je bilo pritiska. Vseeno je to državno prvenstvo, gre za zmago, malo me je vrglo iz tira, a sem 'zborbal',« je po tekmi povedal Lovro Kos iz Rudnika pri Moravčah, ki je slavil pred Timijem Zajcem.

vratarji Klemen Ferlin, Urban Lesjak in Miljan Vujovič.

Zaradi poškodb sta sodelovanje odpovedala Stefan Žabič in Blaž Janc, na novo pa je v ekipi Jernej Drobež.

Našo reprezentanco do odhoda v nemško prestolnico čakajo tri pripravljalne tekme. Najprej se bo 29. decembra v Slovenj Gradcu pomerila z Avstrijo, 5. in 6. januarja pa bosta v Poreču še tekmi s Črno gorin in Hrvaško.

»Na letošnjem svetovnem prvenstvu na Poljskem in Švedskem ter v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo 2024 smo naredili korak naprej. Oblikovala se je zadovoljna, delavna, srčna in bojevitna skupina ljudi. V Nemčiji želimo narediti pol koraka naprej, predvsem v smeri večje uigranosti ekipe. Naš primarni cilj na evropskem prvenstvu je uvrstitev v drugi del tekmovanja,« je povedal selektor Zorman.

Šport je v Kranju doma

Tudi to dejstvo je župan Matjaž Rakovec poudaril v nagovoru zbranim dobitnikom priznanj za športne rezultate v iztekajočem se letu in jim zaželel novih uspehov ter predvsem leto brez poškodb.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ob izteku leta so se minuli petek s priznanji zahvalili kranjskim športnicam, športnikom, ekipam in športnim delavcem. Dobitnike priznanj je izbrala Komisija za nagrade Zavoda za šport, na prireditvenem odru na Glavnem trgu pa so se najprej zvrstili prejemniki športnih znakov. Te je prejelo šestdeset posameznikov in dve ekipi. Tovrstno priznanje pripada športnicam, športnikom in ekipam, ki so v mladinski in članski konkurenci osvajali naslove državnih prvakov ali dosegli vidnejši mednarodni rezultat.

Male športne plakete si je zaslužilo 24 športnikov, zagotovili pa so si jih tekmovalke in tekmovalci v mladinski in kadetski kategoriji za rezultat, ki ustreza kriterijem za pridobitev statusa športnika perspektivnega razreda.

»Danes na lepem dogodku tu v središču mesta pozdravljamo športnike, ki so v letošnjem letu ponesli ime Kranja tako po Sloveniji kot po svetu in s svojimi dosežki pokazali, da je šport v Kranju doma. Nekateri od vas ste dosegli cilje, nekateri ste jih presegli, nekateri s svojimi dosežki niste najbolj zadovoljni. Toda to je pač šport in prav je, da si za novo leto postavite nove cilje,« je zbrane

Dobitnikom velikih športnih plaket, ki so se udeležili prireditve, je čestital tudi župan Matjaž Rakovec. Ob njem so Blaž Potočnik, Lara Kozina Bubnič, Gala Kramžar, Lučka Rakovec in Miha Hrobat. / Foto: Gorazd Kavčič

športnike in njihove navijače pozdravil kranjski župan Matjaž Rakovec ter se zazrl v novo leto, ki bo za mnoge najboljše športnike nekaj posebnega.

»Novo leto bo olimpijsko in vsem tistim, ki ste se že uvrstili na olimpijske igre v Parizu ali še tekmuje za to, da boste tam nastopili, želim leto brez poškodb. Prav tako vsem skupaj želim, da bi bili v svojih poskusih uspešni, in se vam zahvaljujem za ves trud, ki nam v mestu športa, v Kranju, veliko pomeni,« je še dodal župan Rakovec.

Nato so podelili še velike plakete. Od tega trinajst

plaket za športni dosežek, ki ustreza kriterijem za pridobitev statusa mednarodnega razreda ali več, in šest plaket za športne delavce za dolgotrajno delovanje v športu.

Med športniki so si z rezultati velike športne plakete zaslužili Miha Hrobat (Alpski smučarski klub Triglav Kranj), Lučka Rakovec (plezalni klub FA), Nika in Domen Prevc ter Žiga Jelar (Smučarski klub Triglav), Blaž Potočnik (Športno društvo Črni panter), Anja Mandelj, Anamarija Lampič, Polona Klemenčič in Aleks Cisar (vsi Tekaški smučarski klub Triglav Kranj) ter

Rebeka Abramović, Gala Kramžar in Lara Kozina Bubnič (vse Ženski košarkarski klub Triglav).

Za kar štirideset let delovanja v športu si je veliko plaketo zaslužil Franc Podbregar, za tri desetletja delovanja v športu jo je dobil Miloš Kern, za 25 let delovanja v športu pa Tomaž Dežman in Tomaž Kunstelj. Za dvajset let dela v športu je bil z veliko plaketo nagrajen Božidar Prevc (vsi Smučarski klub Triglav).

Športna nagrada Kranja za življenjsko delo letos ni bila podeljena, saj zanjo ni prispela nobena vloga.

Nika Prevc in Lovro Kos prvič državna prvaka

V Planici sta nova državna prvaka v smučarskih skokih postala Lovro Kos in Nika Prevc, ki sta prvič v karieri osvojila naslov najboljšega v državi. Najboljše smučarske skakalke in skakalci so že pripravljene na novoletno turnejo.

VILMA STANOVNIK

Po prvi zmagi v svetovnem pokalu se je Nika Prevc veselila še naslova državne prvakinja. / Foto: Gorazd Kavčič

Bron je osvojil branilec naslova Anže Lanišek. Za njimi so se do šestega mesta zvrstili Žan Mogel (SSK Ljubno ob Savinji), Jan Bombek (SSK Velenje) in Domen

Prevc (SK Triglav). Tekmovanje je zaradi težav z gledanjem izpustil Peter Prevc.

Na tekmi skakalk je bila po prvi seriji v najboljšem položaju Ema Klinec pred Niko

Prevc, tretja je bila Nika Križnar. V finalu je bron potrdila Nika Križnar, do prvega naslova pa je skočila Nika Prevc.

»V drugi seriji me je razplet malo presenetil; dobro, da se je izteklo, kot se je. Seveda pa čestitke tudi vsem ostalim,« je povedala Nika Prevc.

Srebro je osvojila Ema Klinec. Četrta je bila Ajda Košnjek (Tržič FMG), peta Katra Komar (Bohinj) in šesta Taja Bodlaj (Tržič FMG).

Sledila je še ekipna tekma, ki jo je dobila ekipa Ilirije v postavi Maksim Bartolj, Matija Vidic, Rok Masle in Lovro Kos. Srebro je osvojila ekipa Ljubnega v postavi Timi Zajc, Gorazd Završnik, Jernej Presečnik

in Žan Mogel, bron pa Triglav v postavi Domen Prevc, Nejc Toporiš, Mark Hafnar in Žiga Jelar.

Čas za novoletno turnejo

Že jutri popoldne se s kvalifikacijami v Oberstdorfu začne letošnja novoletna turnea za smučarske skakalce, prva posamična tekma turnee pa je na sporedu v petek ob 17.15.

Lov na zlatega orla se bo nadaljeval v nedeljo s kvalifikacijami v Garmisch-Partenkirchenu, tekma pa je na sporedu 1. januarja. Sledili bosta še tekmi v Innsbrucku (3. januarja) in za zaključek (6. januarja) tekma v Bischofshofnu.

»Na novoletno turnejo potuje ekipa, ki je bila v

Engelbergu. Seveda je zlati orel želja, a o tem se bomo pogovarjali 6. januarja,« je pred začetkom tekmovanja povedal glavni trener Robert Hrgota.

Skakalke bodo letos nastopile le na nemškem delu turnee po obratnem vrstnem redu, najprej Garmisch-Partenkirchen (30. decembra), nato pa Oberstdorf (1. januarja). Na tekme potujejo Nika Križnar, Ema Klinec, Nika Prevc, Katra Komar, Ajda Košnjek in Taja Bodlaj.

»Za nas je novoletna turnea eden od vrhuncev te sezone. Veseli dejstvo, da imamo v ekipi kar tri skakalke, ki bodo startale na zmago,« je pred odhodom povedal glavni trener Zoran Zupančič.

PLANINSKI IZLET: KOSMATICA/KOSMATIZA (1659 M N. M.)

Zimski raj

Ko zapade sneg, se podoba gora močno spremeni. Predvsem se pa spremenijo razmere in zahtevnost vzponov. Varnost mora biti na prvem mestu. Eden takih vrhov, ki so varni tudi po sneženju, je naš današnji cilj.

JELENA JUSTIN

Podoba gora je snežena. Letnemu času primerno. S sneženo podobo se močno spremenijo tudi pogoji vzpona, saj gore postanejo zahtevnejše, potrebne je več znanja, potrebujemo pa tudi zimsko opremo, ki jo je seveda treba znati uporabljati. Kam bi se lahko odpravili po sneženju, da bi bil vzpon varen? Takih vrhov je precej in na enega od njih se bomo podali tudi mi danes. Naš današnji cilj leži v Avstriji, na severni strani Karavank. Obiskali bomo Kosmatico, ki je idealna za

krpljanje in turno smučanje. Pozimi se je lahko lotimo tudi peš, seveda, a morada se nam bo snežna odeja precej predirala.

Zapeljemo se na Ljubelj, kjer nadaljujemo na avstrijsko stran. Peljemo se v smeri Borovelj. Ko prevozimo galerije in strm S-ovinek, na levi strani zagledamo manjšo cerkev, za katero se odcepi cesta proti vasi Bodental/Žabnica. V križišču za vasjo Windisch Bleiberg/Slovenji Plajberk zavijemo levo proti Žabnici. V Žabnici dosežemo planinske smerokaze za Celovško kočo. Nadaljujemo levo in se peljemo do

konca asfalta, kjer na urejenem parkirišču parkiramo.

Če se bomo vzpona lotili pozimi, nam bodo smer vzpona nakazovale smučne turnih smučarjev ali krpljarjev. S parkirišča nadaljujemo po gozdni cesti. Tik pred gozdom imamo celo možnost preverjanja delovanja svoje lavinske žolne. Ja, lavinskega trojčka nikar ne pozabite, kljub temu da je tura varna, a v Avstriji je tovrstna oprema pozimi obvezna. Pot nas v rahlem vzponu pripelje do gozdnega travnika, kjer se nam odpre razgled na severno ostenje Karavank: na Vrtačo in

Palec. Nadaljujemo v smeri smučin. Občutek imamo, da poleti tukaj poteka kolovoz. In res poteka. Sledimo kolovozu, tako kot gre do smučine naših predhodnikov. Dosežemo razpotje, kjer gre levo pot proti Celovški koči, mi nadaljujemo desno. Pot se rahlo vzpenja. Lahko sledimo kolovozu, a običajno smučine zavijejo skozi gozd in se ponekod strmeje vzpenje. Ko ponovno dosežemo kolovoz, nas pot mimo studenčka v nadaljnjih nekaj minutah pripelje na Vgrizevo planino. Na planini sta starejša in mlajša koča, planina pa je

Pogled na severno ostenje Karavank / Foto: Jelen Justin

izjemno razgledna. Gremo levo mimo obeh koč, naša pot pa se nadaljuje po travnatem pobočju. Višje dosežemo greben in se ponekod bolj strmo povzpemo do vrha Kosmatice.

Vrh Kosmatice je delno poraščen in lep razgled se odpre predvsem na severno ostenje Karavank ter na Žingarico. Kako divje so

Karavanke s severne strani! Z vrha sestopimo po poti vzpona. Če smo s smučmi, bomo pri avtu precej hitro, če smo s krpljami, pa ne tako hitro, a bomo zato dlje časa uživali v zimski pravljici.

Nadmorska višina: 1659 m
Višinska razlika: 650 m
Trajanje: 4 ure
Zahtevnost: ★★★★★

Vgrizeva planina / Foto: Jelen Justin

Pogled na smer prihoda na vrh. Zadaj ostenje Karavank. / Foto: Jelen Justin

Kolesarska avantura Balkan 2023, 9. del

GLASOVA KOLESARJENJA

SLAVKO ZUPANC

Današnja etapo smo začeli v mestu Krdžali. Skozi mesto teče reka Arda, na kateri so tri akumulacijska jezera. Jezero Krdžali, ki je zahodno od mesta, smo občudovali v prejšnji etapi. V vzhodnem predmestju pa se začne drugo, 29 km dolgo akumulacijsko jezero Studen kladenec. Tretje akumulacijsko jezero, Ivajlovgrad, pa se nahaja v spodnjem toku reke med mesti Madžarevo in Ivajlovgrad in je najdaljše jezero v Bolgariji, dolgo 30 km.

Naša pot je vodila preko gričevja severno od jezera Studen kladenec. Prvi postanek smo imeli že po treh kilometrih. Kolesa smo pustili na parkirišču ob cesti in se peš povzpeli na hrib do naravne znamenitosti

Kolesarji pred naravno znamenitostjo Okamnella svatba

Okamnella svatba. Najbolj impresivni sta dve 10-metrski skali, ki spominjata na zaljubljena mladoporočenca. V okolici so še številne skalne figure v obliki piramid, ki predstavljajo poročni sprevod. Legenda pravi, da sta se fant iz bližnje vasi Zimzelen in lepo dekle iz sosednje vasi poročila. Med

poročnim sprevodom je zapihal veter in nevesti dvignil tančico. Ko je tast zagledal nezemeljsko lepoto neveste, so se mu v glavi pojavile nečiste misli. Veter se je razjezil in vsi, razen ženina, so okamnili. Fant je zajokal in prosil veter, naj še on okamni. Veter je uslišal njegovo prošnjo in pred okannelim

Perperikon na skalnem hribu in muzej

ženinom je ostala le majhna mlaka njegovih solz.

Kolesarjenje smo nadaljevali po gričevnati pokrajini, delno po cestah, delno pa po kolovozih skozi majhne vasi s pretežno turškimi prebivalci do Orešnice, najvišje točke današnje etape (510 m n. m.). Zadnje 4 km po travnikih navzdol do asfaltne

ceste smo se po slabem kolovozu delno peljali, delno pa pešačili. Kolesarjenje smo nadaljevali po asfaltni cesti do parkirišča za obiskovalce svetega mesta Perperikon. Do ruševin starodavneega tračanskega mesta Perperikon, ki so na skalnem hribu, je s parkirišča dobre pol ure hoje. Ker smo imeli do

cilja še 60 km, se za ogled ruševin nismo odločili.

Pot smo nadaljevali skozi vas Murgovo do naselja Čiflik, kjer smo prišli na glavno cesto. V vasi Mudrec smo zavili na lokalno cesto in nadaljevali skozi vasi Miladinovo, Sestrinsko, Patnikovo in Svetoslav. Na razgibani pokrajini sta nas pričakala tudi dva nekoliko daljša klanca. Sledil je spust mimo vasi Pčelari do glavne ceste in naprej v dolino do reke Arde. Reko smo prečkali okoli 10 km dolvodno od jezera akumulacijskega jezera Studen kladenec. Nadaljevali smo po desnem bregu skozi naselja Kotlari, Strandževo, Brjagovec do mesta Madžarovo, cilja današnje etape. Mesto je dobilo ime po trakijskem bolgarskem revolucionarju in ima le 590 prebivalcev, kar ga uvršča med manjša mesta v Bolgariji.

Dostop do znanja in trga

»Za razvoj ekološkega kmetijstva je treba kmetom olajšati dostop do znanja in do trga ter ozaveščati potrošnike o prednostih ekološko pridelane hrane,« pravi Aleš Fister, gospodar na ekološki kmetiji Porta na Ovsišah in od lani tudi predsednik Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije (ZDEKS).

CVETO ZAPLOTNIK

Ovsiše – Slovenija si je z akcijskim načrtom za ekološko kmetijstvo do leta 2027 zastavila smeje načrte – povečati delež ekoloških kmetij s 5,4 odstotka (v letu 2020) na 10 odstotkov in delež kmetijskih zemljišč v ekološki pridelavi z 11 odstotkov (v letu 2020) na 18 odstotkov. »V akcijskem načrtu je veliko dobrih predlogov za krepitev ekološkega kmetijstva, vendar samo napisano na papirju še nič ne pomeni. Predloge je treba začeti uresničevati, torej je treba preiti od besed k dejanjem,« pravi Aleš Fister, ki ne glede na vse težave pri razvoju ekološkega kmetijstva ostaja optimist. Njegov optimizem izhaja tudi iz tega, da je med potrošniki vse večje povpraševanje po ekološko pridelani hrani. Ta vsebuje bistveno manj neželenih snovi, ljudi zaradi večje pestrosti hranil, vitaminov in mineralov bolje nahrani, tako bolj vpliva na zdravje, pridelava pa je tudi bolj prijazna do okolja.

Pomanjkanje politične volje in vizije

»Olajšati dostop do znanja in dostop do trga ter ozaveščati javnost o prednostih ekološke pridelave so bistveni ukrepi, ki bi lahko pomembno pripomogli k hitrejšemu razvoju ekološkega kmetijstva,« pravi predsednik ZDEKS in dodaja, da sta pri tem glavni oviri pomanjkanje politične volje in nedorečenost vizije, v katero smer razvijati slovensko kmetijstvo nasploh. »Skupna kmetijska politika za obdobje 2023–2027 daje nekaj več poudarka ekološkemu kmetijstvu in za to v

Aleš Fister, gospodar na kmetiji Porta in predsednik Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije

primerjavi s prejšnjim programskim obdobjem namenja tudi več denarja. Letos, ko je prvo leto izvajanja spremenjene kmetijske politike, so se v ukrep ekološko kmetovanje vključile nove kmetije, vendar pa za zdaj v zvezi še ne razpolagamo s podatkom, kolikšen je porast. Za nekatere ekološke dejavnosti so se hektarska plačila v primerjavi s prejšnjim programskim obdobjem zvišala, za travnino, na primer, pa so ostala na enaki ravni. Glavni problem je v tem, da je z nekaterimi drugimi ukrepi ali s

– za živinorejo, zelenjadarstvo, sadjarstvo ...

Skromna samooskrba z ekološko hrano

»Slovenija je pri pridelavi ekološke hrane le okrog 30-odstotno samooskrbna, zato je velik izziv, kako pridelati več tovrstne hrane in s tem zmanjšati odvisnost od uvoza. Večina ekoloških kmetij trži ekološke pridelke in izdelke neposredno, ne prek velikih trgovskih sistemov,« ugotavlja Aleš Fister. »Razlika v ceni marsikdaj ne pokrije večjih stroškov pridelave, sploh če upoštevamo

V bližini domačije imajo rastlinjak, v katerem pridelujejo zelenjavo.

loškega kmetijstva,« pravi predsednik ZDEKS in dodaja, da sta pri tem glavni oviri pomanjkanje politične volje in nedorečenost vizije, v katero smer razvijati slovensko kmetijstvo nasploh. »Skupna kmetijska politika za obdobje 2023–2027 daje nekaj več poudarka ekološkemu kmetijstvu in za to v

kombiniranjem različnih ukrepov možno doseči celo višje hektarsko plačilo kot za ekološko kmetovanje,« ugotavlja Aleš Fister, ki si kot predsednik zveze tudi prizadeva, da bi v Sloveniji okrepili svetovalno službo za ekološko kmetijstvo in da bi imeli tudi specialiste za posamezna področja

še slabo dostopnost organiziranega odkupa. Ekološko mleko mora marsikje kmet sam peljati v mlekarno, za kar porabi tistih 10 odstotkov, kolikor so praviloma odkupovalci pripravljene plačati več. V ekološki govedoreji se pogosto dogaja, da ekološko meso konča na prodajni polici kot konvencionalno.

Predvsem manjše kmetije odvrta od vključitve v ekološko kmetovanje tudi stroški certificiranja in strah pred vodenjem različnih evidenc.«

Pridelujejo štirideset vrst zelenjave

Aleš je »predsednik iz prakse«. Na kmetiji Porta, kjer je kot mladi prevzemnik kmetije postal gospodar pred dvema letoma, kmetujejo ekološko že več kot dve desetletji. Obdelujejo 15 hektarjev kmetijskih zemljišč, od tega 12,5 hektarja najetih in 2,5 hektarja lastnih. Glavna ekološka dejavnost je zelenjadarstvo, pridelujejo pa tudi žita, redijo dvajset goved cikaste pasme, prašiče za lastne potrebe ter nekaj kokoši nesnic. V njihovi ponudbi je okrog štirideset vrst zelenjave. Večinoma jo prodajo na tržnici v Lescah, v okviru »partnerskega kmetovanja« pripravljajo tedensko zabožke zelenjave za stranke, sodelujejo v sistemu skupnostnega naročanja zavoda Stonoga, prodajajo pa tudi javnim zavodom, predvsem vrtcem na območju Radovljice in Kranja. V okviru dopolnilne dejavnosti pečejo kruh iz doma pridelane pšenice, kisajo pa tudi zelje in repo.

Pomagajo jim prostovoljci z vsega sveta

Domačim – Alešu, ženi Klari ter Aleševima staršema mami Mimi in očetu Marjanu – pri delu na kmetiji pomagajo tudi prostovoljci, ki prihajajo na kmetijo v okviru sistema WWOOF. Prostovoljci so z vsega sveta, približno polovica jih je iz Francije. Na kmetiji jim nudijo prebivališče in hrano, njihova obveznost je 25 ur dela na teden. »Pomagajo nam predvsem pri pridelavi zelenjave – pri sajenju, pletju, vzgoji sadik in pripravi zelenjave za prodajo,« pravi Aleš in poudarja, da imajo s prostovoljci večinoma dobre izkušnje.

Doslej jim še nikoli ni bilo žal, da so se odločili za ekološko kmetovanje. »Vedno bi lahko prodali več, kot pridelamo, a za zdaj obsega pridelave ne bomo povečevali. Predpogoj je izboljšati učinkovitost in znižati pridelovalne stroške, šele potem se lahko pogovarjamo o širitvi obsega,« pravi Aleš in razkrije enega od najnovejših ukrepov za izboljšanje učinkovitosti – to je sajenje zelenjadnic v zastirko.

Odpravljanje zaraščanja zemljišč

Podpora znaša pet tisoč evrov na hektar kmetijskega zemljišča v zaraščanju.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je pred dnevi objavilo javni razpis, s katerim namenja pol milijona evrov finančnih spodbud za odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih. Za podporo se bodo lahko potegovali lastniki kmetijskih zemljišč in tudi najemniki zemljišč, ki bodo za to pridobili soglasje lastnika. Podpora bodo lahko uveljavljali za zemljišča, ki so v občinskem prostorskem načrtu določena kot kmetijska in so v evidenci rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč opredeljena kot zemljišče v zaraščanju (oznaka 1410) ali kot drevesa in grmičevje (1500), ki v gozdnogospodarskih načrtih niso opredeljena kot gozd. Pogoj je tudi, da je skupna površina, za katero bodo uveljavljali podporo, velika najmanj 0,3 hektarja, posamezna parcela pa ne manjša od 0,1 hektarja. Za pridobitev finančne podpore v pavšalnem znesku pet tisoč evrov na hektar kmetijskega zemljišča bo treba izvesti agromelioracijska dela, ki obsegajo krčitev grmovja

in dreves, izravnavo zemljišč ter odstranitev kamnitih osamelcev. Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja bo sprejemala vloge v času od 5. januarja do objave obvestila o zaprtju razpisa.

Zadnji dan oktobra je glede odpravljanja zaraščanja na kmetijskih zemljiščih začela veljati nova uredba, ki v primerjavi s prejšnjo prinaša nekatere spremembe. Po novem finančne podpore ne bo več mogoče uveljavljati za površine, ki so v evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč vpisane kot »2000-gozd«. Če vlagatelj ni lastnik kmetijskega zemljišča v zaraščanju, ni več pogoj sklenjena zakupna pogodba, ampak je dovolj soglasje (s)lastnika za izvedbo del. Vlagatelj je upravičen do finančne podpore le v primeru, da za zemljišče v zaraščanju v zadnjih petih letih ni prejel plačila na površino, ki izhaja iz zbirne vloge. Vloge za pridobitev finančne podpore bo po novem treba oddati po elektronski poti, le za leto objavljeni razpis jih bodo vlagatelji lahko oddali še po pošti.

Odkupna cena mleka spet malo navzgor

Kranj – Po podatkih agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarnice oktobra letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 41,34 evra za sto kilogramov, kar je bilo za sedem centov ali 0,17 odstotka manj kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,17 odstotka maščob in 3,44 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 45,64 evra in je bila za 0,86 evra ali za 1,92 odstotka višja kot septembra. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 38,02 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 43,55 evra in je bila za deset evrov nižja kot v enakem lanskem mesecu, a še vedno skoraj deset evrov višja kot oktobra 2021.

Najboljši Benedičičev gozdni med

Ljubljana – Čebelarstva zveza Slovenije je v sodelovanju z Biotehniško fakulteto v Ljubljani organizirala državno senzorično ocenjevanje medu. Rezultate ocenjevanja je razglasila na nedavnem Dnevu čebelarstva turizma v Ljubljani, kjer so najboljšim podelili tudi priznanja. Ocenjevanje je potekalo v kategorijah gozdni, kostanjev in lipov med. V kategoriji gozdni med je prvo mesto in naslov državnega prvaka osvojil med, ki ga je pridelal čebelar Jernej Benedičič iz Martinj Vrha. Kot so pojasnili v čebelarstvu, so se na državno ocenjevanje uvrstili prvaki slovenskih in mednarodnih ocenjevanj, ocenjevanje pa je potekalo po sistemu razvrščanja vzorcev od tistega z najmanj do tistega z najbolj tipičnimi senzoričnimi lastnostmi.

Rok za postavitve ograje se izteka

Kranj – Konec decembra bo potekel rok, do katerega morajo rejci prašičev zaradi povečanega tveganja za pojav afriške prašičje kuge v Sloveniji postaviti ograjo okrog izpustov, območij proste reje in obor. Z ograjo naj bi preprečili stik domačih prašičev z divjimi.

V vozilih tihotapila migrante čez mejo

SIMON ŠUBIC

Kranjska Gora, Hotemaže – Policisti so v četrtek nekaj pred 23. uro na območju Kranjske Gore ustavili avtomobil madžarskih registrskih oznak, ki ga je vozil državljani Moldavije. V postopku so ugotovili, da je prevažal šest državljani Sirije. V soboto nekaj čez polnoč pa so v Hotemazah ustavili avtomobil

slovaških registrskih oznak, ki ga je vozil državljani Ukrajine. V vozilu je prevažal pet državljani Sirije, njihov cilj pa je bila Avstrija. Obema voznikoma so odvzeli prostost in ju s kazenskima ovadbama za kaznivi dejanji prepovedane prehajanja meje ali ozemlja države privedli k preiskovalni sodnici. Za oba je bil odrejen pripor. Tujce so vrnili v nastanitvene centre.

Z gore s helikopterjem

SIMON ŠUBIC

Kranj – V zadnjih dneh je pomoč gorskih reševalcev potrebovalo več planincev. V četrtek dopoldne sta češka pohodnika, stara 27 in 24 let, med vračanjem s planine Lopučnica v občini Bohinj zaprosila za pomoč, ker 24-letnica zaradi bolečin v nogi poti ni mogla nadaljevati. S policijskim helikopterjem so ju prepeljali v dolino.

V soboto dopoldan pa je 60-letni pohodnik iz

Hrvaške med hojo na poledeneli poti proti vrhu Begunjsčice zdrsnilo. Zdrsela je okoli deset metrov nižje. Posredovali so gorski reševalci iz Tržiča. Pohodnica se sicer ni poškodovala in se je v dolino vrnila sama.

V nedeljo je za pomoč zaprosil 25-letni pohodnik, ki je sestopal z Visoke Ponce proti Planici in na poti omagal, zaradi krčev pa ni mogel nadaljevati poti. S helikopterjem Slovenske vojske so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Pijan s ceste v drevo

Podkočna – Jeseniški policisti so v nedeljo zvečer obravnavali prometno nesrečo na cesti Podkočna-Podmežakla. Kot so sporočili, je 47-letni voznik med vožnjo z avtomobilom zapeljal s ceste in trčil v drevo. Vozil je pod vplivom alkohola (0,98 mg/l oziroma okoli 2 promila) in brez opravljenega vozniškega izpita. Avtomobil so mu zasegli. Za povzročitev prometne nesreče in vožnjo pod vplivom alkohola so zoper voznika uvedli prekrškovni postopek, za vožnjo brez vozniškega izpita pa se bo moral zagovarjati na sodišču.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Policija je v zadnjem mesecu zaznala povečano število unovčenih ponarejenih bankovcev v apenski vrednosti za 200 evrov druge izdaje, t. i. serije Evropa. Največ jih je bilo odkritih na območju Ljubljane, v manjšem delu pa tudi v drugih delih Slovenije. »Občane zato opozarjamo: bodite previdni pri poslovanju z gotovino, sploh v primerih zasebnih poslov, za katere priporočamo, da jih opravite v instituciji, kjer so uslužbeni usposobljeni za prepoznavanje ponaredek,« svetujejo. Ponarejeni bankovci so bili najpogosteje unovčeni kot kupnina pri plačilih

spletne prodaje mobilnih telefonskih aparatov ter druge zabavne elektronike pa tudi v gostinskih lokalih in trgovinah.

Kako prepoznati ponaredek

Da ponarejene bankovce prepoznate, v večini primerov zadošča že to, da bankovce dobro pogledate in pretipate ter jih obrnete proti svetlobi, saj so zaščitni elementi tako opaznejši. Pozorni bodite na relief, saj ga ponaredek navadno nimajo.

Pri pregledu pristnega bankovca proti svetlobi sta vidna portretni vodni znak in varnostna nit, pri večjih vrednostih tudi portretno

Dobra priprava in oprema

Čeprav v dolini prav malo diši po pravi zimi, so v visokogorju razmere že nekaj časa povsem zimske. Ne glede na debelino snežne plasti tam že vladajo okoliščine, ki močno dvigajo stopnjo nevarnosti.

SIMON ŠUBIC

Zgornji Brnik – Čeprav v dolini prav malo diši po pravi zimi, so v visokogorju razmere že nekaj časa povsem zimske – od nizkih temperatur, vetra, snega in ledu do kratkega dneva, megle in večinoma zaprtih planinskih koč. V Policiji in Planinski zvezi Slovenije zato pohodnike, ki se nameravajo odpraviti v gore, opozarjajo, naj se predhodno dobro pripravijo in poskrbijo za ustrezno opremo. Seveda pa so v takih razmerah v gorah potrebne tudi zadostne izkušnje in dodatna previdnost, ki do določene mere lahko izravna marsikatero nevarnost. »Ko nas zavajajo pogledi na gore z malo snega in s travnatimi površinami, ki jih vidimo iz doline, se je treba še bolj pripraviti, saj tam že vladajo zimske razmere. Vsaka pomanjkljivost pri naši pripravi nas

Brajnik, vodja gorske policijske enote.

Ne glede na debelino snežne plasti je sneg v gorskem svetu že ustvaril okoliščine, ki močno dvigajo stopnjo nevarnosti. Kjer ga je malo, se srečamo s poledeneli zaplatami, kjer ga je več, pa ustvarja klože, je različno sprjet, prekriva poti in se na določenih mestih tudi akumulira oziroma nalaga. Grebeni so spihani in poledeneli ali trdi. Z vsakim sneženjem se razmere spreminjajo, zato bo nevarnost nesreč in snežnih plazov z vsakim sneženjem in spremembo večja. Izredno nevarna so že v aktualnih razmerah prečenja izpostavljenih pobočij in vrhovi z napihanim snegom zaradi opasti, opozarjajo.

Lani je snežni plaz nesrečo povzročil že v začetku decembra, ko so bile snežne razmere podobne letošnjim, stopnja nevarnosti snežnih plazov pa majhna.

Ne glede na debelino snežne plasti je sneg v gorskem svetu že ustvaril okoliščine, ki močno dvigajo stopnjo nevarnosti. Kjer ga je malo, se srečamo s poledeneli zaplatami, kjer ga je več, pa ustvarja klože, je različno sprjet, prekriva poti in se na določenih mestih tudi akumulira oziroma nalaga. Grebeni so spihani in poledeneli ali trdi.

lahko hitro stane. V preteklosti smo že beležili kar nekaj poškodb in smrtne žrtve tudi ob manjših snežnih padavinah,« je poudaril Matej

Plaz je takrat v Turskem žlebu odnesel dva planinca, ki sta se huje poškodovala. Bolj tragičen je bil lanski januar, ko je življenje v gorah kljub

Matej Brajnik, vodja gorske policijske enote: »Vse, kar nima vsaj desetih velikih špic, niso prave dereze, ki so potrebne za sredogorje in vzpon v gore.« / Foto: Gorazd Kavčič

navidezno dobrim razmeram in primerni opremi izgubilo kar šest pohodnikov. »Zobe« je že pokazala tudi letošnja zima; na območju Hruškega vrha so morali v zahtevnih razmerah reševati tuja državljana, ki sta se izgubila. Bila sta obnemogla in podhlajena, eden se je tudi poškodoval. Oba sta bila pomanjkljivo opremljena, oblečena in obuta.

Pred turo preverite razmere, naredite natančen načrt in preverite, ali imate vso opremo, tako osnovno kot posebno tehnično opremo. »Nujna zimska oprema vsakega gornika so dereze, cepin in čelada. Ločiti moramo med derezami in kramžarji. Vse, kar nima vsaj desetih velikih špic, niso prave dereze,

ki so potrebne za sredogorje in vzpon v gore. Vse ostalo je primerno le za sprehode v nižinskem svetu. Uporabe prave zimske opreme se moramo tudi predhodno naučiti,« opozarja Brajnik.

Obvezen del tehnične opreme v zimskih razmerah je tudi plazovni trojček, ki ga sestavljajo plazovna žolna, plazovna sonda in plazovna lopata. Nujen del opreme so še zemljevid, čelna svetilka, prva pomoč, telefon s polno baterijo in alufolija za zaščito pred podhladitvijo, med osnovno opremo pa seveda sodijo še dobri pohodni čevlji, kakovostna in rezervna oblačila, rokavice, kapa, gamaše za zaščito pred vdorom snega v čevlje, topli napitki in hrana.

V obtoku ponarejeni bankovci za dvesto evrov

Ponarejeni bankovci za dvesto evrov so bili najpogosteje unovčeni kot kupnina pri plačilih spletne prodaje mobilnih telefonskih aparatov ter druge zabavne elektronike pa tudi v gostinskih lokalih in trgovinah.

SIMON ŠUBIC

spletne prodaje mobilnih telefonskih aparatov ter druge zabavne elektronike pa tudi v gostinskih lokalih in trgovinah.

okence. Pri nagibanju bankovca naprej in nazaj se na srebrnem traku opazi prelivanje simbola evra, arhitekturnega motiva, vrednosti bankovca, v prosojnem okencu portret ženske podobe, na zeleni številki pa svetlobni val, ki se premika navzgor in navzdol po številki.

Kako prepoznati ponaredek

Da ponarejene bankovce prepoznate, v večini primerov zadošča že to, da bankovce dobro pogledate in pretipate ter jih obrnete proti svetlobi, saj so zaščitni elementi tako opaznejši. Pozorni bodite na relief, saj ga ponaredek navadno nimajo.

Pri pregledu pristnega bankovca proti svetlobi sta vidna portretni vodni znak in varnostna nit, pri večjih vrednostih tudi portretno

okence. Pri nagibanju bankovca naprej in nazaj se na srebrnem traku opazi prelivanje simbola evra, arhitekturnega motiva, vrednosti bankovca, v prosojnem okencu portret ženske podobe, na zeleni številki pa svetlobni val, ki se premika navzgor in navzdol po številki.

Pri trenutno unovčenih ponarejenih za 200 evrov je vodni znak viden pri navadni dnevni svetlobi, na pristnih pa ne. Razlika je tudi v zeleni številki 200 na prednji strani, na kateri ni vidnega zelenega svetlobnega vala pri nagibanju. Za večino ponaredek je značilna serijska številka, ki se vedno začne z UA506825.

Primerjava med pristnim (na zgornjem delu slike) in ponarejenim bankovcem (na spodnjem delu slike) / Foto: Policija

Kaj storiti, če dobite ponarejen bankovec

Če imate bankovec, ki se vam zdi sumljiv, pokličite telefonsko številko policije 113 ali obvestite najbližjo policijsko postajo. Pri tem si poskusite zapomniti čim več informacij o tem, kdaj, kje in od koga ste bankovec prejeli. »Navedene informacije so v nadaljevanju zelo koristne pri ugotavljanju storilcev kaznivih dejanj,« pojasnjujejo na policiji.

Podrobnosti o zaščitnih elementih evrskih bankovcev so na voljo tudi na spletni strani Banke Slovenije in na spletni strani Evropske centralne banke.

RAZVEDRILO GG

KONCERT PREŽET Z NASMEHI IN DOBRODELNOSTJO

Na odru škofjeloškega Sokolskega doma so obiskovalci prejšnji teden lahko prisluhnili istrskemu trubadurju, priljubljenemu Rudiju Bučarju. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Občinstvo je uživalo tako v njegovem pripovedovanju kot prepevanju.

Alenka Brun

Vsestranski glasbenik in mojster istrske poetike Rudi Bučar že vrsto let ohranja in plemeniti istrsko kulturno dediščino. Za svojo brezhibno glasbeno interpretacijo in mojstrsko poetičnost je bil že večkrat nagradjen. Tokrat so mu lahko poslušalci prisluhnili na odru škofjeloškega Sokolskega doma, spremljala pa sta ga Anže Vrabec (klavijature) in Goran Krmac (tuba in topotalnik).

Tradicionalni decembrski koncert za prijatelje, ki je sicer potekal v sklopu festivala Loka v snegu, je imel tokrat dobrodelno noto, izvajalec pa je bil napovedan kot Rudi Bučar trio. Koncert so pred nekaj leti začeli organizirati

Stanko Livk, ki je tudi predsednik Krajevne skupnosti Zminec, Lovro Štanta ter radijka in kasneje televizijka Monika Tavčar. V bistvu gre za neke vrste prijateljski decembrski projekt, ki se je v tradicionalnega razvil iz prvega spontanega koncerta in so ga ljudje dobro sprejeli, povedo. Tokrat pa so se poleg pokroviteljev in podpornikov povezali še z Lions klubom Škofja Loka in bodo celoten izkupiček koncerta namenil prizadetim v avgustovskih poplavih. Čeprav so te sicer časovno že nekoliko oddaljene, pa je jasno, da se bodo posledice čutile še dolgo.

Da je Rudi Bučar na Gorenjskem priljubljen, ni treba poudarjati. Napovedani koncert je bil hitro razprodan, dvorana Sokolskega doma pa polna do zadnjega kotička. Občinstvo je

Rudi Bučar / Foto: Alenka Brun

Tokrat smo dr. Janeza Dolenca srečali ob vhodu, ob škatli za prostovoljne prispevke, in sicer v družbi soproge Jane ter voditeljice Monike Tavčar. / Foto: Alenka Brun

sproščeno uživalo. Med njimi smo opazili kar nekaj znanih obrazov, tudi predstavnike Lions kluba Bled Golf ter domačega loškega trubadurja Tomaža Hostnika.

Denar, ki so ga zbrali na koncertu, bodo prišteli znesku, ki ga bodo zbrali na

velikem dobrodelnem januarskem koncertu, ki ga loški lionisti organizirajo v soboto, 27. januarja 2024, v domači športni dvorani na Trati. Na njem bodo nastopili Uroš Perić, Alenka Godec in Oto Pestner ter Big Band Bled pod vodstvom dirigenta Primoža Grašiča.

Predstavniki Lions kluba Bled Golf, med njimi tudi conska predsednica Karmen Vidmar (druga z desne). / Foto: Alenka Brun

DVAJSET LET OD VELIKEGA POKA

Tako je mariborska zasedba Patetico poimenovala niz koncertov ob dvajsetletnici delovanja. Eden od njih je bil v četrtek v Stolpu Škrlovec.

Klara Mrak

Leta 2003 je v Rušah pri Mariboru naključje povezal ekipo glasbenikov s pesnikom, ki je za tamkajšnji Center za mlade Cezam pripravljaj gledališki kabaret. Ker je igralka odpovedala sodelovanje, so od projekta ostale samo besede in glasba. Naslov pa je vendarle ostal – Cabaret Patetico. A že takoj po prvem koncertu v legendarnem mariborskem Jazz klubu Satchmo je prva beseda odpadla. Vse drugo je zgodovina slovenske zabavne glasbe.

Patetico je ena tistih slovenskih skupin, ki že dvajset let ostaja zvesta eterični zmesi bluz, džez in svinga. Da njihovo edinstvenost nadvse cenijo, so dokazali tudi gorenjski oboževalci dobre glasbe, saj so na predzadnji četrtek leta dodobra napolnili Stolp Škrlovec. Sluh so božale

Cigančica, Vse, kar si želim v tem trenutku, Valentina, Dom, Spusti ptico iz srca, Najine ljubezni prst ... Neponovljivi glas Nike Perunovič, ki jo spremljajo Dejan Berden, Janez Gabrič in Tadej Kampl, je vedno znova recept za milozvočen večer – in tak je bil tudi omenjeni v Škrlovcu (koncert je organizirala Lajerjeva hiša). Besedila Roka Vilčnika so tankočutna in ustvarijo izjemen preplet zvokov in besed, ustvarjalci pa so v svojem početju v nasprotju z imenom skupine – nepatetični. Besedi patetika, kot pravijo, vračajo plemeniti pomen. Po novembrskem koncertu v ljubljanskem SiTi Teatru so oboževalci skupine Patetico tudi Stolp Škrlovec zapuščali navdušeni in dobro razpoloženi, saj tako poetične glasbe in dovršene odrske prezenca ni moč velikokrat ujeti. Da so se imeli krasno in da se bodo v Kranj še vrnili, pa so napovedali tudi člani zasedbe.

Mariborska zasedba Patetico je navdušila obiskovalce četrtkovega koncerta v Stolpu Škrlovec. / Foto: Primož Pižulin

Pred vrati bovški filmski festival Bovec Outdoor Film Festival (BOFF)

Šestnajsta izvedba tradicionalnega bovškega festivala filmov o naravi in športih v njej BOFF bo potekala med 28. in 30. decembrom v Stergulčevi hiši v Bovcu. V četrtek začnemo z dvema pogovoroma in predavanjem, projekcije filmov pa se začnejo ob 21. uri. V petek in soboto bodo projekcije ob 17. uri. Med 26 filmi je letos kar devet slovenskih, dva bosta prikazana premierno: Tiha moč avtorja Petra Vrčkovnika o podvigu dveh slovenskih gorskih kolesark na Kilimandžaru ter Danoč avtorja Mitja Legata z deskarjem na snegu Matevžem Mačkom v prvem planu. Poudarjena je tudi ekološka plat. Posebej velja omeniti filma Temni pokrov sveta avtorja Amirja Muratovića ter Skupaj za rise avtorjev Gregorja Šubica in Timoteja Vrtnika. Več o programu pa na boff.si.

Mojca Pavlič Drnovšek in Bojan Pretnar ter Kaličopko so tri desetletja razveseljevali otroke po vsej Sloveniji in nekaj tudi po tujini. / Foto: Tina Dokl

PESMI MLADIH

Novo leto

Ena snežinka pade na nosek, druga snežinka pade mi na dlan, tretja snežinka pričara nam lep dan.

Zvezde na nebu žarijo, vse najlepše nam želijo.

Ena je moja, druga je tvoja, in tretja sveti za vse nas.

Naj leto pred nami vse nas obdari s srečo, zdravjem.

Sara

Vse snežinke, vse zvezde. Sreča, zdravje in vse, kar je dobrega! Naj bo zvrhan koš dobrot za vse nas. Želim vam lepe praznike. **Meta**

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

ZADNJI »ČIV BUC BAV«

Točno trideset let je minilo, odkar sta se Mojca in Kaličopko v Novem mestu prvič zavihtela na oder. Za njima je na tisoče predstav, zadnjo pa sta v soboto izpeljala v Prešernovem gledališču.

Nika Toporiš

Medvoščanka Mojca Pavlič Drnovšek v vlogi Mojce in Bojan Pretnar iz Kranja, ki je skrbel, da je na odru zaživel ptiček Kaličopko, sta otroke še zadnjič povabila v deželo Baja Baja ter uprizorila predstavo Zima je prima. »Občutki so ob zadnji predstavi tako veseli kot vseh trideset let. Vseeno pa je malce grenkega priokusa slovesa. Sedaj je pa res to to,« je pojasnila Mojca, ki lik igra že celih trideset let, Bojan pa se ji je pridružil šest let pozneje. Izpeljala sta na tisoče predstav po celotni Sloveniji, nastopala pa sta tudi v Avstriji in Italiji. Kot je pojasnila, je bil Kaličopko sprva bolj lutkovna maskota, kasneje pa se je zaradi potrebe in vseh dogodivščin začel vse bolj oblikovati. »V teh letih so se zmenjale tri lutke Kaličopka,

ko je bil še majhen, je bil tudi animator drug, z višjim glasom, potem pa je zrasel v odraslega ptiča in dobil tudi globlji, bolj moški glas,« je pojasnila.

Predstave so se čez leta spreminjale in prilagajale potrebam občinstev, vseeno pa so vseskozi ohranile interaktivnost. Otroci so namreč med dogajanjem povabljeni k sodelovanju – pojejo, telovadijo, čarajo in pomagajo, da je predstava živa in živahna. Tudi na zadnji predstavi ni bilo nič drugače. Polna dvorana najmlajših se je z velikim veseljem odpravila v deželo Baja Baja ter poskrbela, da je Kaličopkovo hišico naposled le pobelil sneg in razveselil zimskih radosti čakajočega Kaličopka. »Lik Mojce mi je dal predvsem veliko optimizma, veselja in svežih izzivov ter idej. Karkoli se je dogajalo v deželi Baja Baja, lahko prenesem tudi v trenutni svet,« je še dejala igralka. Bojan Pretnar pa je dejal, da pravzaprav sploh še ne ve, kako se počuti

Mojca in Kaličopko se poslavljata z odrov, dežela Baja Baja in njeni junaki pa počasi odhajajo v gledališki pokoj. / Foto: Tina Dokl

ob zaključku. Kot je dejal, je težko dojeti, da je tako dolgega obdobja zdaj konec in da je Kaličopko še zadnjič pozdravil s svojim pozdravom čiv buc bav. »Vedno me je veselilo, da nekaj dajem otrokom skozi te predstave.

Mogoče sem bil v Kaličopkovi hišici resda malo prikrajšan za vso to veselje publike, ampak sva skozi vsa ta leta razveselila ogromno otrok, prečesala Slovenijo po dolgem in počez in doživela veliko lepega,« je pojasnil.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKJE • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKJE

Praznični december v Salzburgu (3)

SVETA NOČ

Alenka Brun

Slabih 20 kilometrov iz Salzburga se nahaja vas Arnsdorf, kjer najdemo Stille Nacht Museum oziroma muzej, ki je posvečen pesmi Sveta noč. V Oberndorfu pri Salzburgu, ki se nahaja na desnem bregu reke Salzach,

na meji z Bavarsko, pa smo si ogledali še Stille Nacht Kapelle in Stille Nacht Museum – torej kapelo posvečeno pesmi in še en muzej, kjer pa vas bo zagotovo presenetil del posvečen strašni naravni katastrofi, izbruhu vulkana Tambora na indonezijskem otoku Sumbawa leta 1815, ki je povzročil t. i. leto brez poletja in izjemne klimatske spremembe, ki so

Šola oziroma muzej, posvečen pesmi Sveta noč, v Arnsdorfu. Razstava o pesmi je stalna, gostijo tudi druge razstave. / Foto: Alenka Brun

jih čutili tudi v Evropi. Predvsem v obliki lakote.

Tu se začne tudi zgodba dveh mož, Franza Xaverja Gruberja ter Josepha Mohra ter najbolj znane pesmi, prevedene v številne jezike, omenjene pesmi Sveta Noč.

Franz Xaver Gruber se je rodil 1787 leta v Hochburgu kot peti otrok v družini tkalcev platna. Sicer naj bi tudi sam nadaljeval družinsko tradicijo, a je ljubezen do glasbe prevladala. Ko je bil star 18 let je s soglasjem družine odšel na Bavarsko, kjer se je izobraževal pri takratnem župnijskem organistu v Burghausnu. Po končani srednji šoli je opravil še učiteljski izpit in ta mu je dovoljeval, da je poučeval na osnovnih in župnijskih šolah.

V Arnsdorfu je potem prišel kot osnovnošolski učitelj. Služboval je med leti 1807 in 1829. Kot župnik in organist pa je istočasno deloval tudi v romarski cerkvi Maria im Müsl.

Leta 1816 so se mu v sosednjem Oberndorfu kot zborovodji in orglarju odprli popolnoma novi sveto-vi. Spoprijateljil se je tudi s Josephom Mohrom, ki je bil takrat duhovni pomočnik.

Skupaj sta ustvarila pesem Sveta noč. Premierno je bila pesem predstavljena na božični večer leta 1818 v cerkvi sv. Nikolaja v Oberndorfu. Mohr je besedilo zanjo napisal dve leti prej v Mariapfaru in prosil potem Gruberja, naj zanjo spiše preprosto melodijo. Ker so v cerkvi orgle odpovedale, je bila pesem tako prvič odpeta ob spremljavi kitare.

Tako se je rodila znamenita pesem, ki jo še danes prepevajo v številnih jezikih. Najprej je osvojila Evropo, ko pa je enkrat prišla do Amerike in so jo prevedli angleščino, je osvojila svet. Sveta noč je sicer nastala v času velikih religioznih, kulturnih in političnih sprememb. Še danes se kdo vpraša od kod je avtor dobil zanjo navdih. V upanju, lju-bezni, zaupanju v Boga? Je bilo pa zanimivo, da se dolgo tudi ni vedelo, od kod original. Ljudje so ugibali - naj bi šlo za ljudsko pesem iz Tirolske, kaj če jo je morda spisal sam Mozart in podobno.

Originalno ima pesem sicer šest kitic, vendar niso povsod vse prevedene. Pri nas imamo prevedene tri kitice. Na spletu pa najdemo tudi podatek, da jo je

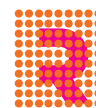

Notranost kapele Sveta noč / Foto: Alenka Brun

poslovenil Jakob Aljaž, ko je bil kaplan v Trziču, kjer so pesem leta 1871 tudi prvič zapeli.

In če se vrnemo nazaj h Gruberju, ki je ostal ves čas strastno predan glasbi in si je v življenju tudi pridobil ugled kot skladatelj. Umril

je sicer junija 1863 v Halleinu, kjer je tudi pokopan, slabih deset let pred tem pa je na prošnjo iz Berlina spisal poseben dokument, ki priča o avtentičnosti pesmi Svete noči, ki sta jo ustvarila skupaj s prijateljem Josephom Mohrom. (Se nadaljuje)

PRAZNOVANJA

KRIV JE BIL DEŽNIK

V petek, 29. decembra, bo minilo petdeset let, odkar sta usodni da dahnila Jerca Srebrnjak, rojena Sušnik, z Meje in Peter Srebrnjak iz Vogelj.

Alenka Brun

Zakonca, ki bosta v tem tednu praznovala zlato poroko, je v bistvu združil dežnik. Za vse je bila kriva »marela«, bi lahko rekli po domače.

Jerca in Peter Srebrnjak, pripovedujejo domači, sta se spoznala kar pri Jerci doma na Meji. »Ob prvem obisku je Peter spremljal prijatelja, ki je prišel na obisk k Jerci. Pa mu je že pred odhodom vztrepotalo srce in ves zmeden je pozabil vzeti dežnik. To pa je bil tudi razlog za njegov drugi obisk, s katerega je ponovno odšel brez dežnika. No, potem pa je tudi Jerci vztrepotalo srce in za ponovna snidenja dežnika nista več potrebovala.«

Srebrnjakova sta se poročila 29. decembra 1973 v župnijski cerkvi spreobrnitve apostola Pavla v Mavčičah.

Po poroki je sledilo poročno slavlje v Srednji vasi.

Imata sedem vnukov

Ob službi sta zakonca – Peter je bil samostojni slikopleskar, Jerca pa je bila zaposlena v Iskri – zgradila novo hišo v Trbojah. V njej sta nudila topel in varen dom svojim trem otrokom: Barbari, Petri in Primožu. Vsi trije otroci so ju tudi že razveselili z vnuki, na kate-re sta zlatoporočenca neizmerno ponosna in sta zanje pripravljena narediti prav vse. Imata jih kar sedem, štiri vnuke in tri vnukinje.

Našla sta tudi čas zase

Seveda sta si ob vsem delu znala vzeti tudi čas za druženje. Peter Srebrnjak je, odkar se je preselil v Trboje, zagret gasilec in član PGD Trboje, njegova soproga pa je bila ustanovna članica Trbojskih ljudskih pevok. Zadnjih deset let zakonca najbolj razveseljuje

Jerca in Peter Srebrnjak sta se poročila 29. decembra 1973. Letos praznujeta zlato poroko. / Foto: osebni arhiv

kolesarjenje in skupaj sta prekolesarila ne samo velik del Slovenije, ampak tudi del Avstrije in Hrvaške.

Predzadnji dan decembra

»Z zahvalno mašo, ki bo to soboto v cerkvi Marijinega

vnebovzeta v Trbojah, se bomo Bogu zahvalili za skupaj prehojeno pot ter ga prosili, naj jima nameni še mnogo, mnogo skupnih radostnih, zdravih in lepo preživetih let,« se povedo domači.

Novorojenčki

V minulem tednu so v kranjski porodnišnici našli 23 porodov, rojenih je bilo 10 dečkov in 13 deklic. Najtežji je bil deček s 4415 grammi, najlažji pa prav tako deček – tehtal je 2155 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 17 otrok, od tega 13 deklic in 4 dečki. Najlažji in najtežji sta bila dečka – prvemu je tehtnica pokazala 2230, drugemu pa 3940 gramov.

»Ocean«
Pozdravljeni, Tanja, berem vaše odgovore in bi vas rada tudi sama vprašala, kdaj bom spet srečna in ljubljena. Sem ločena, z novim partnerjem sva sezidala hišo, v kateri pa ni vedno veselo. Kaj me čaka? Umiritev ali razhod, delitev hiše na pol ali prodaja? Kaj pa moje zdravje in odnosi s hčer-kama? Zanima me tudi, ali se bo na sodišču zadeva odvila v moj prid ali ne. Hvala vam.

Saj veste, hiša je na zunaj lahko videti najlepša, znotraj pa se lahko dogaja kar koli. Od smeha pa vse do žalosti. Ne vidim vam razhoda in ne delitve premoženja. Vajin odnos se bo umiril. Kot vidim, se imata še vedno rada, sta pa vsak zase preživljala težje obdobje. In namesto da bi se pogovorila, sta naredila obratno. Kot lepa beseda lepo mesto najde, slaba beseda prinese slabo. Vse se bo uredilo. Če

premišljujete o preteklosti, naj vam povem, da je bila odločitev za ločitev pravilna. Zdaj v tej novi zvezi pa se vam splača ne potrpeti, kot so nas včasih učili, ampak dati obema še eno priložnost. Zadeva na sodišču se bo rešila v vašo korist, brez skrbi. Počasi gre proces proti koncu, kar za vas pomeni, da se boste končno znebili bremena. Pri zdravju vam razen izgorelosti ne vidim drugega, imate pa prav kmalu dobre spremembe in s tem boljše počutje na splošno. Odnos s hčerkama ... vsekakor boste presenečeni pri obeh, in to pozitivno. Lep pozdrav in srečno. Ko prižgejo se luči, vsak v srcu si nekaj zaželi. Naj leto bo prijazno, naj bodo prijazni v njem ljudje, naj misli bodo iskrene in veselo bo srce.

Vsem želim srečno v letu 2024. Tanja

Žan Simonič je zmagovalc letošnje Kmetije

Štajerec Žan Simonič (26) je pred kratkim slavil končno zmago v resničnostnem šovu Kmetija. Osvojil je petdeset tisoč evrov. Že ob vstopu v oddajo je bil jasen, da ga zanima samo zmaga, dopuščal je celo možnost romance – in zgodilo se mu je oboje. Zavedal se je, da spada med resnejše kandidate za zmago, poznal je nekaj kmečkih opravil, a v resničnostnem šovu nikoli ne veš, kaj se lahko

Žan Simonič in voditeljica Natalija Bratkovič zadnjič v areni / Foto: arhiv oddaje

zgodijo zaradi taktiziranja. Sotekmovalci so se ga večkrat želeli znebiti, a neuspešno. Na koncu mu je uspelo in postal je veliki zmagovalc desete sezone Kmetije. »Vedno, ko se za nekaj odločim, grem na vse ali nič in verjamem v svoj uspeh. Prav zaradi tega mi v večini primerov uspe. Na Kmetiji sem se od drugih razlikoval v zbranosti, iznajdljivosti in mirnosti. Mislim, da me je točno to pripeljalo do končnega rezultata,« je povedal Simonič. Jubilejna sezona je sicer postregla s številnimi dvoboji, kot novost pa je produkcijska ekipa na posestvo pod krinko poslala dva novinarja Kmečkega lista, ki sta popestrila dogajanje. Tekmovalci, ki so prišli do finalne arene, so na posestvu preživeli okroglih sedemdeset dni, od tega je več kot dvajset dni deževalo. Za nami je Kmetija, sporočajo ustvarjalci, ki se lahko pohvali z najvišjim številom bojev v areni doslej. Vabijo pa tudi že v novo, enajsto sezono resničnostnega šova, prijave že zbirajo na 24ur.com.

Prednovoletni koncert v Bohinjski Bistrici

Med številnimi prazničnimi decembrskimi koncerti v dvorani Danica v Bohinjski Bistrici 30. decembra napovedujejo veliki prednovoletni koncert. Na velikem odru pod zvezdami bodo nastopili znani Rok'n'Band z Rokom Ferengjo in Balkan Boys, slovenska skupina z balkansko dušo. Koncert se začne ob 21. uri, Balkan Boys bodo nastopili drugi, napovedani pa so ob 23. uri.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Sonček«

Spet se mi je nabralo težav oziroma stare še kar trajajo. Sem v velikem stresu, predvsem zaradi hčere in mame, zato zelo malo spim; čaka pa me pregled želodca. Bo vse v redu? Rada bi vprašala za hčer. Ali bo uspešno opravila prakso v tujini? Že dolgo se zelo nesramno obnaša. Kako pa sta s fantom? Hvala.

Težave so, ampak se tudi rešujejo. Malo preveč se vam jih je nabralo in zato ni nič čudno, da ne spite, saj stalno premišljujete. Prva stvar, ki jo morate nujno narediti, je, da prenehate misliti na določene ljudi, se pravi na hčer in mamo. Se strinjam z vami, da je ključni problem v vaši mami, ki hoče imeti nadzor

nad vsem, in kadar ga nima, vi potegnate kratko. Hči bo uspešno opravila prakso in v prihodnosti se ji obeta zelo dobra poslovna pot. Na področju ljubezni se ji bo kmalu v začetku leta zgodilo nekaj nepričakovanega. Kar se tiče njenega obnašanja, vam svetujem, da se umaknete, saj ji le na ta način lahko daste vedeti, da vam njen odnos ni všeč. Ni treba, da imate vedno čas. Najdite izgovor, ni pomembno, kakšnega. Glede mame nimam besed, res je žalostno, da to počne. Ampak vi imate svoje življenje, zato zadihajte s polnimi pljuči. Težave, ki jih imate z želodcem, so psihičnega izvora, kar seveda ni nič čudnega. Imejte se radi. Želim vam vse dobro.

LAŽJI SUDOKU

5				9	3		7	6
1			5	4		3		
	2	9			6	4		
7		3					4	
2	9			8			5	7
	6					2		1
		7	8			9	1	
		2		5	4			8
4	8		9	6				3

Rešitev:

5	2	1	2	9	6	1	8	7
8	7	9	1	6	7	5	3	4
9	4	6	5	8	2	7	1	3
1	9	5	6	8	3	7	4	2
7	2	9	1	6	5	8	3	4
6	5	7	8	9	1	2	3	4
5	8	7	9	1	2	6	3	4
2	6	5	9	4	1	8	7	3
9	1	8	7	6	2	9	5	4
6	1	5	8	7	9	3	4	2

TEŽJI SUDOKU

7		6		4		3		
	2	3	5		1	6	8	
			7		3			
8		5				7		3
			1		7			
2		4				5		1
			8		5			
	3	7	9		6	2	4	
		8		7		1		

Rešitev:

5	2	1	2	9	6	1	8	7
8	7	9	1	6	7	5	3	4
9	4	6	5	8	2	7	1	3
1	9	5	6	8	3	7	4	2
7	2	9	1	6	5	8	3	4
6	5	7	8	9	1	2	3	4
5	8	7	9	1	2	6	3	4
2	6	5	9	4	1	8	7	3
9	1	8	7	6	2	9	5	4
6	1	5	8	7	9	3	4	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

JZ Ratitovec, Otoki 9a, 4228 ŽELEZNIKI

Športna dvorana Železniki

Petek, 29. december 2023

od 15. ure dalje hamburgerji in palačinke pred dvorano
ob 17. uri čarodej Toni in dedek Mraz *Vstop je brezplačen.*
ob 18. uri delavnica za otroke
ob 20. uri mega žur s Fehtarji + predskupina Kvartet za 5

JAVNI ZAVOD
RATITOVEC
ŽELEZNIKI

www.jzr.si Selška dolina-svet pod Ratitovcem visitselskadolina

Želimo vam vse dobro, polno veselja in uspeha v novem letu 2024.

SESTAVIL: KALAN	BRZOJAV	LASTNICA	GLASBENICA FORTE	NASELJE VZHODNO OD SELCE	AKTINIJ	AZIJSKA POLJSČINA	BREZDOMINEC	REKA V RUSIJI	STAR IZRAZ ZA KIS	GLASBENIK AHACIČ	ANGELINA JOLIE	ZELIŠČNI NAPITEK	GORENJSKI GLAS	TOKOVNI POSREDNIK	RIMSKI PESNIK	SESTANEK	PETRA RAMPRE	GLASBENIK MISDARIS	SIROTA	RIMSKI ZALOZNIK	ODBOJKAR URNAUT	SLONOV .CEKAN	VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI
NAŠA PEVKA (T. K.)		9											DIHALNA PRIPRAVA						6				
ENAKOPRAVNOST													NAUK O ENERGIJI BIRO, PISARNA		16								
SIBIRSKI VELETOK					MEHKA TKANINA ATLET BOLDON	11					POLETNI MESEC RAZVALINA	8					CESTNA VLJUGA		10				
DEL KOLESAR-SKE DIRKE									5			OSKRBA, REJNIŠTVO KRAJ S. OD DRNIŠA									3	ZDRAVNIK (ZASTAR.)	
GARY NEVILLE			HLAPLJIVA TEKOČINA PRILIZVALEC					REVOLUCIONAR LEVSKI	KOŠARKAR DONČIČ PEVKA MORISSETTE						MESTO NA OBALI								PESNIK MENART
ODŽAGAN KOS DEBLA				OLJKIN PLOD DOLŽINA IZSTRELKA						REDKA KOVINA (In) SULTANOV RAZGLAS													
KISLINA (LAT.)					IT. SMUČAR (IVANO) DRŽAVA V ZDA	19									ZVONE AGREŽ AMERIŠKA VALUTA				15				
OVRATNI DEL OBLACILA	2								AM. IGRALKA (SUSAN) ATLANTSKI PAKT														
APATRID EDALINI ENIJ KNAPE SARANDON		SLOVENSKI KOLESAR (TADEJ) UMETNIŠKO DELO OKRNEK (KNJIZNO)				14							REKA V SEVERNI ITALIJI		VZKLJK NA BIKOBORBI								
NIZKA POSODA ZA PEČENJE									IGRALKA BEVK KISLA REPA (EKSPR.)						RUT, ROVT GL. MESTO FILIPINOV								
OSKAR KOGOJ			NERA ZA RITEM NEVESTINA OPREMA					MESNA JED V ZELJNIH LISTIH KRAJ V DALMACIJI													MORALA		MUSLIM. SVETA KNJIGA
MESTNI ZNAK				KAN. PEVKA (CELINE) BOLNIŠKA OSKRBA						ZEMLJIN NARAVNI SATELIT		ZAPIS PO PRIPOVEDI KRAJ PRI DOMŽALAH								12			
SLADKO TROPSKO SADJE						1		TROJA, ILIOS BOKSARKA KOZIN								TINA OGOREVC RIMSKI HIŠNI BOG							
DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI			13		LENA OSEBA RIHARD JAKOPIČ							4	SODOBNIK KELTOV VLADO KRESLIN										
BESEDNA PREAMKANKA								KRAMA, ŠARA															
ROK APIH			VRSTA ŽITA					LETOVIŠČE PRI KOPRU				18											

Za vaše nadobudneže in njihove prijatelje organiziramo nepozabne zabave za rojstni dan s

ŠKRATOM VIGENJCOM in PUNČKO LUČKO

V BAZENU ALI ŠPORTNI DVORANI

PREŽIVITE NOVOLETNE POČITNICE V NAŠIH SAVNAH IN BAZENU V ŽELEZNIKI

od 26.12. do 2. 1. 2024 smo za vas podaljšali delovni čas do 22. ure zvečer (25. 12. in 1. 1. zaprto).

NOVOST: V BIFEJU NA BAZENU BO OD 28. DECEMBRA V PONUDBI TUDI PRAZNIČNI ZAVITEK.

NAGRADE: 1. nagrada: 2-krat VSTOPNICA za BAZEN S SAVNO in PICA, 2. nagrada: 1 VSTOPNICA za BAZEN S SAVNO in PICA, 3. nagrada: 1 VSTOPNICA za SAVNO

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. **Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti.** To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov krizanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Zadnji rok za oddajo je petek, 5. januarja 2024.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19		

POROKA PRI SEDEMNAJSTIH, 1. DEL

Pojdi, ne maramo te več!

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Ko je Mateja spoznala Naceta, je bila stara komaj dobrih 17 let. Znal jo je obračati, govoril ji je stvari, o katerih je lahko brala le v knjigah. Zaljubila se je vanj, zanosila, sledila je poroka.

»Ko so doma izvedeli, da sem noseča, so me napodili od hiše! Leta 1980, konec septembra, sem se preselila k njegovim staršem, ki me sprva niso sprejeli z odprtimi rokami,« se spominja Mateja.

»Potem pa je umrl tast, Nace je 'pozabil', da je poročen, tašča pa se je v osamljenosti navezala name. Bila sem še premlada, da bi razumela, kaj se dogaja okoli mene. Dolgo so me imeli za nezaželeno tujko, zaradi molka, ki je zavladal v kuhinji, ko sem vstopila vanjo, mi je bilo zelo hudo. Upala sem, da mi bo Nace vsaj takrat, ko bo doma, stal ob strani, a se to ni zgodilo. Bila sem le ena od deklet, s katerimi je spal. Do mene ni čutil ljubezni, v poroko ga je prisilil oče, ki je bil takrat zelo bolan. Lahko pa tudi zato, ker je nekje slišal, da so moji starši zelo bogati. Pustila sem šolo, denarja pa nisem imela niti toliko, da bi si kupila nekaj spodnjega perila. Tik pred porodom se

me je usmilila tašča. Skupaj sva odšli v trgovino in nabavili nekaj oblačil za dojenčka in tudi zame. Pisala sem mami, naj mi pomaga, a od nje ni bilo nobenega glasu.

Sin se je rodil spomladi leta 1981. Že od jutra sva s taščo prebirali krompir. Pomagala sem ji prenašati težke gajbice. Okoli druge ure ponoči so se začele bolečine v trebuhu. Nisem vedela, da so to popadki. Segrela sem vodo za termofor in si ga dala na trebuh. Potem se je iz mene ulil slap. Ustrašila sem se in začela klicati taščo. Kje je bil mož, nisem vedela. Takoj se je oblekla in stekla do bližnjega soseda, ker doma nismo imeli telefona. Ko se je vrnila, se je sin že rodil. Neutolažljivo sem jokala od strahu, saj sem bila prepričana, da se je rodil mrtev. Pa ni bil. Zelo sem ga bila vesela, mož, ki se je vrnil proti jutru, pa izjemoma tudi. Teden dni sem bila potem v porodnišnici. Po videzu sem bila še zmeraj podobna šolarici, vsi so bili zelo prijazni do mene, kar mi je bilo všeč.

Ob krstu so njegovi domači naredili slanje, povabili so sorodnike in sosede. Dobil sem veliko praktičnih daril in tudi nekaj denarja. Na srečo sem ga še pravočasno skrila. Če ga ne bi, bi mi mož pobral vse. Takrat je že veliko pil, rekel mi je, da zato, ker se sramuje, da ga niso sprejeli v JLA. V dno srca se mi je smilil, četudi njemu ni bilo mar zame. Sinček Matej je imel osem mesecev, ko sva šele z možem imela spolne odnose. Okužil me je s kapavico. Bolečine, ko sem šla na vodo, so bile neznosne. Da je nekaj narobe z menoj, so ugotovili na zdravniškem pregledu za mojo prvo službo. O, kako mi je bilo

nerodno, ko so mi povedali, da sem okužena! V ordinaciji sem se zjokala, medtem ko sem prisegala, da spolnih odnosov nisem imela z drugim kot z možem. Ob odhodu domov me je zdravnica objela in me prosila, naj pazim nase.

Nace je bil del ekipe, ki je postavljala montažne hiše doma in v tujini. Navadila sem se na to, da živim sama, da sem osamljena, da me tašča 'komandira', kot bi bila stara pet let. V meni je rasla trma, nekakšno uporništvu. Vedno bolj sem bila prepričana, da nisem tako ničvredna, kot mi hočejo vsi dopovedati. Začela sem razmišljati, da bi se preselila na svoje. Sinček je bil star že tri leta, lahko bi ga dala v vrtec. A me je tašča pregovorila, da tega nisem storila. S težkim srcem sem jo ubogala. Predstavljate si, bila sem stara komaj 22 let, željna ljubezni, a tako prekleto osamljena...

Kakšno nedeljo sem po maši z otrokom sedla na avtobus in se odpeljala v rojstni kraj. Sprehodila sva se po ulici, kjer so živeli starši, a domov si nisem upala. Moje življenje je bilo prazno in pušto, kot bi živela za samostanskimi zidovi. Ob sebi nisem imela nikogar, s katerim bi se pogovarjala, ki bi mi kaj svetoval. Živela sem od danes na jutri. Zjutraj sem se odpeljala v Škofjo Loko v službo, se vrnila domov, pomagala tašči pri delu okoli hiše, s sinom naredila domačo nalogo, kakšno uro gledala televizijo in šla spat. Nisem imela prijateljev, mož je hodil po svojih poteh, domači so se mi odrekli, sama sebi sem se zdela kot kup dreka, ki nima pravice do sreče.

Prihranila sem toliko, da sem se kljub taščinemu

negodovanju prijavila na ure za šoferski izpit. Sama sebi nisem mogla verjeti, da sem se ji uprla. Eden od inštruktorjev je bil tudi Nacetov nekdanji sodelavec. Med urami vožnje sva se veliko pogovarjala. Bila sem prepričana, da je Nace še zmeraj na delu v Nemčiji, pa ni bilo tako. Zaradi pijančevanja so ga vrgli iz službe, vrnil se je v domovino, kjer se je potikal od ene gostilne do druge. Izvedela sem tudi, da se je v času moje odsotnosti večkrat oglasil pri tašči. Dajala mu je denar. Je to počela prostovoljno ali zato, ker ji je grozil, nisem nikoli izvedela. Celo tašča, za katero sem mislila, da ji je vsaj malo mar zame, mi je lagala! Prepričevala me je, da je normalno, da je za nekatere moške služba prva. Potem pa sem izvedela, da se me je z njeno vednostjo izogibal, niti toliko nisem bila vredna, da bi enkrat samkrat počakal name in mi rekel dober dan.

Nikomur nisem povedala, niti sinu ne, da sem začela iskati stanovanje. Z nakupom avta sem še malo počakala, denar sem potrebovala za opremo. Ob slovesu sem taščo zelo iskreno objela. Nič ji nisem zamerila. Po moževi smrti za oporo ni imela drugega kot mene, pa se je bala, da bi še mene izgubila.

Sredi selitve sem izvedela, da mi je umrla mama. Kaj naj naredim? Naj grem na pogreb ali ne? Me bodo po 15 letih doma sploh prepoznali? Niso me spustili v hišo. Sestra me je odslovi-la že na vratih z besedami, da je mama zbolela in umrla zaradi mene. Ker je nisem ubogala in sem se poročila z največjo barabo pod soncem...«

(Konec prihodnjič)

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Pred nemi je še novo leto, ko prav tako želimo svojim najbližjim pripraviti kaj posebnega in okusnega, zato je tu še nekaj jedi, ki jih lahko vključite v praznični meni. Naj vam obenem zaželim vse dobro v novem letu ter čim več uspešnih kuharskih podvigov. Srečno!

Svinjska pečenka z žajbljem

Potrebujemo 1 kg svinjske ribice, žlico moko, 3 žlice masla, 4 žlice olja, vejico rožmarina, 15 svežih žajbljevih listov, 1,5 dl suhega belega vina, 3 dl juhe (lahko iz kocke), sol in poper.

Meso popopravimo in potresemo z moko. V pekaču segrejemo olje in maslo ter na štedilniku na ne premočnem ognju meso z vseh strani popečemo. Nato dodamo rožmarin in žajbljeve liste ter zalijemo z vinom. Povišamo temperaturo ter počakamo, da vino izhlapi. Potem meso solimo, dolijemo malo juhe, pekač pokrijemo ter ga damo v ogreto pečico na 190 °C ter pečemo približno uro in pol. Med pečenjem dolivamo malo juhe. Meso odkrijemo zadnjih 10 do 15 minut, da se lepo zapeče. Zraven postrežemo krompir, zelenjavno prilogo in solato.

Pečeni jajčevci s tunino

Potrebujemo 4 jajčevce, žlico olja, 2 čebuli, 4 stroke česna, 9 žlic kruhovitih drobtin, 2 žlici sesekljane peteršilja, 2 žlici sesekljane zelene, žličko timijana, sol, poper, 3 jajca, 4 majhne ali 2 veliki konzervi tunine in 200 g sira.

Pečico ogrejemo na 180 °C. Jajčevce operemo, jim odrežemo pecelj in jih prerežemo po dolžini. Z žlico ali nožem izdolbimo meso, vendar naj ga ostane ob lupini vsaj 5 mm. Meso jajčevcev in čebulo skupaj s česnom zmeljemo s paličnim mešalnikom ter dodamo drobtine. Tuno z vilicami zdrobimo, jajca stepemo. Vse sestavine dobro premešamo ter s tem napolnimo jajčevce ter jih v naoljenem pekaču pečemo približno 30 minut. Pet minut pred koncem jih vzamemo iz pečice, po vrhu potresemo z ribanim sirom, damo nazaj ter zapečemo, da se sir stopi. Postrežemo s pire krompirjem in solato.

Zelena v solati

Potrebujemo gomolj zelene, 5 kislih jabolk, sok polovice grenivke, pest grobo narezanih orehovitih jedrc, vrečko majoneze, 250 ml sladke smetane, sol, poper in piment.

Olupimo in nastrgamo zeleno in jabolka, prelijemo s sokom grenivke, majonezo in smetano, začimimo s soljo, poprom in pimentom ter potresemo z orehovimi jedrci.

Penina z avokadom

Potrebujemo 1 popolnoma zrel avokado (cca 250 g), 250 ml temeljito ohlajene polsuhe penine in kajenski poper.

Avokado razpolovimo in odstranimo koščico. Meso z žličko izdolbimo iz lupine. Zmeljemo ga v gladek pire. Z metlico za sneg pireju rahlo primešamo polovico penine in mešanico za 15 do 20 minut postavimo v hladilnik. Tik pred serviranjem rahlo primešamo preostalo penino. Pijačo nalijemo v štiri temeljito ohlajene kozarce. Na rahlo jo poprašimo s kajenskim poprom. Če imamo možnost, jo okrasimo z meliso.

Naj zadiši po piškotih

ERIKA JESENKO

Praznični dnevi bodo še bolj čudoviti, če jih odišavimo z vonjem sveže pečenih piškotov.

Za pripravo kakavovih piškotov s kokosom potrebujemo: 200 g moko, 80 g kokosove moko, 30 g kaka-va, 1 jajce, 140 g masla sobne temperature, 50 g sladkorja v prahu, pol pecilnega praška, ščep soli, marelično marmelado.

Skupaj zmešamo moko, kokosovo moko, kakav, sladkor, pecilni prašek in ščep soli. V mešanico zmešamo jajce in na kocke narezano maslo ter vse skupaj zgnetemo v testo, ki ga za pol ure

postavimo v hladilnik. Ohlajeno testo razvaljamo na pomokani površini na pol centimetra debelo in s pomočjo modelčkov za piškote izrežemo poljubne oblike. V polovici piškotov na sredini izrežemo še manjši krogec.

Piškote položimo na pekač, prekrit s peki papirjem. Pečemo v pečici, segreti na 170 °C, od 10 do 15 minut. Piškote ohladimo in tiste brez luknje namažemo z marmelado in pokrijemo s piškoti z luknjico.

LAHKE JEDI

1 žlica začimbne mešanice za medenjake, lupinica ene limone, 1 žličko pecilnega praška, ščep soli, 150 g čokolade.

Skupaj zmešamo obe moki, sladkor, vanilin sladkor, začimbe, limonino lupinico, pecilni prašek in sol. Dodamo na lističe narezano maslo in jajci ter vse skupaj zgnetemo v testo. Nazadnje vmešamo še ovsene kosmiče in na majhne koščke narezano čokolado. Iz testa oblikujemo za oreh velike kroglice in jih polagamo na pekač, prekrit s peki papirjem. Pečemo v pečici, segreti na 180 °C, 20 minut.

Čas je največje darilo

Jesenice – Srednja šola Jesenice je v četrtek pripravila božično-novoletni koncert pevskega zbora Letim, ki pod vodstvom Nataše Vester Trsegglav uspešno deluje že deset let. Zbor so ustanovili predvsem z namenom ohranjanja slovenske popevke, saj so na šoli zaznali, da je dijaki ne poznajo več. Večer so začeli s pesmijo Oj, Triglav, moj dom, ki je postala že kar zaščitni znak šole. Z njo so se namreč zbor in spremljajoče plesalke predstavili tudi predsednici države Nataši Pirc Musar. Glavno sporočilo prazničnega koncerta je po besedah Nataše Vester Trsegglav bil, naj si vzamemo čas. »Čas je največje darilo današnjega časa. To je edina stvar, ki jo zares lahko podarimo in nam ostane v spominu. Ne stvari, ampak čas,« je dejala.

Pevski zbor Letim / Foto: Nik Bertonec

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

ZA upanje

Prinesimo upanje družinam in posameznikom v večjih stiskah.

UPANJE5 na 1919
UPANJE10 na 1919

S poslanim SMS sporočilom boste darovali 5 ali 10 EUR.

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, A1, Telemacha, T-2 in Bob.

Božična pravljica za otroke

V vadbemem centru Liparius so minulo soboto pripravili Božično pravljico za otroke. Prireditev je bila za vse brezplačna, ponoviti pa so jo morali kar trikrat.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Kar 110 otrok in njihovih staršev je uživalo na sobotni prireditvi, ki so jo prvič organizirali v vadbemem centru Liparius na Trati. Dogodek so poimenovali Božična pravljica za otroke.

»Vse smo organizirali popolnoma prostovoljno. Začelo se je z idejo, da bi letos gostili Božička. Starši so ot-

dostopali do pisma Božičku. Ko so ga natisnili, je nanj otrok narisal ali napisal, kaj si želi od Božička. Pismo so odnesli v za to namenjene nabiralnike, ki so bili postavljeni na treh različnih lokacijah. Ko sem pisma prejela, sem vsakemu otroku poslala personaliziran Božičkov posnetek in odzivi so bili res prisrčni. Za konec je Božiček v posnetku otroke po-

Po prijavi so starši po elektronski pošti prejeli sporočilo z navodili, s katerimi so dostopali do pisma Božičku. Ko so ga natisnili, je nanj otrok narisal ali napisal, kaj si želi od Božička.

roke prijavili na naši spletni strani. Po prijavi so po elektronski pošti prejeli sporočilo z navodili, s katerimi so

vabil na dogodek,« je povedala Katarina Lipar, ki se je za okrasitev prostora obrnila kar na podjetja, saj je želela,

V Lipariusu so pripravili zanimiv brezplačen dogodek za otroke. / Foto: Vilma Stanovnik

Otroci so z animatorkami ustvarjali božične izdelke.

/ Foto: Vilma Stanovnik

da bi bil dogodek za vse otroke brezplačen. »K dogodku je pristopilo podjetje Odeja in nam darovalo odrezke, s katerimi smo ponazorili sneg, Merkur nam je daroval jelko, nekaj okraskov in lučk, v podjetju Gubanc pa so nam darovali balo belega filca in nekaj odrezkov. Prostor nam je z njihovo pomočjo uspelo lepo okrasiti,« je pojasnila Katarina Lipar.

Otroci so nato minulo soboto nasmejani prišli v Liparius, zaradi velikega odziva pa so morali dogodek ponoviti kar trikrat.

Najprej so imeli lutkovno predstavo Čarobne sani, nato so poslušali pesem, zaigrano na citre, ter božične pesmi. Naslednja postaja je bila ustvarjanje božičnih

izdelkov, nato pa je vsak otrok dobil v roke lučko in jo čez okrašeni hodnik odnesel v dvorano, kjer so se prižgale praznične luči. Otroci so nato priklicali Božička, ki jim je razdelil darila. Ta darila so starši prinesli sami. Na koncu je sledilo še božično rajanje, vsi pa so se lahko z Božičkom tudi slikali. Starši in otroci so lahko med dogodkom spili čaj in se posladkali s sladkimi dobrotami.

»Za celotno izpeljavo prireditve sem porabila precej ur, seveda je bilo tudi nekaj stroškov. Sem pa vesela, ker se je kar deset naših animatork prijaviло, da so prostovoljno sodelovale pri dogodku,« je bila na koncu zadovoljna Katarina Lipar.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglašev in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Ob devetdesetletnici Rafka Irgoliča

Tržič – V dvorani Kulturnega centra Tržič bo v sredo, 27. decembra, ob 18. uri predstavitev knjige Nepozabno življenje, v kateri je Ivan Sivec predstavil življenjsko in glasbeno pot Rafka Irgoliča. Ob pogovoru s priljubljenim pevcem in avtorjem bio-

grafije bodo člani Mladinskega gledališča Tržič skupaj z glasbenimi, plesnimi in pevske gosti pripravili kulturni program, s katerim se bodo poklonili legendi slovenske zabavne glasbe.

KONCERTI

Čudež božiča

Cerklje – V župnijski cerkvi v Cerkljah bo v sredo, 27. decembra, ob 19. uri božično-novoletni koncert Godbe Cerklje z naslovom Čudež božiča. Prostovoljne prispevke bodo namenili obnovi Kulturnega hrama Ignacija Borštnika.

Koncert ob jaslicah

Tržič – Pevsko društvo Zupan v sredo, 27. decembra, ob 19. uri vabi na tradicionalni koncert ob Tekčevih jaslicah. Nastopili bodo vokalna skupina Lipa, kvintet Pueri cantorum, otroci družine Zupan in mešana vokalna skupina, zbrana posebej za koncert.

desetdnevna vremenska napoved

Sreda 27. 12.	Četrtek 28. 12.	Pete 29. 12.	Sobota 30. 12.	Nedelja 31. 12.
-1/7°C	-2/10°C	2/8°C	1/6°C	-3/4°C
Ponedeljek 1. 1.	Torek 2. 1.	Sreda 3. 1.	Četrtek 4. 1.	Petek 5. 1.
-5/4°C	0/6°C	0/7°C	0/5°C	0/4°C

tedenski koledar

	vzhod	zahod
27. 12. sre. Janez ○	7.45	16.22
28. 12. čet. Živko	7.45	16.23
29. 12. pet. David	7.45	16.24
30. 12. sob. Evgen	7.45	16.25
31. 12. ned. Silvester	7.45	16.26
1. 1. pon. novo leto	7.45	16.26
2. 1. tor. novo leto	7.45	16.27

NOVO

Knjiga »Še enkrat, prosim!« je namenjena glasbenim učiteljem, učencem in staršem. Jasmina Pogačnik, izvrstna učiteljica klavirja na Glasbeni šoli Kranj, jo je napisala srčno, duhovito in navihano, zato vam knjigo toplo priporočamo.

Ob obhajanju petdesetletnice poučevanja klavirja se spodobí, da kaj zapišem!

21 EUR
* poština

148 STRANI, TRDA VEZAVA

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Zbranih je 140 najboljših receptov slovenskih gospodinjstev, ki nam lahko popestrijo jedilnike. Razdeljeni so na skupine jedi: juhe, predjedi, enolončnice, mesne jedi, ribe, zelenjavne jedi, solate, krompirjeve jedi, močnate jedi, testenine in sladice.

10 EUR
* poština

Spiralna vezava, 14 cm x 20 cm, 170 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Irena Stopar LUNINE BUKVE 2024

Lunin koledar s setvenimi podatki v skladu s luno, vrtni koledar, strokovnjakinje za zelenjadarstvo in horoskop za leto 2024. Prihodnje leto bo v znamenju Sonca.

9,90 EUR
* poština

Število strani: 52 strani
Mere: 23,5 x 32 cm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

VSELJIVO hišo z vrtom v Podnartu ali bližnji okolici, tel.: 041/731-016 23003264

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

MERCEDES-BENZ Vito, letnik 2008, nič rjav, 300.000 km, cena 7.800 EUR, tel.: 041/758-972 23003268

MOTORNA KOLESA

PRODAM

SKUTER, samo 3.000 km, kot nov, 49 cm, ima 2 brzini 50 in 60 blokade, tel.: 041/758-972 23003267

KURIVO

PRODAM

PELETE za kurjavo, tel.: 031/271-151 23003265

SUHA bukova in mešana drva, bukove butare ter rasklje – okroglice, tel.: 031/826-621 23003040

SUHA bukova drva in PVC cisterno za gorivo, tel.: 041/335-878, Bled 23003270

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, knjige v besedi in sliki iz mističnih (pre)-izkušenj avtorja. Lepo darilo, tel.: 040/567-544 23003145

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

TRAKTOR Deutz 45, letnik 1986, malo obnovljen, cena 4.000 EUR, tel.: 041/758-972 23003266

KUPIM

ODKUP traktorjev in kmetijske mehanizacije, v kakršnemkoli stanju, tel.: 041/255-834 23003104

PRIDELKI

VINO cviček in dolensko belo, možna dostava, tel.: 041/830-461 23003173

PRODAM

DOMAČI gozdni in cvetlični med, tel.: 040/419-366 23003263

MESO mladega bika, krmljen s suhim senom, tel.: 041/923-218 23003271

VZREJNE ŽIVALI

VISOKO breje telice simentalke, pašne, tel.: 040/610-958 23003230

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 23003051

BIKCE čb, stare od 10 do 20 dni, tel.: 040/728-264 23003262

PRAŠICE za nadaljnjo rejo, tel.: 070/694-705 23003272

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23003053

RAZNO

PODARIM invalidske pripomočke in prodam motorno nitkarico, tel.: 041/356-044 23003273

PRODAM

LESENE gajbice za krompir ali sadje, tel.: 031/413-236 23003269

Sušenje mesa
Pot do vrhunskih izdelkov

Od nekdaj so suhe mesnine iz celih kosov mesa ponos kmetij. Izvirni izdelki iz svinjskega stegna, slanina, vratovine ter izdelki iz govejega, divjačinskega mesa in mesa drobnice bogatijo našo dediščino. Z novimi praktičnimi in teoretičnimi znanji o sušenju in dolgotrajnem zorenju bodo izdelki še kakovostnejši. Izvirni izdelki iz svinjskega stegna, slanina, vratovine ter izdelki iz govejega, divjačinskega mesa in mesa drobnice bogatijo našo dediščino.

14 EUR
* poština

168 strani, brošura, 17 x 23 cm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Izdelovanje klobas, salam in želodcev

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarčno ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

14 EUR
* poština

Cena knjige je

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

RADIO KRANJ 97.3

tvoji najljubši hiti

radio GORENC Širim veselje!

Osrednje slovenska 93,8 MHz | Jesenice 92,1 MHz | Tržič 95,1 MHz

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 24. 12. 2023
5, 16, 31, 35, 39, 40 in 25

Loto PLUS:
1, 14, 20, 27, 35, 41 in 16

Joker 6: **7 8 3 8 2 3**

Predvideni sklad 27. 12. 2023 za Šestico: **700.000 EUR**

Predvideni sklad 27. 12. 2023 za 6 plus: **320.000 EUR**

Največji dobitek za Joker 6: **300.000 EUR**

ZAHVALA

Dne 12. decembra 2023 je v 84. letu svojo življenjsko pot sklenil dragi brat in stric

BRANKO TOLAR
Lukov Branko s Prtovča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, za ustna in pisna sožalja. Hvala vsem za podarjene sveče in cvetje. Iz srca se zahvaljujemo celotnemu osebju Doma Viharnik v Kranjski Gori za predano skrb in pomoč. Hvala pogrebni službi Akris, g. župniku Damjanu Proštu za lep pogrebni obred, g. župniku Tilnu Oberwalderju Zupancu za obisk v bolnišnici, pevcem, trobentaču za ganljivo zaigrano Branko tako ljubo Selško dolino. Hvala tudi Saši Trpin za vso pomoč in nasvete. Hvala vsem, ki ste ga v času bivanja v Kranjski Gori obiskovali, slehernega obiska je bil zelo vesel. Iskrena hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi Prtovč, december 2023

Štirinožno veselje v bolnišnici Ognjemet skozi oči skupnosti

Tako kot vsako leto so tudi tokrat pediatrični oddelek Splošne bolnišnice Jesenice obiskali policisti Policijske uprave Kranj ter Janez Tonejc, policijski vodnik službenih psov iz Policijske postaje vodnikov službenih psov Ljubljana, s štirinožnimi prijatelji. Tokrat so se dogodku pridružili tudi predstavniki Zlate pentljice in obdarovali male bolnike.

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – V trenutkih, ko se svet odene v pravljico, vzdušje in domovi napolnijo z radostjo ter toplino medsebojnih odnosov, se na drugi strani bolnišničnih sten odvija drugačna zgodba. Otroci, ki praznike preživljajo v bolnišnici, doživljajo posebno obliko osamljenosti, ki presega fizično odsotnost z doma. Da bi jim pričarali nasmeh na obraze, so jih pred prazniki obiskali prav posebni gostje – taki na štirih tačkah. Policijska uprava Kranj in Splošna bolnišnica Jesenice sta namreč organizirali že tradicionalno srečanje otrok s policisti in njihovimi službenimi pomočniki. Na tokratnem srečanju so se jim pridružili tudi otroci in predstavniki Zlate pentljice, ki še posebej dobro vedo, kako pomembno je zdravje. Pediatrični oddelek so v spremstvu vodnika Janeza Tonejca obiskali Sky in Neli, bratec in sestra pasme border collie, ter Ora, nemška ovčarka. Za otroke so pripravili pravi 'pasji šov', saj so se kužki valjali po tleh, pokazali, kako močne glasilke imajo, skakali skozi obroče in poskrbeli za radost otrok in tudi bolnišničnega osebja. »Zelo radi se udeležujemo tovrstnih obiskov, da polepšamo kakšen trenutek. Otroci čisto drugače dojemajo svet in sploh če so bolni in jim lahko kakšen trenutek le malo skrajšamo, se mi zdi, da je to nekaj res plemenitega. Poleg tega pa tudi psi potrebujejo družbo, socializacijo in stike,« je pojasnil Janez Tonejc.

Zlata pentljica obdaruje in razveseljuje

Dogodek so oplemenitili tudi gosti z Inštituta Zlata

Skakanje skozi obroče je še posebej navdušilo najmlajše. / Foto: Nik Bertonec

pentljica. Pridružila sta se ustanovitelja Ivo in Valerija Čarman, in kot je povedala slednja, je namen njihovega obiska pravzaprav povezan z željo otrok, ki je nastala ob avgustovskih poplavih. »V luči letošnjih poplav so si otroci želeli pomagati, in ker niso zmožni težkega fizičnega dela, so se odločili, da vse, kar prejmejo med letom, razdelijo drugim

ranljivim skupinam po Sloveniji,« je pojasnila. S seboj so pripeljali poln avto daril, 15-letni Luka Omerzu je za otroke pripravil posebne lesene smrečice, 11-letna Mija Sušnik pa jim je prebrala pravljico. Oba sta povedala, da vsem otrokom želita veliko zdravja, saj se sama najbolj zavedata, kako pomembno je. »Pred dvema letoma sem bil tudi sam za

praznike v bolnišnici zaradi možganskega tumorja in vem, kako je. Zato sem sedaj res srečen, da lahko drugim popestrimo praznike,« je dejal Luka, Mija, ki so jo prav tako navdušili policijski psi, pa je dodala, da je lepo razveseljevati druge otroke.

Opozorili na pirotehniko

Policisti so med drugim opozorili tudi na pomen zmanjševanja uporabe pirotehniko, saj ta ob nepravilni uporabi povzroča poškodbe, poleg tega pa nepredstavljivo negativno vpliva tudi na živali. Kot je pojasnil vodja policijskega okoliša Miroslav Volmajer, se trudijo pričarati božično-novoletno vzdušje tudi za otroke, ki so zaradi bivanja v bolnišnici malo prikrajšani praznikov, vseeno pa so njihovi obiski namenjeni tudi ozaveščanju o zloglasni pirotehniko. Policijski psi pa so med otroke raznosili tudi darila in poskrbeli, da dogodka še dolgo ne bodo pozabili.

Enajstletna Mija Sušnik z Inštituta Zlata pentljica je otrokom prebrala pravljico Snežakov prvi božič.

/ Foto: Nik Bertonec

Številna društva za zaščito živali so pozvala župane, naj se občine odrečejo javnim ognjemetom, saj ti vznemirjajo živali in negativno vplivajo na okolje. Zanimalo nas je, kaj o tem menijo občani.

Neža Kržišnik, Kranj:

»Zdi se mi, da v zadnjih letih res ni veliko ognjemetov, sploh ne vem, kje bi imeli javni ognjemet. Ko smo bili mlajši, se nam je zdelo super spremljati ta spektakel, vendar se mi ne zdi nič narobe, da se to zmanjšuje. Po drugi strani se mi pa ne zdi sporno, da je ognjemet ob polnoči, ampak samo za novo leto, ne že več dni prej.«

Jernej Kejžar, Kranj:

»Meni je popolnoma vseeno za te ognjemet. Rakete sem spuščal kot mlajši, zdaj pa že dolgo ne več. Škoda denarja. Slišim pa od znancev, da živali zelo trpijo zaradi tega. Občine bi denar, ki ga namenijo za ognjemet, lahko dale za kaj drugega, recimo boljše kolesarske poti.«

Ksenija Ponikvar, Kranj:

»Absolutno sem za ukinitve ognjemetov. Sosed ima psa in sem videla, kakšna groza je to. Niti ven si ne upa. Se pa že zdaj sliši pokanje med bloki. Mislim, da je to vprašanje, na katero bi morala odgovoriti skupnost. Naj se sami odločimo, ali to želimo. Denar naj gre raje za društva za zaščito živali.«

Miha Eržen, Kranj:

»Mislim, da so javni ognjemeti res redkost. Premikamo se v pravo smer. Ko sem bil otrok, sem tudi sam uporabljal pirotehniko, zdaj pa ne več. Me pa načeloma ne moti, vendar ker sem tudi sam imel mačka, se od tega oddaljujem. Velik podarek je na ozaveščanju, kar se mi zdi prav.«

Zara Marjanovič, Kranj:

»Zelo pozitivno se mi zdi, da se uporaba pirotehniko zmanjšuje. Imam veliko prijateljic, ki imajo pse, in vem, da so nekateri v hudi stiski. Mislim, da se je v zadnjih letih to precej zmanjšalo, k čemur je zagotovo prispevalo tudi ozaveščanje. Ljudje spreminjajo miselnost in se zabavajo na drugačne načine.« N. T. / Foto: Tina Dokl

vremenska napoved

Danes zjutraj bo po nekaterih nižinah megleno, čez dan bo prevladovala nizka oblačnost. Oblačno bo tudi jutri, ob okrepljenem jugozahodnem vetru bo možna kakšna kaplja dežja. Razmeroma toplo bo.

SREDA

0/9 °C

ČETRTEK

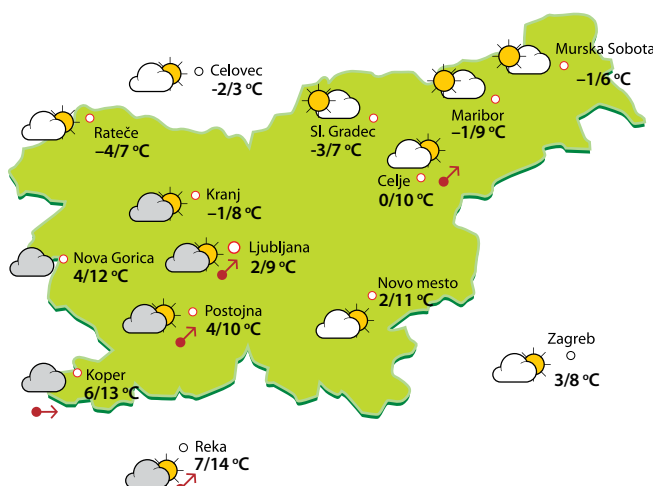
4/9 °C

PETEK

2/8 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

NA GLAS

aforizem

Kratka pamet je bližnjica do norišnice.

Milan Fridauer - Fredi